

ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ

ΑΡΧΕΣ

ΑΘΗΝΑ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....3

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Ιστορικά.....4

2. Γέννηση.....4

3. Διάκριση.....5

4. Αποστολή.....6

5. Αρχές.....9

6. Διοικητικές.....10

7. Ανεξάρτητες.....11

8. Η νομοθετική εξουσία και οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.....12

9. Η δικαστική εξουσία και οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.....13

10. Η εκτελεστική εξουσία και οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.....14

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας

Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο.....16

Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικών Μέσων Επικοινωνίας(ΕΕΗΜΕ).....20

Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.....21

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.....23

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού.....25

Ο Συνήγορος του Πολίτη.....27

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας.....29

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.....31

Το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.....33

Η ρυθμιστική Αρχή Θαλασσίων Ενδομεταφορών.....34

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.....35

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....83

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ανεξάρτητες διοικητικές αρχές (ΑΔΑ), μια έννοια και ένα θεσμικό πλαίσιο σχετικά νέο για την ελληνική πραγματικότητα. Παρόλο που στις Η.Π.Α. και τη Γαλλία έχουν να επιδείξουν μια μακρόχρονη πορεία 100 και 50 ετών αντίστοιχα, στην Ελλάδα έκαναν δειλά την εμφάνισή τους μόλις πριν από μια εικοσαετία. Μπορεί στη συνείδηση των περισσότερων Ελλήνων ακόμα η έννοια, ο σκοπός και η χρησιμότητα των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών να βρίσκονται θολά, άγνωστα και ίσως να αντιμετωπίζονται με αδιαφορία, όμως πλήθος νομικών μελετητών έχουν στρέψει το βλέμμα τους σε αυτό το νέο θεσμό. Πολλές απόψεις έχουν διατυπωθεί, πολλές επικρίσεις της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητάς τους έχουν ακουστεί, όμως ελάχιστοι είναι πλέον αυτοί που αμφισβητούν την αναγκαιότητα των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών στα πλαίσια του σύγχρονου «οικουμενικού» κράτους. Ποια όμως είναι η φύση, ο σκοπός, η οργάνωση των ΑΔΑ; Ποια η σχέση τους με τη νομοθετική, την εκτελεστική και τη δικαστική εξουσία; Ποιες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές έχουν συσταθεί και λειτουργούν στην ελληνική επικράτεια; Όλα αυτά θα αναλυθούν λεπτομερειακά παρακάτω με μια αναφορά βέβαια και στα αντίστοιχα δεδομένα των ευρωπαϊκών χωρών και της αμερικανικής ηπείρου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές εμφανίστηκαν πρώτα στις Η.Π.Α. με τον όρο Independent Regulatory Agencies. Ακόμα πιο δυναμική και γενικευμένη έγινε η παρουσία τους περί τα τέλη του 19ου αιώνα με το 'new deal', προκειμένου να επιτευχθεί η συμφιλίωση του κράτους με την ιδεολογία της ελεύθερης επιχείρησης. Στον ευρωπαϊκό χώρο πρώτη η Γαλλία, με πρότυπο τα οργανωτικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των αμερικανικών Independent Regulatory Agencies, ανέπτυξε γύρω στο 1950 τις δικές της «Autorites Administratives Independantes». Στη Μ. Βρετανία αντίστοιχα έχει καθιερωθεί ο όρος Quangos (quasi-autonomous non-governmental organizations), ενώ στις σκανδιναβικές χώρες έχει δημιουργηθεί ο θεσμός του Ombudsman. Στην Ελλάδα έχει επικρατήσει ο όρος «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές», ο οποίος αποτελεί ακριβή μετάφραση του γαλλικού όρου, υποδηλώνοντας την επιρροή του γαλλικού δημοσίου δικαίου στα ελληνικά δεδομένα. Η πρώτη ανεξάρτητη διοικητική αρχή στη χώρα μας εμφανίστηκε το 1989, το «Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης».

2. ΓΕΝΝΗΣΗ

Οι ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο της τεχνολογίας και της επιστήμης αποτέλεσαν τον κύριο λόγο για τη γέννηση των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών. Τα σύγχρονα επιτεύγματα της επιστήμης (π.χ. έλεγχος DNA), της τεχνολογίας (ραδιοτηλεόραση, τηλεπικοινωνίες) θέτουν καθημερινά σε δοκιμασία την ανθρώπινη ψυχή και συχνά προσβάλλουν το σκληρό πυρήνα θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου. Παράλληλα, με τη διεθνοποίηση, η ανάπτυξη του εμπορίου και της οικονομίας θίγουν συχνά το 'υπέρτερο' δημόσιο συμφέρον, ενώ η γιγάντωση της Δημόσιας Διοίκησης και η αύξηση της γραφειοκρατίας καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για προστασία του διοικούμενου. Με τη δημιουργία μάλιστα υπερεθνικών – διεθνών ή κοινοτικών – οργανισμών (ΕΟΚ) θεωρήθηκε αναγκαία η δημιουργία ΑΔΑ, ώστε μέσω της μεταξύ τους διακρατικής συνεργασίας να χαράσσουν μια κοινή γραμμή πλεύσης σε όλα τα ενταγμένα κράτη-μέλη και να επιβλέπουν την ορθή εφαρμογή στην εθνική έννομη τάξη των οδηγιών και κανονισμών που εκδίδουν οι οργανισμοί. Πέρα όμως από τους παραπάνω λόγους, δεν πρέπει να παραβλέπεται το γεγονός ότι οι ΑΔΑ δημιουργούνται, γιατί ξαφνικά τον 20ο αιώνα πολλές χώρες νιώθουν την ανάγκη να ουδετεροποιήσουν πολιτικά πολύ σοβαρούς τομείς της κρατικής εξουσίας. Θέλουν να προσδώσουν κύρος και αξιοπιστία σε ιδιαίτερα σημαντικούς τομείς της Δημόσιας Διοίκησης (οικονομία, αξιοκρατία στις δημόσιες υπηρεσίες κ.τ.λ.). Ταυτόχρονα όμως αναθέτοντας στις ΑΔΑ την αποκλειστική αρμοδιότητα αναφορικά με ιδιαίτερης σπουδαιότητας δημοσίους τομείς, οι κυβερνήσεις στόχευαν και στο να απεκδυθούν την πολιτική ευθύνη για αποφάσεις σε κρίσιμους για τη χώρα τομείς και να αποφύγουν τη δυσφορία του λαού στο πρόσωπό τους. Συνεπώς θα μπορούσε κανείς εύστοχα να παρατηρήσει ότι «οι ανεξάρτητες

διοικητικές αρχές αποτελούν μια μορφή ενίσχυσης του δικαιοκρατικού φαινομένου ,αλλά και μια εκδήλωση της βαθιάς κρίσης του δημοκρατικού φαινομένου»¹ .

3.ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Η δραστηριότητα των ελληνικών ανεξάρτητων διοικητικών αρχών μπορεί να ταξινομηθεί κυρίως σε τέσσερις κατηγορίες.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει ανεξάρτητες αρχές που λειτουργούν ως θεσμικές εγγυήσεις ,οι οποίες περιβάλλουν τα συνταγματικά δικαιώματα. Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται η Αρχή Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων (άρθρο 9Α του Συντάγματος, όπως προέκυψε από την τελευταία αναθεώρηση) και η Αρχή Προστασίας του Απορρήτου των Επικοινωνιών (άρθρο 19 παρ. 2 του Συντάγματος).

Η δεύτερη κατηγορία είναι οι αρχές που ασκούν εποπτεία στη δημόσια διοίκηση. Εδώ ανήκουν ο Συνήγορος του Πολίτη(άρθρο 103 παρ. 9 του Συντάγματος)και το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού, το οποίο μπορεί μεν να μην ονοματίζεται στο Σύνταγμα, αλλά παραπέμπει ευθέως εκεί το άρθρο 103 παρ. 7 του Συντάγματος, όπως διατυπώθηκε από τη Ζ΄ αναθεωρητική Βουλή το 2001.

1.Ευάγγελος Βενιζέλος. Γενική Εισήγηση «Οι Ανεξάρτητες Αρχές μετά την Αναθεώρηση του Ελληνικού Συντάγματος του 1975/86/01». Βλ. «Η ‘ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ’ ΤΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΑΡΧΩΝ» Προβληματισμοί και ελπίδες ενός νέου θεσμού [Πρακτικά Ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002]Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα 2003,σελ.14

Η τρίτη μεγάλη κατηγορία είναι οι ανεξάρτητες αρχές που ασκούν εποπτεία στη λειτουργία της αγοράς. Αυτές οι αρχές δεν είναι συνταγματικά κατοχυρωμένες. Έχουν συσταθεί και λειτουργούν βάσει νόμου, αλλά οπωσδήποτε όμως είναι απολύτως συνταγματικά ανεκτές. Πρόκειται κυρίως για την Επιτροπή Ανταγωνισμού , τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.

Η τέταρτη και τελευταία κατηγορία περιλαμβάνει τις μεικτής φύσεως ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Η σημαντικότερη και η πιο γνωστή αρχή αυτής της κατηγορίας είναι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος. Το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο προστατεύει το συνταγματικό δικαίωμα της πληροφόρησης, ασκεί την εποπτεία του κράτους και επομένως εκφράζει έναν πολύ σημαντικό τομέα της δημόσιας διοίκησης στη

λειτουργία της αγοράς των ραδιοτηλεοπτικών μέσων. Συνθέτει λοιπόν χαρακτηριστικά και των τριών προηγούμενων κατηγοριών.

4. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές είναι επιφορτισμένες με την μεγάλη ευθύνη της προστασίας των ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά και του ελέγχου σημαντικών για την κοινωνική συμβίωση δημοσίων τομέων. Με την «αυτοδυναμία» που διαθέτουν επιβλέπουν, ανάλογα με την αρμοδιότητά τους, τη δημόσια ζωή και έχουν ως στόχο την –κατά το δυνατό- επίτευξη ενός κοινωνικού κράτους δικαίου. Επισημαίνουν τις παραβάσεις και επιβάλλουν κυρώσεις γιατί αυτές είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από πρόσκληση δημόσιας αρχής. Όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να ασκήσουν κάποιας μορφής δικαστική εξουσία. Σε κάθε περίπτωση παραμένουν διοικητικά όργανα, ανεξάρτητα από τις μεγάλες διαφορές που τις χωρίζουν από τα ‘κλασικά’ όργανα της Δημόσιας Διοίκησης. Άλλωστε, σύμφωνα με τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της διάκρισης των εξουσιών (άρθρο 26 Συντάγματος), δεν είναι δυνατόν ένα όργανο που έχει κανονιστικές και κατασταλτικές αρμοδιότητες, να μπορεί να ελέγχει δικαστικά τις ίδιες του τις αποφάσεις. Η καθηγήτρια Catherine Teigten – Colly αναφέρει χαρακτηριστικά: «το σπουδαιότερο συνταγματικό εμπόδιο στην επιβολή κυρώσεων από τις ΑΔΑ αναφέρεται στο άρθρο 16 της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη και στη διάκριση των εξουσιών» και προσθέτει ότι «η μη συνταγματικότητα αυτών των εξουσιών επιβολής κυρώσεων των ΑΔΑ προκύπτει κυρίως από την παραβίαση της αρχής της διακρίσεως των εξουσιών, η οποία αποκλείει σε μια ΑΔΑ από το ένα μέρος να μπορεί να ασκεί δικαστικές αρμοδιότητες και από το άλλο να μπορεί να έχει ρυθμιστικές αρμοδιότητες.»²

Σε τι ακριβώς αναφερόμαστε όμως, όταν κάνουμε λόγο για Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές; Ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οργάνωσης και λειτουργίας τους που τις καθιστούν μοναδικές και ξεχωριστές σε σύγκριση με τις λοιπές μορφές Διοίκησης;

Οι ΑΔΑ είναι συλλογικά διοικητικά όργανα, χωρίς νομική προσωπικότητα. Μεγάλη διαφωνία είχε ανακύψει σχετικά με τον τρόπο επιλογής των μελών που τις στελεχώνουν. Κάποιοι υποστήριξαν ότι η επιλογή πρέπει να γίνεται από τη διαρκή επιτροπή της Βουλής, που έχει μια αμιγή κοιμματική σύνθεση, με πλειοψηφία 2/3. Από την άλλη πλευρά, υπήρξαν οι υποστηρικτές της άποψης ότι η επιλογή πρέπει να γίνεται από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με ομοφωνία ή αυξημένη πλειοψηφία 4/5. Η Ζ' αναθεωρητική Βουλή έλυσε αυτό το θέμα και με το άρθρο 101Α παρ. 2 του αναθεωρημένου Συντάγματος τάχθηκε υπέρ της δεύτερης άποψης. Τα μέλη τους είναι συνήθως προσωπικότητες της δημόσιας ζωής που χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης, όπως π.χ. μέλη ανωτάτων δικαστηρίων, καθηγητές πανεπιστημίων κ.τ.λ. Κατά το άρθρο 101Α παρ. 1 του Συντάγματος και το άρθρο 3 παρ. 3 του εκτελεστικού νόμου 3051/2002 τα μέλη των ΑΔΑ απολαμβάνουν

προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία. Οι ρυθμίσεις αυτών των άρθρων είναι ιδιαίτερης σπουδαιότητας και γι' αυτό καλό θα ήταν να αναπτυχθούν περισσότερο.

Η προσωπική ανεξαρτησία διασφαλίζεται με τη θέσπιση τετραετούς θητείας (άρθρο 101Α παρ. 1 Συντάγματος και άρθρο 3 παρ. 4 Ν. 3051/2002), την επιλογή τους από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με αυξημένη πλειοψηφία (άρθρο 101Α παρ. 2 Σ. και άρθρο 3 παρ. Ν.3051/2002) και την υπαγωγή της πειθαρχικής ευθύνης τους στις διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας της κάθε Αρχής που εκδίδεται από την ίδια (άρθρα 2 παρ. 7 και 3 παρ. 6 Ν.3051/2002). Δεν προβλέπεται δυνατότητα ανάκλησης ή παύσης τους από το Κοινοβούλιο. Έκπτωση από το αξίωμα τους μπορεί να γίνει μόνο με προεδρικό διάταγμα μετά από αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για σοβαρό αδίκημα (άρθρο 3 παρ. 4 και 6 Ν.3051/2002). Τέλος, οι αποδοχές των μελών καθορίζονται από τον αρμόδιο Υπουργό, αλλά έπειτα από γνώμη της Αρχής (άρθρο 3 παρ. 7 Ν.3051/02).

2. Colliard - Timsit "Les autorités administratives independent" ed. PUF1998, άρθρο της Catherine Teigten-Colly. σελ. 192επ

Η λειτουργική ανεξαρτησία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών συνίσταται στο γεγονός ότι δε δέχονται ούτε ιεραρχικό έλεγχο (διαταγή ή απαγόρευση) ούτε εποπτεία. Ο διαχωρισμός από τα υπουργεία είναι σαφής και απαράβατος.

Θα μπορούσε βέβαια να αντιτάξει κανείς ότι οι ΑΔΑ εξαρτώνται οικονομικά από την κυβέρνηση, καθώς δε διαθέτουν ίδιους οικονομικούς πόρους. Όμως κάτι τέτοιο θα ήταν υπερβολή. Το άρθρο 2 παρ. 3 του Ν.3051/2002 ορίζει ότι όσον αφορά τα οικονομικά μέσα, ο Πρόεδρος της Αρχής εισηγείται απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών τον προϋπολογισμό της, όμως η οικονομική διαχείριση ρυθμίζεται από κανονισμό που καταρτίζει η ίδια η αρχή και εγκρίνει απλώς ο Υπουργός

Οικονομικών. Ούτε όμως αποκλείεται και η επικοινωνία των ΑΔΑ με τη Διοίκηση.

Κάθε Αρχή υποβάλλει στον Πρόεδρο της Βουλής κάθε Οκτώβριο ετήσια έκθεση των πεπραγμένων της που διαβιβάζεται στην αρμόδια επιτροπή, η οποία συντάσσει πορίσματα επί των συζητήσεων, τα οποία εν συνεχεία αποστέλλονται στην Αρχή και τον αρμόδιο υπουργό (άρθρο 138Α Κανονισμού της Βουλής). Παράλληλα, είναι δυνατή και ορισμένες φορές επιβεβλημένη η ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων με τη Διοίκηση κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από την Αρχή. Οι απόψεις όμως της διοικήσεως δεν έχουν δεσμευτική ισχύ. Η κάθε ανεξάρτητη διοικητική αρχή μπορεί ακόμη να διατάσσει την εξέταση μαρτύρων, να αναζητά αποδεικτικά στοιχεία και να απαιτεί από τη Διοίκηση όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου να επιτελέσει, όσο το δυνατόν, ορθότερα και αντικειμενικά το έργο της.

Από την πλευρά της η Διοίκηση δεν επιτρέπεται να επεμβαίνει και να επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο το έργο της Αρχής. Δεν επιτρέπεται ούτε καν έλεγχος νομιμότητας επί των πράξεων της, ενώ η αναπομπή αποφάσεων και πράξεων της Αρχής από τη διοίκηση πίσω στην ίδια για επανεξέταση είναι μάλλον αδύνατη. Μπορεί κάθε αρχή να 'ανήκει' σε κάποιο υπουργείο, όμως αυτό δε σημαίνει ότι ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός έχει την αρμοδιότητα να ασκεί ιεραρχικό έλεγχο επί των αποφάσεων της. Η ταξινόμηση αυτή έχει γίνει για λόγους πρακτικούς. Ο οριζόμενος για κάθε αρχή ως

αρμόδιος υπουργός είναι αυτός που εκτός από τους θιγόμενους πολίτες μπορεί ως τρίτος (η ΑΔΑ ,ως ανεξάρτητη, δε βρίσκεται κάτω από την εξουσία του και επομένως κατ' ουσία δεν έχουμε εδώ ενδοστρεφή δίκη) να ασκήσει στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή στα διοικητικά δικαστήρια ένδικα βοηθήματα κατά αποφάσεων της Αρχής.

Αφού αναπτύχθηκαν, λεπτομερειακά πιστεύω, η προσωπική και η λειτουργική ανεξαρτησία ,πρέπει να αναφερθούν κάποια ακόμη γενικά στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία των ΑΔΑ. Οι ανεξάρτητες αρχές έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα να ρυθμίζουν τα σχετικά με το αντικείμενο που τους έχει ανατεθεί θέματα. Εργάζονται σε ένα πλαίσιο σχεδόν απόλυτης ελευθερίας και έχουν ως κύριο στόχο τους την υπεράσπιση των θεσπισμένων δικαιωμάτων του ατόμου και την επίλυση

3. άρθρο 2 παρ. 8 Ν.3051/2000

σοβαρών προβλημάτων. Η δημοσιότητα της λειτουργίας τους, η κοινή γνώμη και η θεωρία εξασφαλίζουν τη διαφάνεια, τον επιστημονικό και κοινωνικό έλεγχο τους. Οι πολίτες είναι αυτοί που στην ουσία αξιολογούν καθημερινά το έργο των Αρχών και αυτοί είναι οι τελικοί κριτές. Οποιοσδήποτε επικρίσεις ή αμφισβητήσεις των 'απαισιόδοξων' παραμένουν απλώς θεωρίες και εικασίες, αν ο καθημερινός άνθρωπος καταλήξει σε θετική αποτίμηση της προσφοράς τους.

5.ΑΡΧΕΣ

Οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές δεν είναι «Επιτροπές Σοφών». Δεν κάθονται ψηλά στο 'θρόνο' τους ,αποκομμένες από την πραγματικότητα της καθημερινής ζωής. Δεν ασχολούνται γενικά και αφηρημένα με θεωρητικά προβλήματα, ούτε εκφράζουν με τα πορίσματά τους απλώς ευχές και ανέφικτες προτάσεις. Οι ΑΔΑ έχουν την έννομη ικανότητα προς έκδοση εκτελεστών πράξεων και την οργανική ικανότητα που προσδίδει στο όργανο την ιδιότητα της Αρχής.4

Διατυπώνουν ύστερα από αίτηση της Διοίκησης γνώμες είτε απλές είτε υποχρεωτικές. Όπου μάλιστα προβλέπεται ρητά ότι είναι υποχρεωτική η σύμφωνη γνώμη της Αρχής, δεν μπορεί να εκδοθεί η συγκεκριμένη διοικητική πράξη χωρίς αυτή.5 Πέρα από το συμβουλευτικό τους χαρακτήρα , οι Αρχές έχουν τη δυνατότητα έκδοσης όχι απλώς εκτελεστών, αλλά τελικών διοικητικών πράξεων. Οι πράξεις αυτές υπόκεινται μόνο σε δικαστικό έλεγχο. Οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές έχουν επίσης ευρύτατη κανονιστική αρμοδιότητα (άρθρο 2 παρ. 3 και 7 Ν.3051/2002) μέσα όμως στα όρια του άρθρου 43 του Συντάγματος. Συνεπώς μπορούν να ρυθμίσουν μόνο ειδικότερα θέματα και ιδίως θέματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα και όχι θέματα για τα οποία είναι αναγκαία η έκδοση προεδρικού διατάγματος , που μπορεί να εκδοθεί μόνο στο πλαίσιο γενικής ή ειδικής εξουσιοδότησης με πρόταση του αρμόδιου υπουργού. Πρέπει να τονιστεί ότι για τα θέματα που τους έχουν εμπιστευθεί από τον ιδρυτικό τους νόμο έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα. Αξίζει να

4.βλ.Μανώλη Γ. Αντωνόπουλο , «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές» Εκδόσεις
Αντ.Ν.Σάκκουλα , σελ.34

5.άρθρο 20 παρ. 2 Κώδικα διοικητικής Διαδικασίας(Ν.2690/1999)
μνημονευθεί το Πόρισμα 10726/α/2.1(12.9.2001) του Συνηγόρου του Πολίτη, όπου
το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος ερμηνεύεται να σημαίνει ότι μόνο το Εθνικό
Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ,και όχι ο υπουργός, νομιμοποιείται να επιβάλλει την
κύρωση της διακοπής λειτουργίαςσταθμού.6

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές δεν είναι όργανα-
προκαλύμματα της εκτελεστικής εξουσίας. Είναι όργανα με εξουσία, δύναμη και
πραγματικά ‘δυνατή φωνή’ και όχι απλά φερέφωνα της κυβέρνησης, προκειμένου να
περιβληθούν με κύρος και αντικειμενικότητα οι σχεδιασμοί που αυτή επιθυμεί να
προωθήσει.

6.ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ

Θα μπορούσε κανείς να χαρακτηρίσει τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ως
διοικητικά όργανα. Πράγματι οι ΑΔΑ δημιουργούνται με δημόσια πρωτοβουλία (από
το νομοθετικό σώμα), διέπονται από το δημόσιο δίκαιο, εκδίδουν τις πράξεις τους
στο όνομα του Κράτους και τροφοδοτούνται οικονομικά από το δημόσιο ταμείο. Για
να θεωρείται όμως ένα όργανο πραγματικά διοικητικό, πρέπει να συνδέεται η
λειτουργία του με κάποιο δημόσιο νομικό πρόσωπο, στο όνομα και για λογαριασμό
του οποίου να εκδίδει τις πράξεις του. Να έχει αναλάβει δηλαδή κατά κάποιο τρόπο
τη διαχείριση ενός τομέα της Δημόσιας Διοίκησης. Κάτι τέτοιο σαφώς δεν ισχύει για
τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Έχουν περιβληθεί με τη μορφή ενός διοικητικού
οργάνου, όμως είναι ανεξάρτητες από κάθε τομέα της Διοίκησης. Χαρακτηριστική
είναι η απόφαση 872(Ολομ.)/1992 για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Στην
απόφαση αυτή το ΕΣΡ δεν χαρακτηρίστηκε όργανο καθαρά διοικητικό και επομένως
η Ολομέλεια απεφάνθη ότι τα μέλη του δεν επιβάλλεται να είναι δημόσιοι λειτουργοί.
Ακυρώθηκε μάλιστα η υπουργική απόφαση που υπέβαλε αυτή την Αρχή στη
διαδικασία συγκρότησης συλλογικών οργάνων του Δημοσίου.7

Σύμφωνα με τα παραπάνω, πιο δόκιμο και νομικά ορθό θα ήταν να θεωρούμε τις
ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ως ένα μόρφωμα, ένα πλάσμα διοικητικού δικαίου, ως
ένα οιονεί διοικητικό όργανο.

6. Φαίδων Κοζύρης, «Η ‘Ανεξαρτησία’ των Ανεξάρτητων Αρχών στην Ελλάδα –

Προβλήματα και Προοπτικές», βλ. « Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΑΡΧΩΝ» Προβληματισμοί και ελπίδες ενός νέου θεσμού [Πρακτικά ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002 Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003 ,σελ.38

7.Δι.Δικ.1992, σελ.303

7. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ

Ο πιο σημαντικός, αλλά και ο πιο αμφισβητούμενος όρος του θεσμού των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών. Η ανεξαρτησία αυτή προϋποθέτει την οργανική και λειτουργική ανεξαρτησία τους. Όλα αυτά έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά παραπάνω.⁸ Αυτό που πρέπει να τονιστεί εδώ είναι ότι η ανεξαρτησία των Αρχών δε θεμελιώνει αναγκαστικά την απουσία κάθε ελέγχου. Τα μέλη τους ενεργούν βέβαια ελεύθερα, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις τους, χωρίς να επιτρέπεται η πίεση από εξωγενείς παράγοντες. Όμως, επί των Αρχών ασκείται ουσιαστικά ένας τριπλός έλεγχος: πολιτικός, δικαστικός και δημοσιονομικός.

Καταρχάς, οι ΑΔΑ, ελλείπει δημοκρατικής νομιμοποίησης, ελέγχονται κατά κάποιο τρόπο από τη Βουλή. Κάθε Οκτώβριο υποβάλλουν στο Κοινοβούλιο ετήσια έκθεση για τη δραστηριότητα που ανέπτυξαν το προηγούμενο έτος. Αναφορικά με αυτή συντάσσεται πόρισμα με παρατηρήσεις από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, το οποίο αποστέλλεται στον αρμόδιο υπουργό, αλλά και στην ίδια την Αρχή. Επιπλέον, τις διασκέψεις της Βουλής απασχολούν συχνά οι πράξεις των Αρχών και διατυπώνονται απόψεις, αλλά και επικρίσεις σχετικά με αυτές. Μπορεί η Βουλή να μην έχει την ευχέρεια να άρει την εμπιστοσύνη της προς την Αρχή ή να προκαλέσει την παραίτηση του προέδρου ή μελών της ή να επιβάλλει τη λήψη κάποιας απόφασης, όμως η επικοινωνία μεταξύ Κοινοβουλίου και Αρχής είναι βέβαιο ότι επηρεάζει σε γενικές γραμμές τη λειτουργία της Αρχής.

Οι ανεξάρτητες αρχές, πέρα από τον παραπάνω 'οιονεί' κοινοβουλευτικό έλεγχο, δεν υπόκεινται ιεραρχικό διοικητικό έλεγχο. Ελέγχονται όμως από τα διοικητικά δικαστήρια με άσκηση προσφυγής ή αίτησης ακυρώσεως είτε από τον αρμόδιο υπουργό είτε από τον πολίτη που θίγεται. Τέλος, ας μην ξεχνάμε ότι οι ΑΔΑ εξαρτώνται οικονομικά από το δημόσιο ταμείο. Κάθε έτος υποβάλλουν τον προϋπολογισμό τους, ο οποίος συνήθως εγκρίνεται κατευθείαν και συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό του κράτους. Ο δημοσιονομικός έλεγχος δεν ασκείται κατά κύριο λόγο *a priori*, αλλά *a posteriori*⁹, εξετάζοντας η Βουλή την ορθή και σφύρα διαχείριση των οικονομικών πόρων που τους είχαν διατεθεί.

8. προηγούμενο Κεφάλαιο 4

9. βλ. Μανώλη Αντωνόπουλο, «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ»

Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ.38

8. Η ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ο νομοθέτης , αδυνατώντας να παρακολουθήσει το γοργό ρυθμό των σύγχρονων εξελίξεων και να προβεί σε ειδικές ρυθμίσεις για όλες αυτές, αναθέτει την αρμοδιότητα για τομείς ειδικού ενδιαφέροντος σε αντίστοιχες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.

Οι αρχές αυτές δεν αντικαθιστούν βέβαια τη νομοθετική εξουσία. Παρέχουν απλώς προτάσεις και γνώμες στη Διοίκηση για θέματα της αρμοδιότητάς τους. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι διαθέτουν κανονιστική αρμοδιότητα, δηλαδή έχουν την ικανότητα να δημιουργούν κανόνες με υποχρεωτικό χαρακτήρα. Η κανονιστική των ΑΔΑ δεν προσιδιάζει όμως με τη γενική νομοθετική αρμοδιότητα του νομοθετικού σώματος. Δεν είναι δίχως όρια, αλλά περιορισμένη. Όπως ορίζει ρητά το Σύνταγμα μας στο άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' «η εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από αλλά όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Κάθε Ανεξάρτητη Αρχή δημιουργεί κανόνες μόνο μέσα στα όρια που έχει θέσει ο εξουσιοδοτικός νόμος.¹⁰ Το αντικείμενο που δύναται να ρυθμίσει πρέπει να είναι καθορισμένο και το πλαίσιο προσδιορισμένο. Ο νομοθέτης υποχρεούται να ορίζει με φροντίδα ακριβώς την αποστολή και τις εξουσίες των ΑΔΑ.

Παρά το γεγονός ότι οι ΑΔΑ , όπως παρατηρήσαμε, δεν ανήκουν στην νομοθετική εξουσία, ούτε αποτελούν όργανό της, το νομοθετικό σώμα ασκεί ένα είδος έμμεσου ελέγχου στις Αρχές χωρίς βέβαια να παρεμβαίνει στο έργο τους ούτε να θίγει την (οργανική και λειτουργική) ανεξαρτησία τους. Η Βουλή, με νομοθετική πρωτοβουλία, είναι αυτή που με νόμο ιδρύει, καταργεί ή τροποποιεί μια ΑΔΑ¹¹ και εκδίδει τον εκτελεστικό νόμο για την έναρξη της λειτουργίας της. Επιπλέον, πολύ συχνά υποβάλλονται στη Βουλή Αναφορές, Ερωτήσεις και Επερωτήσεις βουλευτών για θέματα που τις Αρχές. Κατ' αυτόν τον τρόπο εξετάζονται οι πράξεις και οι παραλείψεις τους.¹² Απάντηση οφείλει να δώσει ο

10. Εδώ πρέπει να αναφερθούν δυο γνωστές αρχές που έχουν εφαρμογή: 1) δεν υπάρχει εξουσιοδότηση χωρίς νομικό κείμενο 2) και δεν υπάρχει εξουσιοδότηση της νομοθετικής εξουσίας, αλλά του νομοθετικού τομέα. βλ. Μανώλη Αντωνόπουλο, «Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο: η πρώτη ανεξάρτητη διοικητική αρχή στην Ελλάδα», Νομικό Βήμα τόμος 39, 1991, σελ. 1195

11. Αναφερόμαστε φυσικά εδώ μόνο στις μη συνταγματικά κατοχυρωμένες ΑΔΑ
12. άρθρο 138Α Κανονισμού της Βουλής

αρμόδιος υπουργός. Αυτός ελέγχεται από το Κοινοβούλιο και φέρει την πολιτική για τη λειτουργία της Αρχής και του παραγόμενου έργου της. Πολύ σπάνια μπορεί να ζητηθεί της Αρχής να εμφανιστεί ενώπιον της Βουλής και να δώσει περαιτέρω διευκρινήσεις. Μέσω του αρμόδιου υπουργού ασκείται έμμεσα ο κοινοβουλευτικός έλεγχος επί των ΑΔΑ , χωρίς όμως να επιτρέπεται η άμεση παρέμβαση στο έργο τους.

Εκτός από την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου, η νομοθετική εξουσία συνδέεται με τις ανεξάρτητες αρχές και με άλλους τρόπους. Η Διάσκεψη των Προέδρων της

Βουλής επιλέγει και διορίζει τα μέλη 13 της Αρχής και όχι σπάνια συναντάμε ανάμεσα στα μέλη και πρόσωπα που διαθέτουν τη βουλευτική ιδιότητα. Ας μην ξεχνάμε εξάλλου και το γεγονός ότι οι ΑΔΑ υποχρεώνονται από το νόμο να καταθέτουν στη Βουλή μια ετήσια έκθεση σχετικά τη δραστηριότητά τους.

9.Η ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Κατά τη γαλλική νομική θεωρία,¹⁴ οι Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές δεν ανήκουν στη δικαστική εξουσία, αλλά διαθέτουν δικαστικές αρμοδιότητες. Έχουν –κατά τον εκτελεστικό τους νόμο- την εξουσία επιβολής κυρώσεων. Δεν μπορούν όμως να επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας¹⁵, αλλά περιορίζονται στις συστάσεις και τα χρηματικά πρόστιμα. Ταυτόχρονα έχουν διαιτητικές αρμοδιότητες και αρμοδιότητες επιλύσεως των διαφορών των δραστηριοποιούμενων στο χώρο δράσης τους σύμφωνα πάντα με δικονομικούς τύπους και εγγυήσεις καθορισμένες από το νόμο.

Οι ΑΔΑ όμως εκτός από κριτές είναι και κρινόμενες. Οι πράξεις και οι αποφάσεις τους ελέγχονται δικαστικά από το ΣτΕ ή τα διοικητικά δικαστήρια ύστερα από αίτηση του θιγόμενου ή του εποπτεύοντος υπουργού. Ο δικαστικός αυτός έλεγχος δε θίγει την ανεξαρτησία των Αρχών, αλλά αντίθετα μειώνει το έλλειμμα δημοκρατικής νομιμοποίησης τους, αφού οι πράξεις τους ελέγχονται από τη δικαστική εξουσία, εξουσία που πηγάζει από τη λαϊκή κυριαρχία (άρθρο 1 παρ. 2Σ.).

13. Πλην του Προέδρου της Αρχής. Αυτός ψηφίζεται και διορίζεται από τα μέλη της Αρχής.

14. Georges Vedel - Pierre Delvolle, “Droit Administratif“ 11η έκδοση, ed.PUF 1990, σελ.448

15. Μόνο ο νόμιμος δικαστής (άρθρο 8 Σ) μπορεί να επιβάλλει ποινή κάθειρξης, φυλάκισης ή κράτησης.

10.Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Θα μπορούσε κανείς, επικεντρωμένος στη διοικητική πλευρά της έννοιας των ΑΔΑ, να τις χαρακτηρίσει όργανα του κράτους, ένα είδος αντιπροσώπων του. Από την άλλη πλευρά, δίνοντας έμφαση στο στοιχείο της ‘ανεξαρτησίας’ των Αρχών, να θεωρήσει ότι μειώνουν την παρουσία του κράτους, ότι ιδιοποιούνται μέρος της εκτελεστικής εξουσίας, αντίθετα από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της διάκρισης των εξουσιών.

Όλα αυτά βέβαια είναι ακραίες και μονόπλευρες θεωρήσεις. Το Κράτος με τη δημιουργία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών δεν εξαφανίζεται, αντίθετα παραμένει κύριος του προορισμού και των κατευθύνσεων των δραστηριοτήτων των Αρχών. Οι ΑΔΑ δε θα μπορούσαν να εκπροσωπήσουν το κράτος, καθώς δεν έχουν

νομική προσωπικότητα και συνεπώς ούτε πολιτική ευθύνη για τις πράξεις τους. Το κράτος εξακολουθεί να αναλαμβάνει την ευθύνη σε περίπτωση που οι Αρχές βλάψουν με τη δραστηριότητά τους και αυτό είναι που τις τροφοδοτεί με οικονομικούς πόρους. Δε θα μπορούσε συνεπώς να μιλά κανείς για μια «Τέταρτη Εξουσία»¹⁶, η οποία προσπαθεί να αναλάβει κάποιες βασικές αρμοδιότητες της εκτελεστικής εξουσίας.

Ούτε όμως θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι οι ΑΔΑ αποτελούν πειθήνια όργανα του Κράτους. Οι Αρχές αυτές λειτουργούν σε ένα πλαίσιο σχεδόν απόλυτης ανεξαρτησίας, μη υποκείμενες σε πιέσεις, υποδείξεις ή εντολές του κράτους. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, μόνος σκοπός τους είναι η εποπτεία και η ποιοτική αναβάθμιση σημαντικών τομέων της κοινωνικής ζωής και προπάντων η διασφάλιση σε καθημερινή βάση των θεμελιωδών κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων.

16.Ο όρος χρησιμοποιείται για τις ΑΔΑ συνήθως από κάποιους θεωρητικούς στις ΗΠΑ

ΟΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης
(Ν.1866/1989, Ν. 2863/2000, Σ.15 παρ. 2)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Με το άρθρο 1 του νόμου 1866/89 ιδρύθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) ως ανεξάρτητο διοικητικό όργανο και αναγορεύτηκε σε ανεξάρτητη αρχή με το άρθρο 1 του Ν. 2863/00. Η Ζ' αναθεωρητική Βουλή την κύρωσε και συνταγματικά με το άρθρο 15 παρ. 2 του αναθεωρημένου Συντάγματος του 2001.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Το ΕΣΡ αποτελείται από έντεκα μέλη και στελεχώνεται από προσωπικότητες αναγνωρισμένου κύρους στον τομέα των γραμμάτων, των τεχνών, της επιστήμης, της τεχνολογίας και της πολιτικής. Τα μέλη του και οι αναπληρωτές τους – επίσης έντεκα στον αριθμό – διορίζονται από τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης κατά τον ακόλουθο τρόπο:

α) Το πρώτο σε Κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει 3 μέλη, μεταξύ των οποίων και τον Πρόεδρο.

β) Το δεύτερο σε Κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει 2 μέλη και το τρίτο σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων 1 μέλος.

γ) Τα υπόλοιπα πέντε μέλη υποδεικνύονται ανά ένα από την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθήνας(ΕΣΗΕΑ) , από την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας Θράκης , από την ΚΕΔΚΕ , από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος- Ακροάματος¹⁷ .

17. Αξίζει να τονισθεί και να επιδοκιμαστεί η πρωτοποριακή ρύθμιση του Έλληνα νομοθέτη. Ενώ στο γαλλικό ΕΣΡ τα μέλη υποδεικνύονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας (3 μέλη), τον Πρόεδρο της Βουλής (3 μέλη) και τον Πρόεδρο της Γερουσίας (3 μέλη), στην Ελλάδα τα 6 μέλη υποδεικνύονται από τα πολιτικά κόμματα και τα υπόλοιπα 5 μέλη από φορείς που έχουν άμεση επικοινωνία με τα ΜΜΕ. Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται σαφώς η ανεξαρτησία και η αυτονομία του ΕΣΡ σε σύγκριση με το γαλλικό πρότυπο.

Βλ. Μανώλη Αντωνόπουλο, «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές» Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ.64

Κατά το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 2863/2000, το ΕΣΡ λειτουργεί σε Ολομέλεια και σε Κλιμάκια, τα οποία όμως δεν έχουν αποφασιστική αρμοδιότητα, αλλά επεξεργάζονται ζητήματα που εισάγονται στην Ολομέλεια. Η μεταβίβαση αποφασιστικής αρμοδιότητας στα Κλιμάκια δεν επιτρέπεται. Πιο συγκεκριμένα, με απόφαση της Ολομέλειας έχουν οριστεί πέντε κλιμάκια που προεδρεύονται από τον Αντιπρόεδρο και δύο μέλη του Συμβουλίου.

Τα κλιμάκια είναι:

- 1) Κλιμάκιο Δεοντολογίας, Παραπόνων Πολιτών και Ελέγχου
- 2) Κλιμάκιο Εξετάσεως Αιτήσεως Ραδιοτηλεοπτικών Σταθμών και Καταγγελιών
- 3) Κλιμάκιο Έρευνας και Αναλύσεως Αγοράς και Νέων Τεχνολογιών
- 4) Κλιμάκιο Ελέγχου Διαφάνειας
- 5) Κλιμάκιο Πολιτικής Πολυφωνίας και Προσβάσεως των Κομμάτων στις Ραδιοτηλεοπτικές Εκπομπές (βλ. ΣτΕ Ολομ. 656/2000)

Επιπλέον, υπάρχει και η Επιτροπή του άρθρου 3 παρ. 2 της απόφασης 24/1997 των Υπουργών Τύπου ΜΜΕ – Υγείας Πρόνοιας, η οποία αποφασίζει αποδοχή αιτήσεων προβολής κοινωνικών μηνυμάτων.¹⁸

ΘΗΤΕΙΑ

Η θητεία των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης είναι εξαετής, η δε

σύνθεσή του ανανεώνεται ανά διετία.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Το ΕΣΡ σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 και 2 του Ν. 3051/2002 δεν υπόκειται σε εποπτεία ή οποιονδήποτε έλεγχο από την κυβέρνηση ή από άλλα διοικητικά όργανα, όμως υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο (άρθρο 138Α Καν. Βουλής). Έχει δικό του προϋπολογισμό, δικό του κανονισμό λειτουργίας (έχει δημοσιευθεί κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2863/2000 στην ΕτΚ) και καταρτίζει τον οργανισμό προσωπικού, ο οποίος πρέπει κατά το άρθρο 2 παρ. 3 του Ν. 3051/2002 να εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Επιπλέον,

18.Ιωάννης Λασκαρίδης – Εισήγηση: «Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Η ανεξάρτητη αρχή. Δομή και Λειτουργία», βλ. «Η ανεξαρτησία των ανεξάρτητων αρχών. Προβληματισμοί και ελπίδες ενός νέου θεσμού» Πρακτικά Ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002. Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003, σελ.43
χει καταρτίσει Κώδικα Δεοντολογίας Ειδησεογραφικών Εκπομπών (θα δημοσιευθεί σύντομα στην ΕτΚ) και βρίσκονται υπό κατάρτιση ο Κώδικας Διαφημίσεων και ο Κώδικας Ψυχαγωγικών Εκπομπών.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Έργο και αποκλειστικός σκοπός του ΕΣΡ είναι η εξασφάλιση της ελευθερίας της εκφράσεως και της πολυφωνίας, η τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και η προαγωγή της ποιότητας των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Αισθητή είναι η έλλειψη αναφοράς ανάμεσα στους σκοπούς του ΕΣΡ της προστασίας της ελληνικής γλώσσας και τα θέματα της διαφήμισης.¹⁹ Κατά το άρθρο 15 παρ. 2 του Σ ορίζεται σαφώς ότι η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο και αποκλειστικό έλεγχο του ΕΣΡ. Ο έλεγχος αυτός πραγματοποιείται :

- 1) δια της χορηγήσεως ή ανακλήσεως αδειών λειτουργίας τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών,
- 2) δια της διαχείρισης του φάσματος των συχνοτήτων, και
- 3) δια του ελέγχου των εκπομπών προς εξασφάλιση:

α) της αντικειμενικής και με ίσους όρους μεταδόσεως πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης
β) της ποιοτικής στάθμισης των προγραμμάτων των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών

19.Σύντομα θα ολοκληρωθεί η κατάρτιση Κώδικα Διαφημίσεων. Η κωδικοποίηση κανόνων σχετικά με τις διαφημίσεις καθίσταται αναγκαία. Πρέπει να δημιουργηθούν κανόνες που να προβλέπουν χρονικούς περιορισμούς των διαφημιστικών εκπομπών, περιορισμούς στον τρόπο διακοπής του προγράμματος για τη μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων. Ιδιαίτεροι περιορισμοί πρέπει να τεθούν όσον αφορά τις διαφημίσεις κατά τη διάρκεια παιδικών προγραμμάτων, προκειμένου να προστατευθούν τα παιδιά(ανάλογη ρύθμιση ισχύει ήδη στις Η.Π.Α.).Πρέπει , ωστόσο, να παραδεχθεί κανείς ότι ο έλεγχος της διαφήμισης είναι ένα έργο εξαιρετικά δύσκολο. Η φαντασία της διαφημιστικής βιομηχανίας(κατακερματισμός εκπομπών, χρησιμοποίηση παρουσιαστών για διαφήμιση κ.τ.λ.)δυσχεραίνουν πολύ το έργο του ΕΣΡ. Και ας μη ξεχνά κανείς τα προγράμματα τηλεαγοράς (teleshopping), τα οποία καθημερινά προβάλλονται επί ώρες. Σύμφωνα με την Οδηγία της ΕΟΚ, τα προγράμματα τηλεαγοράς αποτελούν διαφήμιση και όχι εκπομπή. Συνεπώς παραβιάζουν ευθέως την επιταγή της διάκρισης των διαφημίσεων από το πρόγραμμα. Βλ. ΣτΕ 801/2001.

Για περισσότερα βλ. Περσεφόνη Ζέρη « Θεσμοί εποπτείας στο ραδιοτηλεοπτικό σύστημα: στόχοι, διαδικασίες, δυνατότητες δράσης» ,σελ. 139-142

γ)του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου (βλ. ΣτΕ 554/03 και ΣτΕ Επιτροπή Αναστολών 218/2003)

δ)της προστασίας της νεότητας και της παιδικής ηλικίας20

Επιπλέον, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης εκδίδει οδηγίες και συστάσεις προς τους δημόσιους και τους ιδιωτικούς ραδιοτηλεοπτικούς φορείς προς συμμόρφωση. Δεν μπορεί όμως να εκδώσει κανονιστικές πράξεις. Η πιο σημαντική αρμοδιότητά του είναι η δυνατότητα να επιβάλλει με ειδικές και πλήρως αιτιολογημένες αποφάσεις του κυρώσεις στους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς για παράβαση του νόμου, των τεχνικών υποχρεώσεων που έχουν καθοριστεί από το Υπουργείο Μεταφορών – Επικοινωνιών, των αρχών της δεοντολογίας και των όρων της συμβάσεως παραχωρήσεως. Οι αποφάσεις αυτές ελέγχονται μόνο από τη δικαστική εξουσία.

Η ένταξη πάντως στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η ανάπτυξη καλωδιακών δικτύων, καθώς και η εμφάνιση δορυφόρων άμεσης μετάδοσης στην Ε.Ε. οδηγεί στην ανάγκη οργάνωσης των συνθηκών προγραμματισμού των εκπομπών και γενικότερα των προβλημάτων που δημιουργούν οι τηλεοπτικές εκπομπές με την κατάργηση των συνόρων. Συγκεκριμένα, από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει κριθεί ήδη ότι ένα Κράτος – μέλος δε μπορεί νομίμως να απαγορεύσει στο έδαφος του την καλωδιακή μετάδοση εκπομπών άλλων κρατών-μελών (ΔΕΚ 325/85, απόφαση της 26 Απριλίου 1988). Μια τέτοια απόφαση προσκρούει στο άρθρο 59 Συνθ.ΕΟΚ και δε μπορεί να δικαιολογηθεί ,παρά μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος.21

20. Στην παιδική ζώνη πρέπει να απαγορευθεί η μετάδοση ορισμένων περιεχομένων, όπως είναι οι εκπομπές που παρακινούν στην έκφραση φυλετικού μίσους ή περιγράφουν σκηνές βίας ή ωραιοποιούν τον πόλεμο ή είναι πορνογραφικού περιεχομένου.

21. βλ. Μανώλη Αντωνόπουλο «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές» Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, σελ.67

Εθνική Επιτροπή Ηλεκτρονικών Μέσων Επικοινωνίας (ΕΕΗΜΕ)
(Ν. 2173/93 ΦΕΚ τ.Α 16 Δεκ. 1993)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Ιδρύθηκε με το άρθρο 2 του νόμου 2173/93, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η οποία υπάγεται στον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης. Τα μέλη της απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και δεν υπόκεινται σε διοικητικό έλεγχο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Η ΕΕΗΜΕ συγκροτείται από τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και από έναν εκπρόσωπο των παρακάτω νομικών προσώπων που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από αυτά:

- 1) Την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών
- 2) Την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας Θράκης
- 3) Την Ένωση Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών
- 4) Την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Προσωπικού- ΕΡΤ (ΠΟΣΠ.ΕΡΤ)
- 5) Την Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος Ακροάματος (ΠΟΘΑ)
- 6) Τη Γ.Σ.Σ.Ε.
- 7) Την Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
- 8) Το Σ.Ε.Β.
- 9) Την ΠΑ.ΣΕ.ΓΕ.Σ
- 10) Την ΚΕΔΚΕ
- 11) Την Εκκλησία της Ελλάδος

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Αποφασίζει για μείζονος ενδιαφέροντος θέματα κατόπιν παραπομπής από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
(Ν.2472/1997, Ν.3051/2002, Σ. 9Α)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Η Αρχή αυτή ιδρύθηκε με το νόμο 2472/1997 και τροποποιήθηκε σε κάποια στοιχεία με τον εκτελεστικό νόμο 3051/2002. Με την συνταγματική αναθεώρηση του 2001 κατοχυρώθηκε και συνταγματικά με το άρθρο 9Α του Συντάγματος. Η ίδρυσή της ήταν αναγκαία για την εναρμόνιση της χώρας μας με το άρθρο 28 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών», η οποία προβλέπει ότι ο έλεγχος της εφαρμογής των ουσιαστικών και διαδικαστικών κανόνων της Οδηγίας ανατίθεται σε ελεγκτικό όργανο που ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία. Η ανεξαρτησία του οργάνου αποτελεί επίσης υποχρέωση που απορρέει από διεθνείς συμβάσεις, όπως η συνθήκη του Schengen.²²

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Σύμφωνα με το Ν. 2472/97, για την επιλογή των μελών της Αρχής εισάγεται ένα μικτό σύστημα.

Το Υπουργικό Συμβούλιο επέλεγε τον Πρόεδρο, ο οποίος έπρεπε οπωσδήποτε να είναι ανώτατος δικαστικός λειτουργός εν ενεργεία ή μη. Ως προς τα υπόλοιπα έξι μέλη, τα μεν τρία επιλέγονταν με βάση την ιδιότητά τους, τα δε υπόλοιπα τρία με αναφορά στο κύρος και την εμπειρία τους σε σχέση με την προστασία δεδομένων. Πλέον κατά το άρθρο 101Α παρ. 2 του Συντάγματος η εκλογή τους γίνεται από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής ομοφώνως ή με πλειοψηφία 4/5 των μελών.

22.Λίλιαν Μήτρου, Εισήγηση: «Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων» βλ. «Η Ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Αρχών. Προβληματισμοί και ελπίδες ενός νέου θεσμού» Πρακτικά Ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002. Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα , σελ.53 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η Αρχή διαθέτει κανονιστικές, γνωμοδοτικές , ελεγκτικές και κυρωτικές αρμοδιότητες. Είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν παραγγελίας. Για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού έχει δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα και συλλογής κάθε πληροφορίας (άρθρο 19 παρ. 1 παρ. η΄ του Ν. 2472/97). Παράλληλα, εκδίδει οδηγίες και συστάσεις και ανακοινώνει στη Βουλή παραβάσεις των ρυθμίσεων της προστασίας προσωπικών δεδομένων. Κάθε χρόνο συντάσσει και υποβάλλει έκθεση στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής, εκδίδει άδειες, όπου αυτό προβλέπεται, τηρεί μητρώο αρχείων κ.τ.λ.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει κυρώσεις, διοικητικές ή ποινικές, στους παραβάτες υπεύθυνους επεξεργασιών. Οι κυρώσεις μπορεί να κυμαίνονται από απλή προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης έως επιβολή προστίμου (από 300.000 ως 50.000.000 δρχ.) ή ακόμη και ανάκληση άδειας και καταστροφή αρχείου.

Ως προς το αντικείμενό της, η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων στην Ελλάδα 'εργάζεται' κυρίως «για τη θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής» (άρθρο 1 Ν.2472/97). Ιδιαίτερη έμφαση δίνει στην προστασία του 'σκληρού' πυρήνα της ιδιωτικής ζωής, και κυρίως της υγείας, των σεξουαλικών, πολιτικών και θρησκευτικών προτιμήσεων.(βλ. ΣτΕ Ολομ. 2279/2001,2280/2001,2281/2001 για το θέμα των ταυτοτήτων)

Ως προς τον κοινοβουλευτικό, το δημοσιονομικό και το δικαστικό έλεγχο ισχύουν όλα όσα έχουμε ήδη αναφέρει ότι εφαρμόζονται σε όλες τις ΑΔΑ σχετικά με αυτά τα θέματα.23

ΣΥΣΤΑΣΗ

Ιδρύθηκε το 1991, μόλις 117 χρόνια μετά την ίδρυση του Χρηματιστηρίου(1874). Ως προς τη νομική της φύση, είναι ΝΠΔΔ, το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Αν και τυπικά δεν ανήκει στις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, υπάρχουν σε αυτήν στοιχεία που θα μας επέτρεπαν να την κατατάξουμε ανάμεσα σε αυτές. Η ανεξαρτησία της θεμελιώνεται στο γεγονός ότι , αν και προσλαμβάνει διοικητικό προσωπικό με δημοσιοϋπαλληλική σχέση- συνήθως μέσω ΑΣΕΠ- , παράλληλα προσλαμβάνει και απασχολεί ειδικό επιστημονικό προσωπικό με σχέση ιδιωτικού δικαίου και αμοιβή διάφορη από τη δημοσιοϋπαλληλική.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται με ένα μικτό σύστημα. Ο Πρόεδρος και οι δύο αντιπρόεδροι ορίζονται από την Κυβέρνηση, ο πρόεδρος ειδικά όμως εγκρίνεται από την αρμόδια επιτροπή της Βουλής. Τα τέσσερα επιπλέον μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται μετά από πρόταση φορέων (Τράπεζα της Ελλάδος, Χρηματιστήριο, ΣΕΒ, Ένωση Θεσμικών Επενδυτών). Τα μέλη χαίρουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Η θητεία τους είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί μόνο μια φορά.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός της Επιτροπής είναι η ομαλότητα και η ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς , καθώς και η προστασία των επενδυτών. Προς την επίτευξη αυτού του σκοπού η Επιτροπή διαθέτει την αρμοδιότητα για έκδοση κανονιστικών αποφάσεων μετά από ρητή εξουσιοδότηση νόμου (οι αποφάσεις δημοσιεύονται κατευθείαν στο ΦΕΚ), για παροχή και ανάκληση αδειών, την επιβολή κυρώσεων στους παραβάτες της χρηματιστηριακής νομοθεσίας (βλ. ΣτΕ 276/2000, ΣτΕ 1395/2000, Διοικ. Εφ. Αθ. 976/2001 και Διοικ. Πρωτ. 7959/1998) και την ποινική παραπομπή σε περιπτώσεις παραβάσεων που εμπίπτουν σε ποινικές κυρώσεις. Οι διοικητικές πράξεις της Επιτροπής είναι άμεσα εκτελεστές.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή, ως προς τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, υποβάλλει ετήσια έκθεση στην κυβέρνηση και τη Βουλή, αλλά και ετήσια έκθεση- παρουσίαση των πεπραγμένων στην αρμόδια Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής. Ως προς το δημοσιονομικό έλεγχο, η Επιτροπή δεν εξαρτάται οικονομικά από το κράτος. Η χρηματοδότησή της προέρχεται αποκλειστικά από 'ιδιους πόρους', δηλαδή εισφορές εποπτευομένων φορέων που ορίζονται ρητά από νόμους. Ο προϋπολογισμός της εγκρίνεται μεν από το εποπτεύον Υπουργείο, αλλά δεν περιλαμβάνεται στον Γενικό Κρατικό προϋπολογισμό.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
(Ν. 703/1977 ,Ν. 2296/1995)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Ιδρύθηκε με το άρθρο 4 του νόμου 2296/1995 και λειτουργεί ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή. Τα μέλη της είναι προσωπικά και λειτουργικά ανεξάρτητα. Η Επιτροπή έχει διοικητική αυτοτέλεια και εποπτεύεται μέχρι το 1995 από τον Υπουργό Εμπορίου και έκτοτε από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Η Επιτροπή είναι εννεαμελής και απαρτίζεται από :

- 1) Ένα μέλος ή πρώην μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Ολομέλεια του Συμβουλίου αυτού
- 2) Έναν ανώτατο δικαστή ή πρώην δικαστή της πολιτικής δικαιοσύνης που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου
- 3) Έναν εκπρόσωπο του ΣΕΒ που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από το σύνδεσμο αυτό
- 4) Έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τη Συνομοσπονδία αυτή
- 5) Ένα εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδας που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τη Συνομοσπονδία αυτή
- 6) Έναν εκπρόσωπο των καταναλωτών που υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών
- 7) Ένα μέλος του ΔΕΠ πανεπιστημιακού τμήματος της χώρας με ειδίκευση στο δίκαιο του ανταγωνισμού
- 8) Ένα μέλος του ΔΕΠ πανεπιστημιακού τμήματος με ειδίκευση και εμπειρία στο δίκαιο του ανταγωνισμού
- 9) Ένα πρόσωπο αναγνωρισμένου κύρους με εμπειρία επί θεμάτων προστασίας του ανταγωνισμού

Τα τελικά μέλη της Επιτροπής επιλέγονται σύμφωνα με τις παραπάνω προτάσεις από την Επιτροπή Προέδρων της Βουλής ομόφωνα ή με πλειοψηφία 4/5, όπως ορίζει το άρθρο 101Α του Συντάγματος.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η Επιτροπή στην ουσία είναι επιφορτισμένη να εφαρμόζει τις διατάξεις του Ν. 703/77. Πιο συγκεκριμένα, ο νόμος αυτός απαγορεύει τις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ των επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού, καθώς και την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά. Παράλληλα, προβλέπει προληπτικό έλεγχο συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, από ορισμένο μέγεθος και πάνω, και απαγορεύει εκείνες που αναμένεται να προκαλέσουν σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού.

Ειδικότερα, η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει αν είναι ισχυρές οι απαγορευόμενες κατά το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 2296/95 συμπράξεις²⁴, πιστοποιεί αν υφίστανται παραβάσεις (βλ. Επιτρ. Ανταγωνισμού 110/1998, Ολομ. Επιτροπής

176/2001 και 177/2001), απειλεί και επιβάλλει πρόστιμα, χρηματικές ποινές και άλλες κυρώσεις και λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 παρ. 4 του Ν. 2296/95. Τέλος, τηρεί τα οριστικά και προσωρινά μητρώα συμπράξεων και συγκεντρώσεων και καταχωρεί τις γνωστοποιήσεις και αποφάσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 19 του Ν. 2296/95.

Όσον αφορά στον κοινοβουλευτικό και το δικαστικό έλεγχο(βλ. ΣτΕ 396/2002), ισχύουν τα ίδια που εφαρμόζονται και στις λοιπές ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Η μόνη διαφορά έγκειται στο δημοσιονομικό έλεγχο. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει Κανονισμό Λειτουργίας και Οικονομικής Διαχείρισης, ο προϋπολογισμός της είναι προσαρτημένος στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης, υφίσταται έλεγχο από ορκωτούς λογιστές και από το Ελεγκτικό Συνέδριο και κάθε δύο χρόνια, αν υπάρχει οικονομικό αποτέλεσμα που υπερβαίνει τις δαπάνες της προηγούμενης διετίας, διατίθεται με υπουργική απόφαση μέχρι 80% ως έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού.

24.βλ.την περίπτωση της σχεδιαζόμενης συγκέντρωσης Εθνικής-Alpha, αλλά και των καταναλωτικών δανείων από την Alpha. Βλ. Δημήτρη Τζουγανάτου, Εισήγηση: Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, από «Η ανεξαρτησία των ανεξάρτητων αρχών. Προβληματισμοί και ελπίδες ενός νέου θεσμού.» Πρακτικά Ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002. Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003, σελ.80
Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
(Ν. 2477/1997, Σ. 103 παρ. 9, βλ. και ΠΔ 273/1999)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Συστήθηκε με το νόμο 2477/1997 και με την πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος κατοχυρώθηκε στο άρθρο 103 παρ. 9 του Σ. Το ΠΔ 273/1999 ρυθμίζει τα σχετικά με τον Κανονισμό Λειτουργίας του.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι όργανο μονοπρόσωπο. Επιλέγεται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από προηγούμενη γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και διορίζεται με ΠΔ με πενταετή θητεία. Επικουρείται από τέσσερις βοηθούς συνηγόρους, οι οποίοι διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από πρόταση του Συνηγού του Πολίτη. Η θητεία των Βοηθών Συνηγούρων διαρκεί όσο και του Συνηγού του Πολίτη. Νέα θητεία του Συνηγού του Πολίτη αποκλείεται, όχι όμως και των Βοηθών Συνηγούρων. Ένας Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη μπορεί

μετά τη λήξη της θητείας του να διορισθεί Συνήγορος του Πολίτη ή Βοηθός Συνήγορος με νέα θητεία. Ο Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί μπορούν να παυθούν πριν τη λήξη της θητείας τους για ορισμένους λόγους, κατά τη διαδικασία διορισμού τους, πρέπει όμως να τους δύνεται η δυνατότητα της άσκησης του δικαιώματος της προηγούμενης ακρόασης.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν είναι ρυθμιστική αρχή. Δεν εκδίδει εκτελεστές πράξεις, κυρωτικές πράξεις και δεν έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει κυρώσεις. Αποστολή του είναι η «διαμεσολάβηση» μεταξύ των πολιτών και των δημοσίων υπηρεσιών, των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, όπως αυτές καθορίζονται από το νόμο, για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας. Στην αρμοδιότητά του δεν υπάγονται οι Υπουργοί και Υφυπουργοί ως προς τις πράξεις που ανάγονται στη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας, τα θρησκευτικά ΝΠΔΔ, οι δικαστικές αρχές, οι στρατιωτικές υπηρεσίες ως προς θέματα που αφορούν την εθνική άμυνα και ασφάλεια, η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών, οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για δραστηριότητες που ανάγονται στην εξωτερική πολιτική ή στις διεθνείς σχέσεις της χώρας, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ως προς την κύρια λειτουργία τους.²⁵

Ο Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών και νομικών προσώπων. Δεν έχει όμως τη δυνατότητα να επιλαμβάνεται υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον δικαστικής αρχής, αλλά έχει αρμοδιότητα να διεξάγει έρευνα σχετικά με τη συμμόρφωση της Διοίκησης με τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου (άρθρο 3 παρ. 2 ii Ν. 2477/97).

Προκειμένου να επιληφθεί μιας υποθέσεως, που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, πρέπει κάθε άμεσα ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων να καταθέσει στο Συνήγορο του Πολίτη ενυπόγραφη αναφορά μέσα σε 6 μήνες, αφότου λάβει γνώση των ενεργειών ή παραλείψεων της Διοίκησης. Η υποβολή της αναφοράς δεν εξαρτάται από την παράλληλη άσκηση αίτησης θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής και δε διακόπτει τις προθεσμίες για την άσκηση των προβλεπομένων ένδικων μέσων ή βοηθημάτων. Μόνο αν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν επιλαμβάνεται του θέματος πριν αποφασίσει το αρμόδιο όργανο ή πριν παρέλθει άπρακτη προθεσμία 3 μηνών από την άσκηση της προσφυγής. Παράλληλα, δεν αποκλείεται όμως και ο αυτεπάγγελτος έλεγχος υποθέσεων. Αφού ο Συνήγορος κρίνει ότι έχει αρμοδιότητα επί του θέματος και δεν συντρέχει περίπτωση η διοικητική ενέργεια να έχει ήδη γεννήσει δικαιώματα υπέρ τρίτων, τότε εξετάζει την ουσία της υπόθεσης. Με το πέρας της έρευνας του, συντάσσει πόρισμα, το οποίο γνωστοποιεί στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό και τις αρμόδιες Υπηρεσίες και διαμεσολαβεί με κάθε πρόσφορο τρόπο για την επίλυση του προβλήματος του πολίτη.

Γενικότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη χαιρεί προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Κάθε έτος συντάσσει έκθεση με το έργο της Αρχής, στην οποία παρουσιάζει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση των δημοσίων υπηρεσιών. Η έκθεση υποβάλλεται κάθε Μάρτιο στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής και κοινοποιείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας

Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

25. βλ. Α. Ι. Τάχος: «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο», Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα 2000, 6η Έκδοση, σελ.690

Η ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
(Ν. 2773/1999)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Ιδρύθηκε με το νόμο 2773/1999 ως ανεξάρτητη αρχή. Ο νόμος αυτός εκδόθηκε στο πλαίσιο εναρμόνισης του ελληνικού δικαίου προς τους κανόνες της Οδηγίας 96/92/ΕΚ για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Στο νόμο προβλέπεται ρητά η οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια της Αρχής.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας συγκροτείται από 5 μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής, σχετικά με τους προτεινόμενους για τις θέσεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου. Για την επιλογή των μελών κριτήρια αποτελούν η επιστημονική κατάρτιση, η επαγγελματική ικανότητα και η εξειδικευμένη εμπειρία σε θέματα αρμοδιότητας της αρχής. Τα μέλη της ΡΑΕ είναι κρατικοί λειτουργοί και απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η καθημερινή λειτουργία μιας αγοράς που περνά από το στάδιο του κρατικού μονοπωλίου στον ελεύθερο ανταγωνισμό συνυφαίνεται με τη διαρκή εμφάνιση τεχνικών και λεπτομερειακών επιμέρους θεμάτων. Για την αντιμετώπιση αυτών των ειδικών αναγκών, αλλά και για την άρση των επιχειρηματικών αβεβαιοτήτων και τη διασφάλιση επιχειρηματικής σταθερότητας δημιουργήθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας. Η ΡΑΕ διαθέτει ποικίλες αρμοδιότητες. Καταρχάς, ελέγχει τη λειτουργία αγοράς ενέργειας σε όλους τους τομείς της, όπως τον ηλεκτρισμό, το φυσικό αέριο, τα πετρελαιοειδή, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κ.τ.λ. Πρόσφατα μάλιστα με το νόμο 3054/2002 ανατέθηκαν στην Αρχή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες για την έκδοση

του Κανονισμού Αδειών για την άσκηση δραστηριότητας στον τομέα των πετρελαιοειδών, του Κανονισμού Τήρησης Αποθεμάτων Ασφάλειας και για την επιβολή ανώτατων τιμών πώλησης στον καταναλωτή. Ταυτόχρονα, η ΡΑΕ συμμετέχει στην προκοινοβουλευτική νομοθετική διαδικασία μέσω της δυνατότητας για εισήγηση των αναγκαίων μέτρων σχετικά με την τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού και την προστασία των καταναλωτών στην αγορά ενέργειας. Παρακολουθεί ακόμη και ελέγχει τον τρόπο ασκήσεως των δικαιωμάτων που παρέχονται με τις άδειες και πρόσβαση σε οποιαδήποτε στοιχεία των ασκούντων δραστηριότητα στον τομέα της ενέργειας.

Ιδιαίτερης σπουδαιότητας είναι η αρμοδιότητα της Αρχής να μπορεί να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις, κυρίως πρόστιμα στους παραβάτες, καθώς και η δυνατότητα να μπορεί να εκδίδει κανονιστικές πράξεις κατ'έξουσιοδότηση νόμου. Τέλος, έχει την αρμοδιότητα να επιλύει διαιτητικά τις διαφορές ανάμεσα στους συμμετέχοντες στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Εκτός από τα παραπάνω, πρέπει να αναφερθούν κάποια στοιχεία για τον έλεγχο που μπορεί να ασκείται επί της Αρχής.

Η ΡΑΕ εποπτεύεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, ο οποίος ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεών της και κινεί πειθαρχικό έλεγχο κατά των μελών της. Όλα αυτά βέβαια μέσα σε πλαίσια χαλαρά, ώστε να μη θίγεται η ανεξαρτησία της Αρχής. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 5 παρ. 6 Ν. 2773/1999 οι πράξεις της ΡΑΕ προσβάλλονται με αίτηση αναθεώρησης μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από τη γνώση ή την κοινοποίηση της σχετικής πράξης. Η αίτηση ασκείται ενώπιον της Αρχής και κρίνεται από την ίδια. Κατά της απόφασης επί της αίτησης αναθεώρησης χωρεί η άσκηση αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και αυτή αντίστοιχα μπορεί να προσβληθεί με έφεση στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ως προς τον οικονομικό έλεγχο, η Αρχή είναι εντελώς ανεξάρτητη. Ο νόμος 2837/2000 προβλέπει ότι η Αρχή διαθέτει ίδιους πόρους, τους οποίους και διαχειρίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισής της, υπό τον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ [ΕΕΤΤ] (Ν. 2668/1998)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Συστάθηκε με το Ν. 2668/1998 ως ανεξάρτητη αρχή και συμπεριελήφθησαν στις αρμοδιότητες της οι αρμοδιότητες της προϊσχύσασας Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών (Ν. 2075/1992, Ν. 2246/1994). Το 2000 με το νόμο 2867/2000 άρχισε να ισχύει ο καταστατικός της νόμος, ο οποίος ρυθμίζει τα περί συγκρότησης, αρμοδιοτήτων, λειτουργίας και διοίκησης της Επιτροπής. Η Επιτροπή έχει έδρα την Αθήνα, αλλά μπορεί με απόφασή της να εγκαθιστά και να λειτουργεί γραφεία της και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Η ΕΕΤΤ συγκροτείται από 9 μέλη, εκ των οποίων ο ένας είναι ο πρόεδρος και οι δύο αντιπρόεδροι. Ο ένας αντιπρόεδρος είναι αρμόδιος για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών και ο άλλος για τον τομέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών. Τα μέλη της ΕΕΤΤ διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών μετά από προηγούμενη επιλογή τους από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με αυξημένη πλειοψηφία 4/5 των μελών της. Η θητεία τους είναι πενταετής και δεν επιτρέπεται ο διορισμός των μελών για περισσότερο από δύο θητείες. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είναι δημόσιος λειτουργός πλήρους απασχόλησης και δεν επιτρέπεται να ασκούν καμία άλλη επαγγελματική δραστηριότητα.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η ΕΕΤΤ διαθέτει γνωμοδοτικές, κανονιστικές και κυρωτικές αρμοδιότητες. Λαμβάνει μέτρα για την ανάπτυξη της αγοράς των τηλεπικοινωνιών, εκδίδει κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση του ευρύτερου τομέα των τηλεπικοινωνιών και εκχωρεί άδειες για τη λειτουργία ραδιοσυχνοτήτων. Παράλληλα, εκδίδει ατομικές κυρωτικές πράξεις στο πλαίσιο της εποπτείας και ελέγχου της τηλεπικοινωνιακής και ταχυδρομικής αγοράς, όπως επιβολή προστίμου σε τηλεπικοινωνιακό οργανισμό για παράβαση όρων της αδειάς του. Οι πράξεις της Επιτροπής είναι εκτελεστές, χωρίς να χρειάζεται άλλη διαδικασία ή πράξη άλλου οργάνου.

Κατά τα λοιπά, οι αποφάσεις της Επιτροπής ελέγχονται- μετά από άσκηση αίτησης ακυρώσεως – από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Επίσης, η ΕΕΤΤ αποστέλλει κάθε έτος έκθεση των πεπραγμένων της στη Βουλή και αν κριθεί απαραίτητο εμφανίζεται ο Πρόεδρος της ενώπιον του Κοινοβουλίου για να δώσει περαιτέρω διευκρινήσεις. Όσον αφορά, τέλος, τα οικονομικά της, η Επιτροπή είναι αυτόνομη. Εισπράττει ως έσοδα:

- 1) τα πάγια τέλη χορήγησης γενικών ή ειδικών αδειών
 - 2) τα ανταποδοτικά τέλη
 - 3) τα τέλη χρήσης αριθμών και φάσματος και
 - 4) κάθε άλλο ποσό που εισπράττεται από οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική αρχή ως χρηματική ποινή.
- Δεν περιέρχονται όμως στην ΕΕΤΤ , αλλά στον κρατικό προϋπολογισμό τα ποσά για τη χορήγηση ειδικών αδειών.26

26. Κονδύλης Βασίλειος, Εισήγηση: «Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων», βλ. «Η ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων αρχών. Προβληματισμοί και ελπίδες ενός νέου θεσμού» Πρακτικά Ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκουλα 2003, σελ.116-117
ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
(ΑΣΕΠ)
(Ν. 2190/1994, Σ 103 παρ. 7)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Ιδρύθηκε με το νόμο 2190/1994 και υπέστη αλλεπάλληλες τροποποιήσεις με μεταγενέστερους νόμους. Κύριος λόγος της σύστασης του ήταν οι επικρίσεις σχετικά με τον τρόπο διορισμού στο δημόσιο τομέα.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Το ΑΣΕΠ συγκροτείται από 21 μέλη. Έναν Πρόεδρο, δύο αντιπροέδρους και 18 συμβούλους. Ο Πρόεδρος και ένας από τους αντιπροέδρους πρέπει να έχει διατελέσει δικαστικός λειτουργός. Τα μέλη γενικά πρέπει να είναι πρόσωπα αναγνωρισμένου κύρους και με επαγγελματική εμπειρία, τα οποία είναι ή έχουν διατελέσει ανώτεροι ή ανώτατοι κρατικοί λειτουργοί, καθηγητές ή αναπληρωτές καθηγητές ΑΕΙ ή ανώτατα στελέχη δημοσίων οργανισμών και επιχειρήσεων.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Το ΑΣΕΠ έχει ως αποκλειστική αποστολή την εφαρμογή των νόμων και των κανονισμών που αφορούν την επιλογή των διοριστέων σε δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και σε κάποια νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ειδικότερα, το ΑΣΕΠ προκηρύσσει την πλήρωση θέσεων ή την πρόσληψη προσωπικού στο δημόσιο τομέα και συγκροτεί τις απαιτούμενες επιτροπές που θα αναλάβουν τη διαδικασία του διαγωνισμού και που θα καθορίσουν τους διορισμούς(βλ. ΑΣΕΠ Ολομ. 32/1999 και 52/2002).

Περαιτέρω, το ΑΣΕΠ δεν υπόκειται σε κυβερνητικό ή διοικητικό έλεγχο. Υπάγεται στην 'εποπτεία' του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης. Αυτός είναι αρμόδιος να απαντήσει σε οποιοδήποτε θέμα σχετικά με το ΑΣΕΠ ενώπιον της Βουλής. Οι αποφάσεις της Αρχής ελέγχονται από τα διοικητικά δικαστήρια(βλ. ΣτΕ 2056/2000, ΣτΕ 5/2003, ΣτΕ 7/1999 και ΣτΕ Επ. Αναστολών 94/1999). Ως προς τα οικονομικά του μέσα, το ΑΣΕΠ δεν έχει ίδιους οικονομικούς πόρους. Ο προϋπολογισμός του εντάσσεται στο Υπουργείο προεδρίας της Κυβέρνησης.

Η ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΝΔΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
(Ν.2932/2001)

ΣΥΣΤΑΣΗ

Συστάθηκε με το νόμο 2932/2001, ο οποίος στο άρθρο 12 τη χαρακτηρίζει ρητά ανεξάρτητη αρχή.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο, τα μέλη της ΡΑΘΕ επιλέγονται και διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, μετά από προκήρυξη που δημοσιεύεται στον τύπο. Μόνο ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος ορίζονται μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής. Η θητεία των μελών είναι πενταετής και κατά τη διάρκειά της δεν ανακαλούνται. Η θητεία ενός ατόμου ως μέλους της ΡΑΘΕ καθιστά ασυμβίβαστη οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητά τους και κυρίως τη συμμετοχή τους σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο χώρο των θαλάσσιων ενδομεταφορών.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Αποστολή της ΡΑΘΕ είναι ο έλεγχος της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς των θαλασσίων ενδομεταφορών και η τήρηση των αρχών του ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού. Προς την επίτευξη αυτού του σκοπού απευθύνει οδηγίες και συστάσεις σε κάθε δημόσια Αρχή και υπηρεσία, καθώς και σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την εφαρμογή των κανόνων ελεύθερου ανταγωνισμού στην ακτοπλοΐα. Η ΡΑΘΕ όμως δε διαθέτει κανονιστικές εξουσίες. Αντ' αυτού έχει κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις δικαίωμα πρότασης, που της επιτρέπει να μετέχει στην κανονιστική διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση πάντως επιλαμβάνεται αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως Αρχής ή ιδιώτη και διαπιστώνει την ύπαρξη παραβάσεων. Επ' αυτών επιβάλλει κυρώσεις. Κατά των αποφάσεων της Αρχής, (συγκεκριμένα για τα θέματα δρομολόγησης πλοίων), οι πλοιοκτήτες μπορούν να προσφύγουν μέσα σε 30 ημέρες από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης ενώπιον της Αρχής. Οι αποφάσεις επί των προσφυγών είναι εκτελεστές διοικητικές πράξεις. Κατά αυτών μπορεί εν συνεχεία να ασκηθεί αίτηση αναθεωρήσεως και κατά της απόφασης επί αυτής αίτηση ακυρώσεως στο Διοικητικό Εφετείο Πειραιά.

Όσον αφορά τα οικονομικά της ΡΑΘΕ, οι πόροι της εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας και οι δαπάνες της εκκαθαρίζονται από την υπηρεσία δημοσιονομικού ελέγχου του ΥΕΝ.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο:

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 801

Έτος: 2001

Όροι θησαυρού: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ (ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ)

Περίληψη Ε.Σ.Ρ. - Πρόστιμο - Διαφήμιση - Αποδεικτικά μέσα – Τηλεαγορά - Κασέτα ροής προγράμματος -. Όταν η προσβαλλόμενη πράξη με την οποία επιβάλλεται πρόστιμο καταλείπει πέρα από τον καταλογισμό του προστίμου και διοικητικής φύσεως συνέπειες οι οποίες δεν αίρονται σε περίπτωση παραδοχής της κατά άρθρο 73 ΚΕΔΕ ανακοπής, η άσκηση της αίτησης ακύρωσης δεν έχει το χαρακτήρα παράλληλης προσφυγής. Στην έννοια της διαφήμισης περιλαμβάνονται και τα trailer. Η διακοπή για την προβολή διαφημίσεων χωρίς να παρεμβάλλεται διάστημα τουλάχιστον είκοσι λεπτών από την προηγούμενη διακοπή συνιστά παράβαση της

διάταξης του άρθρου 6 παρ. 2 του π.δ/τος 236/1992. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του 4/1991 κανονισμού ΕΣΡ δεν επηρεάζεται η νομιμότητα της απόφασης της επιτροπής όταν η σχετική προσφυγή δε συνοδεύεται από αποδεικτικά μέσα.

ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 656

Έτος: 2000

Περίληψη Πολιτικά κόμματα -. Η αρχή της νομικής ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 Συντ.) εφαρμόζεται και επί των πολιτικών κομμάτων, συνιστώντων τις προβλεπόμενες από το άρθρο 29 παρ. 1 Συντ. οργανώσεις πολιτών, στις οποίες ο νομοθέτης οφείλει ίση μεταχείριση, με την αποφυγή καθίδρυσης αδικαιολογήτων προνομίων υπέρ ορισμένων από αυτά ή δυσμενούς μεταχείρισης σε βάρος άλλων. Δεν είναι αντίθετη προς την αρχή αυτή η ρύθμιση του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 2173/1993, σύμφωνα με την οποία η ανάδειξη των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης γίνεται, με πρόταση προσωπικοτήτων, από σταθερό και όχι κυμαινόμενο αριθμό πολιτικών κομμάτων και συγκεκριμένα των τεσσάρων πρώτων σε αριθμό βουλευτικών εδρών κομμάτων ή συνασπισμών κομμάτων και διορισμό των προτεινομένων, με πράξη του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης, ο οποίος ασκεί έλεγχο νομιμότητας των σχετικών προτάσεων, όσον αφορά τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων κατάληψης των εν λόγω θέσεων από τα πρόσωπα αυτά. Ο αποκλεισμός των λοιπών κομμάτων δεν παραβιάζει την επιταγή του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντ. για αντικειμενική πληροφόρηση, την οποία επιτελεί ως "ανεξάρτητη διοικητική αρχή" το Ε.Σ.Ρ. (μειοψ.).

ΥΠΟΘΕΣΗ ΚΟΡΚΟΛΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 554

Έτος: 2003

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 554/2003

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 3 Δεκεμβρίου 2002, με την εξής σύνθεση : Μ. Βροντάκης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ' Τμήματος, Δ. Πετρούλιας,

Χ. Ράμμος, Γ. Παπαγεωργίου, Α. Χριστοφορίδου, Σύμβουλοι, Κ. Ευστρατίου, Ο. Ζύγουρα, Πάρεδροι. Γρα

μματέας η Α. Τριάδη, Γραμματέας του Δ' Τμήματος.

Για να δικάσει την από 21 Ιουνίου 2000 αίτηση :

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.", που εδρεύει στην Αθήνα (Πειραιώς 201), η οποία παρέστη με το δικηγόρο Κωνσταντίνο Φιλippόπουλο (Α.Μ. 12264), που τον διόρισε με ειδικό πληρεξούσιο, κατά του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος παρέστη με την Ευφρ. Μπερνικόλα, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθούν : 1) η υπ' αριθμ. 10271/Ε/15.05.2000 απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ και 2) η υπ' αριθμ. 111/81/10.02.2000 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου, Χ. Ράμμου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσας εταιρείας, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως, η οποία λόγω σπουδαιότητας εισάγεται προς συζήτηση, με πράξη του Προέδρου του Γ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος τούτου, έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη και το παράβολο (αριθ. γραμμ. 1033284, 1939343/00).

2. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η ακύρωση : α) της υπ' αριθμ. 10271/Ε/15.05.2000 αποφάσεως του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (εφεξής ΜΜΕ), με την οποία επιβλήθηκε στην αιτούσα εταιρεία πρόστιμο ύψους 60.000.000 δραχμών και η διοικητική κύρωση της μετάδοσης για τρεις (3) συνεχόμενες ημέρες μέχρι τις 12.6.2000 και επί δύο (2) λεπτά της ώρας, πριν από την έναρξη του βραδινού κεντρικού δελτίου ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού «ALPHA» (ανήκοντος στην αιτούσα) περίληψης του σκεπτικού της αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (εφεξής ΕΣΡ) υπ' αριθμ. 111/10.2.2000, μέσα σε πλαίσιο (κάρτα) με μνεία της επιβληθείσης κυρώσεως, διότι η αιτούσα στις 2.12.1999 και στις 5.12.1999 και στο πλαίσιο των εκπομπών της με τίτλους «Ζ.» και «Κ. Τ.», που επιμελείται και παρουσιάζει ο δημοσιογράφος Ε. Τ., αφενός μεν μετέδωσε ταινία που περιείχε μαγνητοσκοπημένα αποσπάσματα από την ερωτική ζωή του τραγουδιστού Σ. Κ., αφετέρου δε παρουσίασε αποσπάσματα από το προσωπικό ημερολόγιο του σχεδιαστού μόδας Μ. Α., που ανεφέροντο στην ερωτική του ζωή, κατά παράβαση των οριζόμενων στα άρθρα 2 παρ. 1, 9 παρ. 1 εδαφ. β του Συντάγματος, 3 παρ. 1 περ. β του ν. 2328/1995 και 7 του υπ' αριθμ. 1/1991 Κανονισμού του ΕΣΡ και β) της ως άνω υπ' αριθμ. 111/10.2.2000 αποφάσεως του ΕΣΡ στην οποία στηρίχθηκε η εν λόγω απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ.

3. Επειδή, όπως έχει κριθεί (πρβλ. ΣτΕ 872/1992 Ολομ., 2543/1999 επταμελούς, 477/2002), η διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε τηλεοπτικούς σταθμούς κατά το άρθρο 4 του ν. 2328/1995 αποτελεί σύνθετη διοικητική ενέργεια η οποία περατούται με την έκδοση της σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ. Επομένως, στην κρινόμενη υπόθεση μόνη εκτελεστή και παραδεκτώς προσβαλλόμενη πράξη

είναι απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, στην οποία έχει ενσωματωθεί η προηγηθείσα πράξη του ΕΣΡ.

4. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση έχει τον χαρακτήρα της αιτήσεως ακυρώσεως και ασκείται κατά της προσβαλλομένης πράξεως παραδεκτώσ ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και κατά το μέρος που με την πράξη αυτή επιβάλλεται στην αιτούσα πρόστιμο, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (ΦΕΚ 159Α) εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.). Τούτο δε, διότι η προσβαλλόμενη πράξη έχει εκδοθεί μετά τη θέση σε ισχύ του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του Ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και, όπως ήδη εκρίθη (ΣτΕ 3529/2001 επταμελούς συνθέσεως), από της θέσεως σε ισχύ του ανωτέρω Κώδικα, οι μονομερείς εκτελεστές πράξεις της Διοικήσεως, που συνιστούν νόμιμο τίτλο υπό την έννοια του άρθρου 2 παράγραφοι 1 και 2 περίπτωση α' του, κυρωθέντος με το ν.δ/μα 356/1974, Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, δεν υπόκεινται πλέον σε ανακοπή, ώστε να συντρέχει εκάστοτε περίπτωση να κριθεί αν αυτή συνιστά ένδικο βοήθημα ικανό να παράσχει ισοδύναμη προς την αίτηση ακυρώσεως δικαστική προστασία και αποτελεί ως εκ τούτου έναντι εκείνης παράλληλη προσφυγή.

5. Επειδή, στο μεν άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι, ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, στο δε άρθρο 9 παρ. 1 ότι ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη (εδαφ. β'). Περαιτέρω στο άρθρο 15 του Συντάγματος (όπως είχε πριν την αναθεώρηση του 2001) ορίζεται ότι : "1. Οι προστατευτικές για τον τύπο διατάξεις του προηγούμενου άρθρου δεν εφαρμόζονται στον κινηματογράφο, τη φωτογραφία, τη ραδιοφωνία, την τηλεόραση και κάθε άλλο παρεμφερές μέσο μετάδοσης λόγου ή παράστασης. 2. Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους και έχουν σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων λόγου και τέχνης. Πρέπει πάντως να εξασφαλίζεται η ποιοτική στάθμη των εκπομπών που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή τους και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας". Με την δεύτερη παράγραφο του ως άνω άρθρου, η λειτουργία ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, αποτελούσα αντικείμενο εντόνου κρατικού ενδιαφέροντος, ανάγεται σε θέμα γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, το οποίο συνθέτουν οι αναγραφόμενοι στη διάταξη αυτή στόχοι, όπως είναι η αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων λόγου και τέχνης και η διασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των εκπομπών προς την κατεύθυνση της κοινωνικής και πολιτιστικής αναπτύξεως της Χώρας. Εκδήλωση αυτού του ενδιαφέροντος αποτελεί η περιλαμβανόμενη στη διάταξη αυτή ρήτρα ότι η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος αυτός υπερβαίνει, ως προς την έκταση και το περιεχόμενο, την έννοια της κρατικής εποπτείας και επιτρέπει την επέμβαση του Κράτους στη λειτουργία των σταθμών (πρβλ. ΣΕ 5040/87 Ολομ., 2544/1999 επταμελής).

6. Επειδή με το Ν. 2328/1995 (159 Α - "Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης κλπ") - εφαρμοστέο εν προκειμένω όπως αυτός είχε μετά την τροποποίησή του από τον Ν. 2644/1998 (233 Α - "Για παροχή συνδρομητικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών") - ρυθμίζεται το νομικό καθεστώς και καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας της ιδιωτικής τηλεοράσεως και της τοπικής ραδιοφωνίας. Με το νόμο αυτό επιδιώκεται, όπως προκύπτει από την εισηγητική του έκθεση, μεταξύ άλλων, η εκπλήρωση της επιταγής του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος για την άνοδο της ποιοτικής στάθμης των εκπομπών της τηλεοράσεως, η περιστολή σκηνών αδικαιολόγητης βίας και πορνογραφικού περιεχομένου και η προστασία του

ιδιωτικού βίου και της παιδικής ηλικίας. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου τούτου, ορίζεται ότι οι άδειες λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών χορηγούνται για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και ότι οι τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεούνται να μεριμνούν για την ποιότητα του προγράμματος. Στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που περιέχουν αρχές δεοντολογίας των εκπομπών και διαφημίσεων, προκειμένου να διασφαλισθή η προστασία της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου, το δικαίωμα απαντήσεως του θιγομένου, η προστασία της παιδικής ηλικίας. Ειδικότερα, στην παρ. 1 εδ. β του άρθρου τούτου ορίζονται τα εξής : "Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται". Περαιτέρω με την παρ. 11 του άρθρου τούτου αντικαταστάθηκαν οι παραγρ. 12, 13 και 14 του άρθρου 3 του Ν. 1730/1987, και στην αντικατασταθείσα ως άνω παραγρ. 12 προβλέπεται δικαίωμα κάθε προσώπου του οποίου η προσωπικότητα ή η τιμή ή η υπόληψη ή ο ιδιωτικός και οικογενειακός βίος ή η επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφής δραστηριότητα προσβάλλεται από τηλεοπτική ή ραδιοφωνική εκπομπή να ζητήσει, καθώς και ο σύζυγος και οι συγγενείς μέχρι τετάρτου βαθμού νεκρού, του οποίου η μνήμη προσβάλλεται, να ζητήσουν επανόρθωση από τον σταθμό που μετέδωσε την επίμαχη εκπομπή, και ρυθμίζεται ειδικότερα η άσκηση του δικαιώματος τούτου. Ορίζεται δε συναφώς ότι "το δικαίωμα του θιγομένου για επανόρθωση και η αντίστοιχη υποχρέωση του σταθμού είναι ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν αστικής ή ποινικής ευθύνης". Οι ρυθμίσεις αυτές αποτελούν ομοίως περιεχόμενο των διατάξεων του άρθρου 9 του π.δ/τος 100/2000 (98Α - "Εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Ιουνίου 1997 - EEL 202/30.7.1997"). Τέλος, στην παρ. 15 του προαναφερθέντος άρθρου 3 του ν. 2328/1995 προβλέπεται η κύρωση με π.δ/γμα κωδίκων δεοντολογίας που καταρτίζονται με απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως, και ορίζεται ότι : "... Έως την έκδοση αυτού του προεδρικού διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν οι κώδικες δεοντολογίας που έχουν εκδοθή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του Ν. 1866/1989". Συναφώς στο άρθρο 5 του υπ' αριθ. 1/1991 Κανονισμού του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως "περί δημοσιογραφικής δεοντολογίας στη ραδιοτηλεοράση" ("Κώδικας Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας" - 421 Β) ορίζεται ότι : "Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο που να μπορεί, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, να ενθαρρύνει τον εξευτελισμό, την κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος του..." ενώ στο άρθρο 7 του ίδιου Κανονισμού ορίζεται ότι : "Η ιδιωτική ζωή είναι σεβαστή. Ο έλεγχος της ιδιωτικής ζωής, όπως και η μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων από αυτήν επιτρέπεται, μόνον όταν επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος, που υπερβαίνει στην συγκεκριμένη περίπτωση το συμφέρον σεβασμού της ιδιωτικής ζωής". Επίσης στο άρθρο 2 παρ. 1 του Κανονισμού 2/1991 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως "περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων" ("Κώδικας Ραδιοτηλεοπτικών Προγραμμάτων" - 421Β) ορίζεται ότι "οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές πρέπει να εξασφαλίζουν την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοτηλεοράσεως και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας". Εξάλλου στο άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2644/1998 και ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως των

προσβαλλομένων πράξεων) προβλέπονται οι διοικητικές κυρώσεις που αποσκοπούν στην τήρηση των κανόνων δεοντολογίας, μεταξύ των οποίων και οι προαναφερόμενοι και ορίζεται ότι : "1. Σε περίπτωση παράβασης α)...γ) των κανόνων δεοντολογίας, όπως αυτοί προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου αυτού, το ΕΣΡ αποφασίζει αυτεπαγγέλτως ή μετά από ερώτημα του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ ή καταγγελία παντός έχοντος έννομο συμφέρον την επιβολή μίας ή περισσοτέρων από τις παρακάτω κυρώσεις : αα) συστάσεις και προειδοποιήσεις, ββ) πρόστιμο από πέντε έως πεντακόσια εκατομμύρια (5.000.000 έως 500.000.000) δραχμές που εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ όπως ισχύει κάθε φορά, γγ) προσωρινή αναστολή μέχρι τρεις (3) μήνες οριστική διακοπή της μετάδοσης συγκεκριμένης εκπομπής του σταθμού, δδ) προσωρινή αναστολή μέχρι τρεις (3) μήνες της μετάδοσης κάθε τηλεοπτικού προγράμματος, εε) ανάκληση της άδειας λειτουργίας του σταθμού και στστ) κυρώσεις ηθικού περιεχομένου (όπως υποχρεωτική μετάδοση ανακοίνωσης σχετικά με τις λοιπές επιβαλλόμενες κυρώσεις. Το Ε.Σ.Ρ. διαβιβάζει αμελλητί την απόφασή του στον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος ασκεί έλεγχο νομιμότητας και εκδίδει την πράξη επιβολής. Η επιλογή του είδους και η επιμέτρηση των διοικητικών κυρώσεων του άρθρου αυτού γίνεται ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβίασης, την τηλεθέαση που συγκεντρώνει το πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου τελέσθηκε η παραβίαση, το μερίδιο της αγοράς ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών που έχει τυχόν αποκτήσει η κάτοχος της άδειας, το ύψος της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί ή σχεδιαστεί και την τυχόν ύπαρξη υποτροπών..... Η απόφαση του Ε.Σ.Ρ. για την επιβολή των κυρώσεων της παραγράφου αυτής περιέχει πλήρη και ειδική αιτιολογία και διατυπώνεται σε κάθε περίπτωση ύστερα από ακρόαση των ενδιαφερομένων κατά τη διάρκεια μίας τουλάχιστον συνεδρίασης της Ολομέλειας του οργάνου 2. ... 3. ... 4. ... 5. Οι παραπάνω διοικητικές κυρώσεις είναι ανεξάρτητες από την ύπαρξη τυχόν ποινικής ή αστικής ευθύνης." Ο ίδιος νόμος ορίζει στο άρθρο 14 παρ. 25 ότι "Όπου στο νόμο αυτόν προβλέπεται η έκδοση πράξης του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε., ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, η αρμοδιότητα του Υπουργού περιορίζεται στον έλεγχο νομιμότητας της απόφασης του Ε.Σ.Ρ.". Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ιδρύθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 1866/1989 (222 Α - "Ίδρυση Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως κλπ"), ως "ανεξάρτητο όργανο", με μέλη απολαμβάνοντα "προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας", και "κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του δεν υπόκειται σε διοικητικό έλεγχο", σύμφωνα με την παραγρ. 2, έχει δε ως έργο, κατά την παραγρ. 3 του ίδιου άρθρου, "την εξασφάλιση της ελευθερίας της εκφράσεως και της πολυφωνίας, την τήρηση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας και την προαγωγή της ποιότητας των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, κατά τις συνταγματικές επιταγές". Κατά δε την παρ. 3 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης "ασκεί τον άμεσο έλεγχο του Κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως προκειμένου να εξασφαλισθούν η αντικειμενικότητα, η ισότητα των όρων και η ποιότητα των προγραμμάτων σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος".

7. Επειδή, οι προεκτεθείσες διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 αποβλέπουν στην αποτελεσματική επιβολή αρχών και κανόνων δεοντολογίας, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της συνταγματικής επιταγής για υψηλή ποιοτική στάθμη των τηλεοπτικών προγραμμάτων (άρθρο 15) και, παραλλήλως, στη διασφάλιση, πλην άλλων, του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου, που αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, καθώς και της προστασίας της επίσης συνταγματικώς

κατοχυρωμένης αρχής της ελευθέρως αναπτύξεως της προσωπικότητας (άρθρο 5 παρ. 1). Εξ άλλου, κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων των άρθρων 4 και 14 παρ. 25 του Ν. 2328/1995 και των άρθρων 1 και 3 παρ. 3 του Ν. 1866/1989 για την επιβολή των εν λόγω κυρώσεων προβλέπεται διοικητική διαδικασία, συνιστώσα σύνθετη διοικητική ενέργεια, η οποία συγκροτείται από την πράξη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και την επακολουθούσα απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης λειτουργεί στο πλαίσιο της θεσμικής εγγυήσεως του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή μη υποκείμενη σε διοικητικό έλεγχο, και ασκεί τον κατά την συνταγματική αυτή διάταξη άμεσο έλεγχο του Κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης, για την εξασφάλιση της αντικειμενικότητας, της ισότητας των όρων και της προαγωγής της ποιότητας των προγραμμάτων, καθώς και της τηρήσεως της δημοσιογραφικής δεοντολογίας (πρβλ. ΣΕ 872/92 Ολομ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελής σύνθεση). Το διοικητικό αυτό όργανο επιλαμβάνεται της εξετάσεως συγκεκριμένης περιπτώσεως προς διαπίστωση της τελέσεως ή μη παραβάσεως, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν ερωτήματος του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 6 του Ν. 2328/1995. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης αποφασίζει για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση τελέσεως παραβάσεως, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 2328/95, η πράξη δε αυτή, παρά το χαρακτηρισμό της από το νόμο ως "σύμφωνης γνώμης", συνιστά πράγματι απόφαση, που δεσμεύει τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ο οποίος έχει την εξουσία να προβή μόνο σε έλεγχο νομιμότητας της πράξεως αυτής, κατά την έκδοση της αποφάσεώς του, με την οποία ολοκληρώνεται η διαδικασία επιβολής της διοικητικής ποινής (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελής σύνθεση 477/2002 κ.α.).

8. Επειδή, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο 1866/89 (άρθρο 2) το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (εφεξής ΕΣΡ) αποτελείται από 11 μέλη. Όλα τα μέλη διορίζονται από τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβερνήσεως ως εξής : α) τρία μέλη υπεδεικνύονται από το πρώτο σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα, μεταξύ των οποίων και ο Πρόεδρος β) δύο μέλη υπεδεικνύονται από το δεύτερο σε κοινοβουλευτική δύναμη κόμμα και ένα μέλος υπεδείκνυε το τρίτο κόμμα. Τα υπόλοιπα πέντε μέλη υπεδεικνύονται ανά ένα από την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, την Ένωση Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας Θράκης, την ΚΕΔΚΕ, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος και τη Πανελλήνια Ομοσπονδία Θεάματος - Ακροαματικότητας. Ο νόμος αυτός ετροποποιήθη με τον ν. 2173/1993 (ΦΕΚ Α 208) ο οποίος στο άρθρο 1 ορίζει τα εξής : "1. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) είναι εννεαμελές. Ο Πρόεδρος, ο αναπληρωτής του, τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη του ΕΣΡ διορίζονται με πράξη του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης ως εξής : α) Ο Πρόεδρος της Βουλής μετά από γνώμη της Διάσκεψης των Προέδρων, υποδεικνύει τον Πρόεδρο και τον αναπληρωτή του β) το πρώτο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει τέσσερα τακτικά και τέσσερα αναπληρωματικά μέλη γ) το δεύτερο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει δύο τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη δ) το τρίτο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος ε) το τέταρτο σε αριθμό βουλευτικών εδρών κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποδεικνύει ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος. ... 4. Τα πρόσωπα που υποδεικνύονται από τον πρόεδρο της Βουλής και τα κόμματα πρέπει να είναι : α) Δημοσιογράφοι - μέλη αναγνωρισμένης δημοσιογραφικής ένωσης, όπως η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και η Ένωση Συντακτών Μακεδονίας

Θράκης β) Επιστήμονες ανεγνωρισμένου κύρους σε αντικείμενο σχετικό με τα μέσα ενημέρωσης, γ) Προσωπικότητες με ιδιαίτερη παρουσία και συμβολή στους τομείς των γραμμάτων, της τέχνης ή της ενημέρωσης και ιδίως στο χώρο του θεάματος και του ακροάματος. δ) Προσωπικότητες ανεγνωρισμένου κύρους με ιδιαίτερη συμμετοχή στο δημόσιο βίο και ιδίως στους θεσμούς της εκπαίδευσης, της τοπικής αυτοδιοίκησης ή του συνδικαλιστικού κινήματος. 5. Τα κόμματα ή οι συνασπισμοί κομμάτων, που υποδεικνύουν περισσότερα του ενός μέλη τακτικά ή αναπληρωματικά, επιλέγουν τα πρόσωπα αυτά από περισσότερες της μίας κατηγορίες της προηγούμενης παραγράφου... 6. Η θητεία των μελών του Ε.Σ.Ρ. είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται...". Κατ' επίκληση της ανωτέρω διατάξεως εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 10483/10.6.1997 (Β 499) απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, με την οποία συγκροτήθηκε το ΕΣΡ. Ακολούθησαν δε μέχρι την έκδοση της ήδη προσβαλλόμενης πράξεως του εν λόγω Συμβουλίου οι ακόλουθες τροποποιητικές της υπουργικές πράξεις : α) η υπ' αριθμ. 2120/12.8.1998 (Β 908), β) η υπ' αριθμ. 726/1/4.5.1999 (Β 598), γ) η υπ' αριθμ. 2138/16.12.1999 (Β 2177) και δ) η υπ' αριθμ. 1503/Ε/24.1.2000 (Β 52). Από όλες τις παρατεθείσες διατάξεις των νόμων που διέπουν τις αρμοδιότητες καθώς και την συγκρότηση του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, συνάγεται ότι ο νομοθέτης, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι στόχοι που τάσσει το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, προέβλεψε την συγκρότηση του θεσμικού αυτού οργάνου από προσωπικότητες της δημοσίας ζωής που υποδεικνύονται από τα πολιτικά κόμματα με βάση πρόσφορα για την άσκηση του κρατικού ελέγχου τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, τα οποία λαμβάνουν υπόψη υποχρεωτικά τα κόμματα κατά την διατύπωση της προτάσεώς τους προς τον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ. Εξ άλλου, όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα σκέψη, και οι αρμοδιότητες, οι οποίες ανατέθηκαν στο όργανο αυτό από τον νομοθέτη, ασκούμενες είτε αποφασιστικά είτε γνωμοδοτικά εντάσσονται στην λειτουργία του "αμέσου ελέγχου" του Κράτους επί της ραδιοτηλεοράσεως. Το Συμβούλιο ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές υπό καθεστώς ανεξαρτησίας, τόσο έναντι των κομμάτων που υπέδειξαν τα μέλη του, όσο και έναντι της Κυβερνήσεως, η οποία δεν έχει εξουσία ιεραρχικού ελέγχου. Ο αρμόδιος όμως Υπουργός Τύπου διατηρεί εν πάση περιπτώσει την αρμοδιότητα ελέγχου νομιμότητας επί των πράξεων του ΕΣΡ. Με τα δεδομένα αυτά το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεοράσεως συγκροτείται από τον κοινό νομοθέτη ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή προορισμένη να επιτελέσει την λειτουργία που προβλέπει το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος και ως εκ τούτου η συγκρότησή του είναι κατ' αρχήν σύμφωνη με αυτό (πρβλ. Σ.τ.Ε. 872/1992, 2543, 2544/1999 και 656/2000 Ολομ.). Εξ άλλου, το προβλεπόμενο από τον νόμο σύστημα συμμετοχής των πολιτικών κομμάτων στην ανάδειξη των μελών του ΕΣΡ, κατ' αναλογία προς την κοινοβουλευτική τους δύναμη και μέχρι του τετάρτου σε δύναμη μετέχοντος του Κοινοβουλίου κόμματος δεν είναι αντίθετο προς την συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1) ούτε προς την διάταξη του άρθρου 29 του Συντάγματος, όπως αβασίμως προβάλλεται. Και τούτο διότι ο νομοθέτης έκρινε αφηρημένως και μάλιστα πριν από τη διανύομενη βουλευτική περίοδο ότι δικαίωμα για πρόταση μελών θα έχουν εκάστοτε τα τέσσερα ισχυρότερα κοινοβουλευτικώς κόμματα. Καθόρισε δηλαδή, την σύνθεση του οργάνου βάσει αντικειμενικού κριτηρίου και προκειμένου να καταστή λειτουργικός ο τρόπος της συγκροτήσεώς του και να μη διασαλεύεται η εύρυθμη λειτουργία του λόγω πολιτικών μεταβολών, προτίμησε την ανάδειξη των μελών του ΕΣΡ από σταθερό και όχι κυμαινόμενο αριθμό πολιτικών κομμάτων. Έτσι η νομοθετική αυτή επιλογή δεν συνιστά αδικαιολόγητη άνιση μεταχείριση των αποκλεισμένων μικρότερων κομμάτων, λαμβανομένου προσέτι υπόψη ότι τα υποδεικνύομενα μέλη του ΕΣΡ δεν

είναι εκπρόσωποι ή εντολοδόχοι των πολιτικών κομμάτων. Περαιτέρω είναι αβάσιμος και ο συναφής ισχυρισμός ότι λόγω της παραβίασεως της αρχής της ισότητας δεν εκπληρώνεται και ο στόχος του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος για αντικειμενική πληροφόρηση.

9. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, η προσβαλλόμενη απόφαση του ΕΣΡ εκδόθηκε χωρίς προηγούμενη αποστολή σχετικού ερωτήματος από τον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, δοθέντος ότι, σύμφωνα με την παρατεθείσα στην έκτη σκέψη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998), το ΕΣΡ αποφασίζει προκειμένου περί επιβολής κυρώσεων σε τηλεοπτικούς σταθμούς είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από ερώτημα του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ.

10. Επειδή, προβάλλεται ότι, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την εις βάρος της επιβολή της επίμαχης κυρώσεως για την παρουσίαση αποσπασμάτων από το προσωπικό ημερολόγιο του Μ. Α., μη νομίμως δεν συγκροτήθηκε η προβλεπόμενη από το άρθρο 1 παρ. 3 του Κανονισμού του ΕΣΡ υπ' αριθμ. 1/1989 ("Κανονισμός λειτουργίας του ΕΣΡ" ΦΕΚ Β' 908) επιτροπή. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η προμνημονευθείσα διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 δεν προβλέπει ως προϋπόθεση για την επιβολή κυρώσεων την συγκρότηση επιτροπής, και μάλιστα επιτροπής εξ εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 1 παρ. 3 του προαναφερθέντος Κανονισμού του ΕΣΡ και οι οποίες συγκροτούνται από την Ολομέλεια του ΕΣΡ, προς υποβοήθηση του έργου της, και τούτο μόνον, όταν αυτή το κρίνει αναγκαίο.

11. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, το ΕΣΡ με το υπ' αριθμ. 2019/6.12.1999 έγγραφό του προς την αιτούσα, ζήτησε να αποστείλει εντός δύο ημερών τις κασέτες των εκπομπών "Ζ. " της 2ας Δεκεμβρίου 1999 και "Κ. Τ. " της 5ης Δεκεμβρίου 1999, που είχαν μεταδοθεί από τον τηλεοπτικό της σταθμό. Εν συνεχεία το ΕΣΡ με το υπ' αριθμ. 18/7.1.2000 έγγραφό του κάλεσε την αιτούσα να προσέλθει στη συνεδρίαση του της 13ης Ιανουαρίου 2000 "προς παροχή εξηγήσεων και διευκρινίσεων για την εφαρμογή της κειμένης νομοθεσίας και των Κωδίκων Δεοντολογίας σχετικά με τις εκπομπές "Ζ. " της Πέμπτης 2.12.1999 και "Κ. Τ. " της Κυριακής 5.12.1999 που μεταδόθηκαν από το σταθμό σας". Κατόπιν αιτήματος της αιτούσης η συνεδρίαση αναβλήθηκε, ακολούθως δε με το υπ' αριθμ. 132/21.1.2000 έγγραφο του ΕΣΡ, ταυτοσήμου περιεχομένου, η αιτούσα εκλήθη εκ νέου να προσέλθει σε νέα συνεδρίαση του Συμβουλίου της 27.1.2000. Κατά τη συνεδρίαση αυτή προσήλθε ο πληρεξούσιος δικηγόρος της αιτούσης Κωνσταντίνος Φιλιππόπουλος συνοδευόμενος από τον εξουσιοδοτημένο δημοσιογράφο Ε. Κ. και, αφού έλαβε γνώση των αποδιδόμενων στην αιτούσα παραβάσεων, ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ακολούθησε η κατάθεση και εκτενούς σχετικού εγγράφου υπομνήματος της αιτούσης στο ΕΣΡ στις 4.2.2000, πριν δηλαδή από την έκδοση της ήδη προσβαλλόμενης αποφάσεως του εν λόγω Συμβουλίου, η οποία ελήφθη σε νεώτερη συνεδρίασή του της 10.2.2000. Με τα δεδομένα αυτά, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται, ότι ετηρήθη πλημμελώς ο τύπος της προηγούμενης ακροάσεως δεν απητείτο δε, εξ άλλου, για την προσήκουσα τήρηση του τύπου τούτου της διαδικασίας, ειδικότερος προσδιορισμός στις προσκλήσεις προς παροχή εξηγήσεων πραγματικών δεδομένων σχετικών με το θεωρηθέν ως επίμεμπτο περιεχόμενο της επίμαχης εκπομπής, αφού το περιεχόμενο της εκπομπής αυτής ήταν πλήρως γνωστό στην αιτούσα εταιρεία (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως).

12. Επειδή, στο άρθρο 6 παρ. 1 και 3 του π.δ/τος 213/1995 ("Οργάνωση και

λειτουργία του ΕΣΡ κλπ", ΦΕΚ 112/Α) ορίζεται ότι το ΕΣΡ είναι εννεαμελές, ευρίσκεται δε ως σώμα σε απαρτία όταν είναι παρόντα πέντε (5) τουλάχιστον εκ των μελών του. Όπως, εξ άλλου προκύπτει από την προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 111/81/10.2.2000 απόφαση του ΕΣΡ, το εν λόγω Συμβούλιο συνεδρίασε με παρόντα τα οκτώ (8) από τα εννέα (9) συνολικά μέλη του. Επομένως, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι υπήρξε παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας για τον λόγο ότι σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση του ΕΣΡ, δεν προκύπτει ότι ελήφθη από την Ολομέλειά του, όπως απαιτείται από το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (όπως κατά τα ανωτέρω τροποποιηθέν ισχύει).

13. Επειδή, όπως ήδη εξετάθη στην προηγούμενη σκέψη, στο άρθρο 6 παρ. 3 του π.δ/τος 213/1995 ορίζεται ότι το ΕΣΡ ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει νομίμως όταν είναι παρόντα πέντε (5) τουλάχιστον εκ των μελών του. Εφ' όσον λοιπόν στην προκειμένη περίπτωση το ΕΣΡ είχε ως σώμα τη νόμιμη απαρτία δεν δημιουργεί κακή σύνθεση αυτού το γεγονός ότι κατά την κρίσιμη συνεδρίαση δεν παρέστησαν τα τακτικά μέλη Ναούμ Κοψίδης, Λαοκράτης Βάσσης (τα οποία όμως αναπληρώθηκαν από αναπληρωματικά μέλη) και Τίτος Αθανασιάδης (ο οποίος δεν αναπληρώθηκε), όπως αβασίμως προβάλλεται.

14. Επειδή, στο μεν άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 2690/1999 ("Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας" 45 Α') ορίζεται ότι "η νομιμότητα της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου δεν επηρεάζεται από την τυχόν εναλλαγή των μετεχόντων μελών σε διαδοχικές συνεδριάσεις" στο δε άρθρο 15 παρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζονται τα εξής : "Άρθρο 15.1... 2. Αν η συζήτηση της υπόθεσης διαρκεί περισσότερες από μία συνεδριάσεις, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού προηγουμένως, τα μέλη που δεν μετείχαν στις προηγούμενες συνεδριάσεις, ενημερωθούν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία των κατ' αυτές συζητήσεων. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των μελών αυτών, η οποία και καταχωρίζεται στα πρακτικά".

15. Επειδή, όπως έχει ήδη εκτεθεί ανωτέρω (βλ. σκέψη υπ' αριθμ. 11), το ΕΣΡ προκειμένου να αποφασίσει επί του ζητήματος, που είχε προκύψει με τις επίμαχες εκπομπές του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης, συνεδρίασε κατ' αρχάς στις 27.1.2000, οπότε άκουσε τον πληρεξούσιο της αιτούσης και ακολούθως διέκοψε προκειμένου να λάβει την τελική απόφαση σε άλλη συνεδρίαση. Κατά τη συνεδρίαση της 10.2.2000, οπότε το ΕΣΡ έλαβε την προσβαλλόμενη απόφασή του, έγινε, όπως αναφέρεται στα οικεία πρακτικά, έγινε πλήρης ενημέρωση των μελών του Συμβουλίου περί των όσων συζητήθηκαν κατά την προηγούμενη συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, ειδικότερα δε ελήφθησαν υπόψη οι δοθείσες στο Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση αυτή προφορικές εξηγήσεις των εκπροσώπων της αιτούσης, καθώς και το μεταγενέστερο της πρώτης αυτής συνεδριάσεως από 4.2.2000 γραπτό υπόμνημα της αιτούσης, στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά τα όσα είχαν λάβει χώρα κατά την αρχική συνεδρίαση. Εφόσον επομένως, η κατ' ουσίαν συζήτηση της υποθέσεως έλαβε χώρα εξ υπαρχής κατά την τελευταία αυτή συνεδρίαση, το γεγονός ότι κατ' αυτήν παρέστησαν τα μέλη Δημήτριος Ψυχογιός, Κωνσταντίνος Ζώρας, Στέλλα Πριοβόλου και Αριστείδης Οικονομίδης, τα οποία δεν είχαν συμμετάσχει κατά την προηγούμενη συνεδρίαση της 27.1.2000 δεν συνιστά παράβαση της προαναφερθείσας διατάξεως του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως αβασίμως προβάλλεται.

16. Επειδή, προβάλλεται ότι τα μέλη του ΕΣΡ δεν είχαν ίδια αντίληψη του περιεχομένου των επιμάχων εκπομπών λόγω ελλείψεως της κατάλληλης τεχνικής υποδομής με αποτέλεσμα να δεχθούν ως δεδομένο το περιεχόμενο της, όπως τους το

παρουσίασε ο διενεργήσας την σχετική αυτοψία υπάλληλος της Γραμματείας του ΕΣΡ, ο οποίος όμως είχε κάθε συμφέρον να παρουσιάσει με τρόπο μεροληπτικό εις βάρος της αιτούσης το περιεχόμενο αυτό, εφ' όσον σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 22 του ν. 2328/1995 προβλέπεται η χορήγηση επιδόματος παραγωγικότητας στους υπαλλήλους της Γραμματείας του ΕΣΡ από ποσό που προκύπτει από ποσοστό 8% επί των εισπραττομένων εσόδων μεταξύ άλλων και από τα κατά το άρθρο 4 του αυτού νόμου επιβαλλόμενα πρόστιμα εις βάρος τηλεοπτικών σταθμών. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος διότι, πάντως, όπως ρητώς αναφέρεται στο πρακτικό της προσβαλλομένης απόφασης του ΕΣΡ, τα μέλη του παρακολούθησαν από αρχής μέχρι τέλους τις επίμαχες εκπομπές.

17. Επειδή, η ελευθερία της έκφρασης και διάδοσης στοχασμών και η ελευθερία του πληροφορείν και πληροφορείσθαι που κατοχυρώνει το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνει και την ελευθερία μετάδοσης πληροφοριών ή αναπαραστάσεως εικόνων ή σκηνών, που ανάγονται στην προστατευόμενη από τα άρθρα 2 παρ. 1 και 9 παρ. 1 του Συντάγματος, απαραβίαστη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής των προσώπων, στον πυρήνα της οποίας ανήκει προδήλως και η ερωτική τους ζωή στον πυρήνα αυτό του ιδιωτικού βίου και στον βαθμό που τα στοιχεία που τον συνθέτουν δεν δημοσιοποιούνται οικειοθελώς, ουδείς (ούτε δημόσια αρχή ούτε ιδιώτης) επιτρέπεται να διεισδύσει. Επομένως, η μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων και σκηνών τέτοιου περιεχομένου (σχετικών δηλαδή με την ερωτική ζωή και δραστηριότητα ατομικώς και επωνύμως προσδιοριζομένων προσώπων) δεν μπορεί να αποτελέσει θεμιτός, από συνταγματικής απόψεως, περιεχόμενο του δικαιώματος πληροφορήσεως ή της ελεύθερης εκφράσεως και διαδόσεως των στοχασμών (βλ. ΣτΕ 3545/2002 επταμελούς συνθέσεως). Πολλώ δε μάλλον δεν μπορεί η κατά τα ανωτέρω μετάδοση των πληροφοριών αυτών να θεωρηθεί ως αντικείμενο του συνταγματικώς κατοχυρωμένου δικαιώματος της πληροφορήσεως, κατά την άσκησή του μέσω των πάσης φύσεως ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, ενόψει και του ότι, κατ' αρθρ. 15 παρ. 2 του Συντ. (όπως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως) η λειτουργία των τελευταίων υπάγεται στον άμεσο έλεγχο του κράτους, ο οποίος σκοπεύει, μεταξύ άλλων, στην εξασφάλιση ποιοτικής στάθμης των εκπομπών (πρβλ. ΣτΕ 5040/1987 Ολομ., 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως), προς την οποία είναι προδήλως ασυμβίβαστη η μετάδοση εκπομπών, που έχουν ως αντικείμενο την μετάδοση πληροφοριών ή εικόνων σχετικών με τον απαραβίαστο πυρήνα της ιδιωτικής και ειδικότερα με την ερωτική ζωή των ανθρώπων (βλ. ΣτΕ 3545/2002 επταμελούς συνθέσεως). Η προστασία δε αυτή του απαραβίαστου πυρήνα του ιδιωτικού βίου ισχύει και για τα πρόσωπα, στα οποία μπορεί ενδεχομένως να αποδοθεί παραβίαση των χρηστών ηθών ή παράνομη συμπεριφορά? η διαφύλαξη εξ άλλου των χρηστών ηθών και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας, διά της επιβολής περιορισμών στις ελευθερίες των εγκληματούντων, ανήκει κατά το Σύνταγμα, αποκλειστικά και μόνο, στην δικαιοδοσία των αρμοδίων κρατικών αρχών, οι οποίες υπόκεινται κατά την εκπλήρωση του έργου τους αυτού σε σειρά ελέγχων, κατά τα προβλεπόμενα σχετικά στο Σύνταγμα. Στην συγκεκριμένη επομένως περίπτωση, η μετάδοση από τον τηλεοπτικό σταθμό της αιτούσης εκπομπών, περιεχουσών πληροφορίες, εικόνες και σκηνές σχετικές με την ερωτική ζωή των προαναφερθέντων προσώπων, δεν ήταν κατά το Σύνταγμα επιτρεπτή, ακόμη και αν ήθελε να γίνει δεκτό ότι υπήρχαν υποψίες ότι η συμπεριφορά των ατόμων αυτών είναι, με βάση την δραστηριότητά τους αυτή, ποινικώς ελεγκτέα (βλ. ΣτΕ 3545/2002 επταμελούς συνθέσεως). Είναι, επομένως, ως εκ τούτου προεχόντως απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται, ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν συνετελέσθη η αποδιδόμενη στην αιτούσα απαγορευμένη παραβίαση της υποχρέωσης

σεβασμού της ανθρώπινης αξίας και του ιδιωτικού βίου, διότι η μετάδοση των επιμάχων εκπομπών έγινε, κατά τους ισχυρισμούς της, προκειμένου να εξυπηρετηθεί υπέρτερο της προστασίας της ιδιωτικής ζωής δημόσιο συμφέρον, και συγκεκριμένα προκειμένου να αποκαλυφθεί στο κοινό η τέλεση αξιοποιούντων πράξεων, τις οποίες, κατά τους ισχυρισμούς της πάντοτε, είχαν τελέσει οι Σ.Κ. και Μ.Α. και να καταπολεμηθεί έτσι η εγκληματικότητα και η ανήθικη συμπεριφορά.

18. Επειδή κατά το άρθρο 10 της Συμβάσεως της 4.11.1950 "διά την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών", κυρωθείσης διά του Ν. Δ/τος 53/1974 (254 Α), "1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας ... ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας. 2. Η άσκησις των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνας, δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία διά ... την προστασίαν της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων ...". Ενόψει της αναγνωριζομένης από τη Σύμβαση εξουσίας επιβολής κυρώσεων χάριν της προστασίας της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων, οι εκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του Ν. 2328/1995 και των Κανονισμών Δεοντολογίας δεν έρχονται σε αντίθεση προς το άρθρο 10 της ως άνω συμβάσεως, όπως αβασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως).

19. Επειδή, όπως ήδη εξετέθη, στην αιτούσα επιβλήθηκαν οι επίμαχες κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 9 παρ. 1 εδαφ. β του Συντάγματος, 3 παρ. 1 περ. β του ν. 2328/1995 και 7 του Κανονισμού υπ' αριθμ. 1/1991 του ΕΣΡ. Είναι, επομένως, απορριπτέοι ως αλυσιτελείς οι λόγοι ακυρώσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι κακώς κρίθηκε από το ΕΣΡ ότι συνέτρεχαν στην κρινόμενη περίπτωση της αιτούσης οι προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 9 παρ. 1, 4, 3 παρ. 1 και 5 του προαναφερθέντος Κανονισμού. Απορριπτέος δε προεχόντως ως αβάσιμος είναι και ο συναφώς προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τον Μ.Α. δεν συντρέχει η αποδιδόμενη σε αυτήν παράβαση, διότι ο προαναφερθείς δεν αισθάνθηκε ότι εθίγη η προσωπικότητά του από τις επίμαχες εκπομπές, όπως αποδεικνύεται, κατά την άποψη της αιτούσης, από το γεγονός ότι έλαβε μέρος σε δύο εκπομπές του τηλεοπτικού της σταθμού που μετεδόθησαν στις 5.12.1999 και 27.1.2000. Τούτο δε διότι, εφ' όσον στην συγκεκριμένη υπόθεση διαπιστώθηκε η προαναφερθείσα παραβίαση των κανόνων δεοντολογίας, νομίμως επιβλήθηκαν στην αιτούσα κυρώσεις και δεν ασκεί, κατά το νόμο, επί του ζητήματος αυτού καμία επίδραση το κατά πόσον και το θιγέν άτομο έχει ή όχι την αίσθηση ότι έχει υποστεί προσβολή η προσωπικότητά του.

20. Επειδή, προβάλλεται ότι η επιβληθείσα με τις προσβαλλόμενες πράξεις ηθική κύρωση της επί τρεις (3) συνεχόμενες ημέρες και πριν από την έναρξη του βραδινού κεντρικού δελτίου ειδήσεων του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης μετάδοσης επί δίλεπτο, περίληψης του σκεπτικού της απόφασης αυτής, μέσα σε πλαίσιο (κάρτα) με μνεία της επιβληθείσης κύρωσης δεν ευρίσκει έρεισμα στο νόμο. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι οι κυρώσεις ηθικού περιεχομένου (όπως αυτή που επιβλήθηκε στην αιτούσα) προβλέπονται ως διοικητικές κυρώσεις, που μπορούν να επιβληθούν εις βάρος των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 περ. στστ) του ν. 2328/1995, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998.

21. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίο, η επιβολή της επίδικης κυρώσεως

με την προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση ενέχει παράβαση των αρχών της προστατευομένης εμπιστοσύνης και της χρηστής διοικήσεως, ως εκ του ότι "η Διοίκηση δεν καθόρισε μέχρι σήμερα το πλαίσιο ανταγωνισμού μεταξύ των τηλεοπτικών σταθμών και νόθευσε τους όρους ανταγωνισμού στον τηλεοπτικό χώρο" είναι απορριπτέος ως καταφανώς αβάσιμος (πρβλ. ΣτΕ 2544/1999 επταμελούς συνθέσεως). Ομοίως απορριπτέος ως προδήλως αβάσιμος είναι και ο συναφώς προβαλλόμενος ισχυρισμός ότι η προσβαλλόμενη κύρωση ελήφθη εις βάρος της αιτούσης κατά κακή χρήση της διακριτικής ευχέρειας εκ μέρους της Διοικήσεως, η οποία δεν έλαβε υπόψη την συνυπευθυνότητα του Κράτους για την επικρατούσα αναρχία στον χώρο των τηλεοπτικών σταθμών καθώς και το γεγονός παγίως σε παρόμοιου τύπου εκπομπές επιδεικνύεται ανοχή.

22. Επειδή, στο πρακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως του ΕΣΡ αναφέρεται ότι το εν λόγω Συμβούλιο έλαβε κατ' αρχάς υπόψη το γεγονός ότι με την επίμαχη εκπομπή, στην οποία προεβλήθησαν αυθεντικές ερωτικές στιγμές του Σ. Κ. και ανεγνώσθησαν και παρουσιάστηκαν αποσπάσματα του ημερολογίου του Μ.Α., με απόκρυφες στιγμές της ιδιωτικής του ζωής, προκλήθηκε βάνανυση προσβολή του δικαιώματος της προσωπικότητας, της υπόληψης, του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου των προαναφερθέντων, κατά παράβαση, μεταξύ άλλων, των άρθρων 2 παρ. 1, 9 παρ. 1 εδαφ. β' του Συντάγματος. Ακολούθως το ΕΣΡ εξετίμησε, μεταξύ άλλων, τα εξής στοιχεία : α) ότι η εκπομπή προβλήθηκε από τηλεοπτικό σταθμό με σημαντική τηλεθέαση, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει σημαντικές χρηματικές επενδύσεις για την επίτευξη των σκοπών του, β) ότι στο συγκεκριμένο τηλεοπτικό σταθμό έχουν επιβληθεί στο παρελθόν κυρώσεις προστίμου για παρόμοιες παραβιάσεις και γ) ότι ο "εγκαλούμενος" τηλεοπτικός σταθμός συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε πρώτων τηλεοπτικών σταθμών εθνικής εμβέλειας. Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το ΕΣΡ, προκειμένου να επιλέξει την επιβλητέα στην αιτούσα διοικητική κύρωση, έλαβε υπόψη και συνεξετίμησε κριτήρια εξ εκείνων που προβλέπονται στην παρατεθείσα στην σκέψη υπ' αριθμ. 5 διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 (όπως τροποποιηθείσα ήδη ισχύει) και που είναι, κατά την εν λόγω διάταξη, η βαρύτητα της παραβίασης, η τηλεθέαση που συγκεντρώνει το πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου τελέσθηκε η παραβίαση, το μερίδιο της αγοράς ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, που έχει τυχόν αποκτήσει ο κάτοχος της άδειας του τηλεοπτικού σταθμού, το ύψος της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί ή σχεδιαστεί και την τυχόν ύπαρξη υποτροπών? ενόψει δε της βαρύτητας του συγκεκριμένου παραπτώματος (παραβίαση των συνταγματικών διατάξεων περί προστασίας της αξίας του ανθρώπου και περί απαραβιάστου της ιδιωτικής ζωής του ατόμου) και του γεγονότος ότι οι επιβληθείσες κυρώσεις δεν είναι εκ των αυστηροτέρων που μπορούν, κατά το προεκτεθέν άρθρο, να επιβληθούν, δεν ήταν κατά νόμον, απαραίτητο να υπάρξει ειδικότερη μνεία του γεγονότος ότι συνεξετιμήθη και το προβαλλόμενο γεγονός ότι η επίδικη παράβαση συνετελέσθη από τον εγκατεστημένο στον Υμηττό πομπό του σταθμού, ο οποίος αποτελεί μόνο το 1/39 του πλέγματος των τηλεοπτικών συστημάτων εκπομπής του σταθμού της αιτούσης (τούτο δε ανεξάρτητα από το ότι σχετικός ισχυρισμός ουδέποτε ετέθη υπόψη της Διοικήσεως από την αιτούσα) ούτε απητείτο για να είναι πλήρης κατά το νόμο η σχετική εκτίμηση του ΕΣΡ να αναφέρεται ο συγκεκριμένος αριθμός από τον οποίο προέκυψε το συμπέρασμά του, ότι ο τηλεοπτικός σταθμός της αιτούσης έχει μεγάλη τηλεθέαση και έχει πραγματοποιήσει σημαντικές χρηματικές επενδύσεις. Είναι, επομένως, απορριπτέοι ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως καθώς και ο συναφής λόγος, με τον οποίο προβάλλεται ότι οι "ελλείψεις" αυτές στοιχειοθετούν κακή χρήση της διακριτικής ευχέρειας της Διοικήσεως.

23. Επειδή, ο λόγος με τον οποίο προβάλλεται ότι ο Υπουργός Τύπου και ΜΜΕ εξέδωσε αναρμοδίως κατά χρόνο την προσβαλλόμενη απόφασή του, διότι η σχετική απόφαση εκδόθηκε μετά την πάροδο τριών περίπου μηνών από την έκδοση της προσβαλλομένης πράξεως του ΕΣΡ, είναι απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος διότι η, παρατεθείσα σε προηγούμενη σκέψη (βλ. σκέψη υπ' αριθμ. 5), διάταξη του άρθρου 4 του Ν. 2328/1995 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 2644/1998) ορίζει απλώς ότι το ΕΣΡ διαβιβάζει αμελλητί την απόφασή του σχετικά με την ανάγκη επιβολής κυρώσεως σε τηλεοπτικό σταθμό στον Υπουργό Τύπου και ΜΜΕ, δεν τάσσει όμως και προθεσμία στον τελευταίο εντός της οποίας οφείλει να εκδώσει την τελική επί του ζητήματος απόφασή του.

24. Επειδή, προβάλλεται ότι παρανόμως η προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση δεν προέβη σε συγκεκριμένη στάθμιση αφενός μεν της υποχρέωσης ενημέρωσης του κοινού, αφετέρου δε της υποχρέωσης σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, αμφοτέρων συνταγματικώς προστατευομένων, η οποία στάθμιση ανάγεται στη νομιμότητα και όχι στην σκοπιμότητα της πράξης του ΕΣΡ. Προβάλλεται επίσης ότι ο Υπουργός Τύπου όφειλε, παρά τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο υπ' αριθμ. 6 της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, να προβεί σε έλεγχο του εάν η επιλογή της συγκεκριμένης κύρωσης αποτελούσε το καταλληλότερο ή αποτελεσματικότερο μέσο για την επίτευξη των σκοπών δημοσίου συμφέροντος, στους οποίους αποβλέπει η επιβολή διοικητικών κυρώσεων για παραβίαση της νομοθεσίας περί ραδιοτηλεοπτικής δεοντολογίας. Η στάθμιση όμως της σοβαρότητας της διενεργηθείσης παραβάσεως και η κρίση περί της καταλληλότητας καθώς και της αποτελεσματικότητας της επιλεγείσης κυρώσεως για την επίτευξη των ως άνω επιδιωκόμενων σκοπών δημοσίου συμφέροντος ανάγεται στην ουσιαστική εκτίμηση του ΕΣΡ, η οποία εκφεύγει της εξουσίας ελέγχου του Υπουργού Τύπου επ' αυτής, η οποία, όπως εξετέθη ήδη (βλ. σκέψη υπ' αριθμ. 7) περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας, ο οποίος περιλαμβάνει μόνο τον έλεγχο της τηρήσεως εκ μέρους του ΕΣΡ, κατά την διενέργεια των εν λόγω σταθμίσεων και κρίσεων, της αρχής της αναλογικότητας και της μη υπερβάσεως των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχερείας (πρβλ. ΣτΕ 477/2002, 2543-4/1999 επταμελούς συνθέσεως, 5576/1996 κ.α.). Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί ως αβάσιμος ο εξεταζόμενος λόγος ακυρώσεως.

25. Επειδή, τέλος, προβάλλεται ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις κοινοποιήθηκαν προς την αιτούσα "με ελλιπή αιτιολογία", δοθέντος ότι δεν της κοινοποιήθηκε ποτέ το πρακτικό της κρίσιμης συνεδρίασης του ΕΣΡ. Ο λόγος όμως αυτός είναι απορριπτέος προεχόντως ως αβάσιμος διότι από καμία διάταξη νόμου δεν προβλέπεται συγκοινοποίηση της πράξεως του ΕΣΡ μαζί με την απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ και μάλιστα ως ουσιώδης τύπος για το κύρος της τελευταίας, τυχόν δε πλημμέλειες της κοινοποίησης διοικητικής πράξεως δεν ασκούν επιρροή επί του κύρους αυτής (πρβλ. ΣτΕ 963/2000, 3073/1999, 2343/1990, 359/1985, 4123/1983 κ.α.).

Διά ταύτα

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση

Διατάσσει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου

Επιβάλλει στην αιτούσα ως δικαστική δαπάνη του Δημοσίου το ποσόν των τριακοσίων ογδόντα (380) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 30 Ιανουαρίου 2003 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 11 Μαρτίου του ίδιου έτους.

ΥΠΟΘΕΣΗ ΡΙΑΛΙΤΥ ΣΟΥΥ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΕΠ.ΑΝΑΣΤΟΛΩΝ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 218

Έτος: 2003

Όροι θησαυρού: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ (ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ)

Περίληψη Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης - Ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί - Μετάθεση ώρας εκπομπής - Με την αίτηση αυτή ζητείται η αναστολή εκτελέσεως αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, με την οποία επιβλήθηκε στην αιτούσα εταιρία, που εκμεταλλεύεται τον ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό, αφενός μεν η διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως εντός δέκα ημερών από της κοινοποίησεως της εν λόγω αποφάσεως μεταθέσει εκπομπή του σε άλλη ώρα, με προειδοποίηση επιβολής άλλων κυρώσεων, και αφετέρου η ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο λεπτά της ώρας περιλήψεως του αιτιολογικού και του διατακτικού της ίδιας αποφάσεως την 14.00 ώρα επί πέντε ημέρες από της κοινοποίησεως της αποφάσεως αυτής. Με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι από την εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως η αιτούσα θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη, διότι η επίμαχη εκπομπή, η οποία συγκεντρώνει τουλάχιστον 20% της ημερήσιας πανελλαδικής τηλεθέασης, θα παύσει να προβάλλεται, με συνέπεια να μειωθεί το μερίδιο της διαφημιστικής αγοράς που κατέχει η αιτούσα και να πληγούν ανεπανόρθωτα τα οικονομικά δεδομένα αυτής. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός είναι απορριπτός, διότι, ανεξαρτήτως του ότι στηρίζεται στην εσφαλμένη εκδοχή ότι με την προσβαλλόμενη πράξη απαγορεύεται η προβολή της επίμαχης εκπομπής, ενώ πράγματι με αυτήν επιβάλλεται η σύσταση της μεταθέσεως απλώς της ώρας μεταδόσεώς της, από τις προσκομισθείσες από την ίδια την αιτούσα καταστάσεις εσόδων των μηνών Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου 2002 προκύπτει ότι τα έσοδα αυτής κατά τους εν λόγω μήνες από την πώληση του αφορώντος την επίμαχη εκπομπή διαφημιστικού χρόνου ανέρχονται σε μικρό ποσοστό σε σχέση με τα συνολικά έσοδα αυτής από διαφημίσεις με συνέπεια να μη πιθανολογείται, κατά την κρίση της Επιτροπής, ότι και αυτή ακόμη η παντελής στέρηση των εσόδων από την πώληση σχετικού με την ανωτέρω εκπομπή διαφημιστικού χρόνου θα ήταν ικανή να κλονίσει την οικονομική υπόσταση της επιχειρήσεως της αιτούσης. Προβάλλει, περαιτέρω, η αιτούσα ότι θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη, διότι δεν θα μπορέσει να εκτελέσει συμβόλαια ύψους τουλάχιστον 4.000.000 ευρώ, με συνέπεια να πληγεί

ανεπανόρθωτα η φήμη της στην τηλεοπτική αγορά και να αναγκασθεί να επιστρέψει ληφθείσες προκαταβολές ύψους 1.500.000 ευρώ. Η βεβαίωση, όμως που προσκομίζει, προερχόμενη από την ίδια την αιτούσα και μη συνοδευόμενη από άλλα στοιχεία, από τα οποία να προκύπτουν συγκεκριμένες συμφωνίες πώλησεως διαφημιστικού χρόνου, συναφθείσες ενόψει και του χρόνου μεταδόσεως της επίμαχης εκπομπής, δεν αρκεί προς απόδειξη του ανωτέρω ισχυρισμού. Προβάλλεται, τέλος, ότι η αιτούσα υποχρεούται να σέβεται τις οικείες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, ότι στην επίμαχη εκπομπή απασχολούνται 13 εργαζόμενοι, κυρίως δημοσιογράφοι, που προσελήφθησαν με καθορισμένο ωράριο, και ότι η αλλαγή της ώρας προβολής της εν λόγω εκπομπής υποχρεώνει την αιτούσα είτε να αναγκάσει τους εργαζομένους να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε μη συμφωνημένο χρόνο είτε να καταγγείλει τις σχετικές συμβάσεις. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός είναι απορριπτέος, εφόσον η αιτούσα δεν προσδιορίζει ποία συγκεκριμένη βλάβη θα επέλθει σ' αυτήν από τις ανωτέρω ενέργειες, οι οποίες, άλλωστε, παρίστανται ως μέλλουσες και ενδεχόμενες. Αυτά δε, ανεξαρτήτως του ότι συντρέχουν εν προκειμένω προέχοντες λόγοι δημοσίου συμφέροντος, που επιβάλλουν τη μη μετάδοση σε ωριαία ζώνη υψηλής θεαματικότητας εκπομπών των οποίων το περιεχόμενο, ενόψει των δεδομένων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, μπορεί να είναι επιβλαβές για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Κείμενο Απόφασης

Αριθμός 218/2003

Η Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας

(άρθρο 52 του π.δ/τος 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 του ν. 2721/1999)

Συνεδρίασε σε συμβούλιο στις 20 Ιανουαρίου 2003, με την εξής σύνθεση : Μ. Βροντάκης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ' Τμήματος, Χρ. Ράμμος, Σύμβουλος, Κ. Ευστρατίου, Πάρεδρος. Ως Γραμματέας έλαβε μέρος η Α. Τριάδη, Γραμματέας του Δ' Τμήματος.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 18 Οκτωβρίου 2002 αίτηση :

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Ε*.Τ*. Α.Ε." (Α*.CHANNEL), που εδρεύει στο Περιστερι Αττικής,

κατά των : 1) Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και 2) Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ανασταλεί η εκτέλεση της υπ' αριθμ. 60/8.10.2002 αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και κάθε άλλης σχετικής πράξης ή παράλειψης της Διοικήσεως.

Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος, για να κριθεί η πιο πάνω αίτηση, συγκρότησε την Επιτροπή, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 52 του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ 8 τ.Α), όπως αυτό έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 35 του ν. 2721/1999 (ΦΕΚ 112 τ.Α).

Κατά τη συνεδρίασή της η Επιτροπή άκουσε τον Εισηγητή, Πάρεδρο, Κ. Ευστρατίου.

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την κρινόμενη αίτηση έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (186878/2002 ειδικό γραμματίο παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η αναστολή εκτελέσεως της 60/8.10.2002 αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.), με την οποία επιβλήθηκε στην αιτούσα εταιρία, που εκμεταλλεύεται τον ιδιωτικό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό «Α*. CHANNEL», αφενός μεν η διοικητική κύρωση της συστάσεως όπως εντός δέκα ημερών από της κοινοποιήσεως της εν λόγω αποφάσεως μεταθέσει την

εκπομπή «Φ.Φ.» από την 14.00 ώρα στην 23.00 ώρα με προειδοποίηση επιβολής άλλων κυρώσεων και αφετέρου η ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο λεπτά της ώρας περιλήψεως του αιτιολογικού και του διατακτικού της ίδιας αποφάσεως την 14.00 ώρα επί πέντε ημέρες από της κοινοποίησεως της αποφάσεως αυτής. Κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως η αιτούσα εταιρία έχει ασκήσει αίτηση ακυρώσεως, δικάσιμος της οποίας ορίσθηκε η 4.11.2003.

3. Επειδή, ο Ν. 2863/2000 (ΦΕΚ Α΄ 262) ορίζει στο άρθρο 4 παρ.1 ότι «Το Ε.Σ.Ρ. ασκεί τον προβλεπόμενο στο Σύνταγμα άμεσο έλεγχο του Κράτους στον τομέα της παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε είδους, με την έκδοση εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Ειδικότερα : α)... β) ελέγχει την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων, καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών, που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, γ)... δ)... ε) επιβάλλει τις διοικητικές κυρώσεις και μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 4 παρ.1 του ν. 2328/1995 ... και 12 και 15 παρ. 3 του ν. 2644/1998 Περαιτέρω, το άρθρο 12 του Ν. 2644/1998 (ΦΕΚ Α΄ 233) ορίζει στην παρ. 1 ότι «Σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων ... της εθνικής νομοθεσίας ... που διέπουν την παροχή ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών, ... το Ε.Σ.Ρ. αποφασίζει ... την επιβολή μίας ή περισσοτέρων από τις παρακάτω κυρώσεις : α) σύσταση για συμμόρφωση σε συγκεκριμένη διάταξη της νομοθεσίας με προειδοποίηση επιβολής λοιπών κυρώσεων, β) ... στ) κυρώσεις ηθικού περιεχομένου (όπως υποχρεωτική μετάδοση ανακοίνωσης σχετικά με τις λοιπές επιβαλλόμενες κυρώσεις)....». Εξάλλου, το π.δ/μα 100/2000 «Εναρμόνιση της Ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου...» (ΦΕΚ Α΄ 98) ορίζει στο άρθρο 8 παρ. 1 ότι «Οι τηλεοπτικοί φορείς οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων...». Τέλος, ο Κανονισμός 2/1991 του Ε.Σ.Ρ. «περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων» (Κανονισμός Ραδιοτηλεοπτικών Προγραμμάτων, ΦΕΚ Β΄ 421) ορίζει στο άρθρο 2 ότι «1. Οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές πρέπει να εξασφαλίζουν την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοτηλεοράσεως και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. 2. ... 5. Πρέπει να τηρούνται γενικά παραδεκτοί κανόνες της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και τη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο, που η τηλεόραση είναι πιθανό να παρακολουθείται από ανηλίκους» και στο άρθρο 9 παρ. 3 ότι «οι εκπομπές δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων ... εκτός αν εξασφαλίζεται με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ... ότι ... οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές».

4. Επειδή, με το 6827/26.9.2002 έγγραφο του Προέδρου του Ε.Σ.Ρ. η αιτούσα κλήθηκε να προσέλθει την 1.10.2002 ενώπιον του εν λόγω Συμβουλίου προς παροχή διευκρινίσεων «για ενδεχόμενη παραβίαση των άρθρων 15 παρ.1 του Συντάγματος, 8 παρ.1 του Π.Δ. 100/2000 και 2 παρ.1 του Κανονισμού 2/1991 του Ε.Σ.Ρ., αναφορικά με την εκπομπή «Φ. και Φ.» που μεταδόθηκε στις 3 και 4.9.2002». Το Ε.Σ.Ρ., αφού άκουσε τους παραστάτες ενώπιόν του εκπροσώπους της εταιρίας και έλαβε υπόψη και το υποβληθέν σχετικό υπόμνημα, εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη με την οποία επιβλήθηκαν στην αιτούσα εταιρία οι αναφερόμενες σε αυτήν κυρώσεις, με την εξής αιτιολογία : α) Την 3η Σεπτεμβρίου 2002 και ώρα 14.30 κατά τη διάρκεια της

εκπομπής «Φ.Φ.» μεταδόθηκε σχόλιο με αφορμή ένα τραγούδι συγκροτήματος, το οποίο αναφερόταν στην προσωπική ζωή γνωστών καλλιτεχνών, προβλήθηκε δε το «βίντεο κλιπ» του τραγουδιού, το οποίο περιέχει μελοποιημένες χυδαίες εκφράσεις, οι οποίες παρατίθενται αναλυτικώς στην προσβαλλόμενη πράξη. Μετά την προβολή αυτή η παρουσιάστρια παρουσίασε τα μέλη του συγκροτήματος για να σχολιάσουν το τραγούδι τους, επέμεινε δε σε αδιάκριτες και προσβλητικές ερωτήσεις σχετικά με την προσωπική ζωή των καλλιτεχνών που αναφέρονται στο τραγούδι, για να προκαλέσει απαντήσεις με περιεχόμενο ανάλογο με τους στίχους του τραγουδιού. Επακολούθησε τηλεφωνική παρέμβαση πρώην Προέδρου Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων σχολείου, ο οποίος χρησιμοποίησε απρεπείς και υβριστικές εκφράσεις για τα μέλη του συγκροτήματος. β) Την 3η και 4η Σεπτεμβρίου 2002 κατά την αυτή ως άνω εκπομπή η παρουσιάστρια αναφέρθηκε στο πρωτοσέλιδο περιοδικού με τη φωτογραφία υποψηφίας σε διαγωνισμό "μοντέλων", την οποία και παρουσίασε. Η εν λόγω υποψήφια ισχυρίστηκε ότι ο διοργανωτής του διαγωνισμού της πρότεινε να συνοδεύσει επιχειρηματίες σε νησί. Επακολούθησε παρέμβαση του διοργανωτή και διάλογος μεταξύ αυτού και της ανωτέρω υποψηφίας, κατά τον οποίο αντηλλάγησαν απρεπείς, υβριστικές και αισχρές εκφράσεις, οι οποίες επίσης παρατίθενται αναλυτικώς στην προσβαλλόμενη πράξη. Ενόψει των ανωτέρω, και ειδικότερα ενόψει της θεματολογίας της πρώτης εκπομπής, του τρόπου που η παρουσιάστρια χειρίστηκε τα θέματα των δύο εκπομπών και κυρίως των χυδαίων και αισχρών φράσεων, που μεταδόθηκαν σε αυτές, το Ε.Σ.Ρ. έκρινε, με την προσβαλλόμενη πράξη του, ότι συντελείται αναμφισβήτητη υποβάθμιση της εκπομπής «ΦΥΛΛΟ ΦΤΕΡΟ» και ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εκπομπή αυτή μπορεί να βλάψει σοβαρά την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, διότι πραγματοποιείται σε ώρα, κατά την οποία παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι. Περαιτέρω, το Ε.Σ.Ρ. έκρινε, με την ανωτέρω πράξη, ότι ενδείκνυται η μετάθεση της εκπομπής από την ως άνω ώρα στην 23:00 ώρα, κατά την οποία δεν παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι και ότι, προς τούτο, πρέπει να επιβληθεί στον τηλεοπτικό σταθμό η κύρωση της συστάσεως προς μετάθεση της ώρας πραγματοποίησεως της εκπομπής, καθώς και η ηθική κύρωση της μεταδόσεως επί δύο λεπτά της ώρας περιλήψεως του αιτιολογικού και του διατακτικού της εν λόγω πράξεώς του την 14.00 ώρα επί πέντε ημέρες από της κοινοποίησεώς της.

5. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι από την εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως η αιτούσα θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη, διότι η επίμαχη εκπομπή, η οποία συγκεντρώνει τουλάχιστον 20% της ημερήσιας πανελλαδικής τηλεθέασης, θα παύσει να προβάλλεται, με συνέπεια να μειωθεί το μερίδιο της διαφημιστικής αγοράς που κατέχει η αιτούσα και να πληγούν ανεπανόρθωτα τα οικονομικά δεδομένα αυτής. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός είναι απορριπτέος, διότι, ανεξαρτήτως του ότι στηρίζεται στην εσφαλμένη εκδοχή ότι με την προσβαλλόμενη πράξη απαγορεύεται η προβολή της επίμαχης εκπομπής, ενώ πράγματι με αυτήν επιβάλλεται η σύσταση της μεταθέσεως απλώς της ώρας μεταδόσεώς της, από τις προσκομισθείσες από την ίδια την αιτούσα καταστάσεις εσόδων των μηνών Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου 2002 προκύπτει ότι τα έσοδα αυτής κατά τους εν λόγω μήνες από την πώληση του αφορώντος την επίμαχη εκπομπή διαφημιστικού χρόνου ανέρχονται σε μικρό ποσοστό σε σχέση με τα συνολικά έσοδα αυτής από διαφημίσεις (συνολικά έσοδα μηνός Σεπτεμβρίου 2002 : 1.956.323,74 ευρώ, έσοδα από την επίμαχη εκπομπή : 351.361,54 ευρώ, συνολικά έσοδα μηνός Οκτωβρίου 2002 : 2.441.326,64 ευρώ, έσοδα από την επίμαχη εκπομπή : 457.365,04 ευρώ), με συνέπεια να μη πιθανολογείται, κατά την κρίση της Επιτροπής, ότι και αυτή ακόμη η παντελής στέρηση των εσόδων από την πώληση σχετικού με την

ανωτέρω εκπομπή διαφημιστικού χρόνου θα ήταν ικανή να κλονίσει την οικονομική υπόσταση της επιχειρήσεως της αιτούσης. Προβάλλει, περαιτέρω, η αιτούσα ότι θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη, διότι δεν θα μπορέσει να εκτελέσει συμβόλαια ύψους τουλάχιστον 4.000.000 ευρώ, με συνέπεια να πληγεί ανεπανόρθωτα η φήμη της στην τηλεοπτική αγορά και να αναγκασθεί να επιστρέψει ληφθείσες προκαταβολές ύψους 1.500.000 ευρώ. Προς απόδειξη του ανωτέρω ισχυρισμού η αιτούσα προσκομίζει το από 21.10.2002 σημείωμα βεβαίωση της Διευθύνσεως «Εμπορική Πωλήσεων» της επιχειρήσεώς της, που απευθύνεται προς τον Διευθυντή της Νομικής της Υπηρεσίας και στην οποία αναφέρεται ότι «αναφορικά με την τηλεοπτική σεζόν 2002 2003 ήτοι έως 30.6.2003 με δεδομένες τις συμφωνίες μας με τις μεγάλες διαφημιστικές εταιρίες, θα διατεθεί το σύνολο του διαφημιστικού χρόνου αξίας 3.200.000 ευρώ περίπου, για το οποίο έχουμε λάβει προκαταβολές 1.000.000 ευρώ». Η βεβαίωση, όμως, αυτή, προερχόμενη από την ίδια την αιτούσα και μη συνοδευόμενη από άλλα στοιχεία, από τα οποία να προκύπτουν συγκεκριμένες συμφωνίες πωλήσεως διαφημιστικού χρόνου, συναφθείσες ενόψει και του χρόνου μεταδόσεως της επίμαχης εκπομπής, δεν αρκεί προς απόδειξη του ανωτέρω ισχυρισμού. Προβάλλεται, τέλος, ότι η αιτούσα υποχρεούται να σέβεται τις οικείες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, ότι στην επίμαχη εκπομπή απασχολούνται 13 εργαζόμενοι, κυρίως δημοσιογράφοι, που προσελήφθησαν με καθορισμένο ωράριο, και ότι η αλλαγή της ώρας προβολής της εν λόγω εκπομπής υποχρεώνει την αιτούσα είτε να αναγκάσει τους εργαζομένους να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε μη συμφωνημένο χρόνο είτε να καταγγείλει τις σχετικές συμβάσεις. Ο ισχυρισμός, όμως, αυτός είναι απορριπτέος, εφόσον η αιτούσα δεν προσδιορίζει ποία συγκεκριμένη βλάβη θα επέλθει σ' αυτήν από τις ανωτέρω ενέργειες, οι οποίες, άλλωστε, παρίστανται ως μέλλουσες και ενδεχόμενες. Αυτά δε, ανεξαρτήτως του ότι συντρέχουν εν προκειμένω προέχοντες λόγοι δημοσίου συμφέροντος, που επιβάλλουν τη μη μετάδοση σε ωριαία ζώνη υψηλής θεαματικότητας εκπομπών των οποίων το περιεχόμενο, ενόψει των δεδομένων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, μπορεί να είναι επιβλαβές για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων.

6. Επειδή, η αιτούσα προβάλλει ότι η αίτηση ακυρώσεως είναι προδήλως βάσιμη και ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι ακυρωτέα, διότι εκδόθηκε αφενός μεν χωρίς προηγουμένως να κληθεί προσηκόντως να εκθέσει τις απόψεις της, και αφετέρου δεν περιέχει ειδική, σαφή και πλήρη αιτιολογία. Οι λόγοι, όμως, αυτοί δεν είναι προδήλως βάσιμοι, ώστε να δικαιολογείται η χορήγηση της ζητούμενης αναστολής, σύμφωνα με το άρθρο 52 παρ. 7 του Π.Δ. 18/1989 (ΦΕΚ Α' 8), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 35 του Ν. 2721/1999 (ΦΕΚ Α' 112), παρά την μη ύπαρξη ανεπανόρθωτης ή δυσχερώς επανορθώσιμης βλάβης από την εκτέλεση της προσβαλλομένης πράξεως. Συνεπώς, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 20 Ιανουαρίου 2003 και εκδόθηκε στις 19 Μαρτίου 2003.

Πρόεδρος: Μ. ΒΡΟΝΤΑΚΗΣ

Εισηγητές: Κ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 2279

Έτος: 2001

Περίληψη Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα - Δικαστική εκπροσώπηση - Δήλωση Πρωθυπουργού - Εκτελεστή διοικητική πράξη - Στοιχεία δελτίου ταυτότητας -. Η σύσταση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και η συγκρότησή της δεν αντίκειται σε καμιά συνταγματική διάταξη ή αρχή, δοθέντος άλλωστε ότι ως εκ του ειδικού κοινοβουλευτικού ελέγχου για την επιλογή των μελών της Αρχής (πλην του Προέδρου) υπάρχει αναγωγή της συγκρότησής της στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. (Αντίθετη μειοψηφία). Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, όταν προσβάλλεται πράξη της, νομίμως παρίσταται εκπροσωπώντας μόνη αυτή το Δημόσιο αντί του Υπουργού Δικαιοσύνης. (Αντίθετη μειοψηφία). Η προσβαλλόμενη προφορική δήλωση του Πρωθυπουργού, κατά την οποία "δεν πρέπει να συλλέγονται εφεξής και να γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας από τις κρατικές αρχές" ορισμένα στοιχεία, μεταξύ των οποίων και το θρήσκευμα, εντάσσεται στα πλαίσια των σχέσεων Βουλής και Κυβέρνησης και του διαλόγου των πολιτικών κομμάτων που διεξάγεται στη Βουλή και ως εκ τούτου δεν συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη και απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. (Αντίθετη μειοψηφία). Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα διαπιστώνει παράβαση των διατάξεων του ν. 2472/97. και ειδικότερα του άρθρου 4 παρ. 1, ως προς τη συλλογή, επεξεργασία και αναγραφή στα δελτία ταυτότητας, μεταξύ άλλων στοιχείων, του θρησκευματος, της ιθαγένειας και του ονοματεπωνύμου του (της) συζύγου, και με το πρώτο σκέλος του διατακτικού της προσβαλλόμενης πράξης, αφενός μεν επιβάλλει σε βάρος του υπεύθυνου επεξεργασίας του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης τη διοικητική κύρωση της προειδοποίησης, αφετέρου δε επιτάσσει τον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας να άρει την παράβαση μέσα σε εύλογο χρόνο και εφεξής να μη συλλέγει και να μη επεξεργάζεται τα στοιχεία αυτά κατά την έκδοση νέων δελτίων ταυτότητας ή τυχόν αντικατάσταση των παλαιών. Παραλλήλως επισημαίνεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης η Αρχή θα επανέλθει για την επιβολή πρόσθετων διοικητικών κυρώσεων κατά το άρθρο 21 του νόμου, καθώς και ποινικών κατά το άρθρο 22. Η προσβαλλόμενη πράξη της Αρχής, κατά το πρώτο σκέλος του διατακτικού της, αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη ατομικού χαρακτήρα, η οποία συνεπάγεται άμεσες έννομες συνέπειες μόνο για τον υπεύθυνο επεξεργασίας προς τον οποίο και απευθύνεται, όχι δε και για τους τρίτους. Συνεπώς, οι αιτούντες στερούνται αμέσου εννόμου συμφέροντος για να προσβάλουν την πράξη της Αρχής κατά το ανωτέρω πρώτο σκέλος της. Πάντως οι αιτούντες δεν στερούνται δικαστικής προστασίας, αφού μπορούν να προσβάλουν με αίτηση ακυρώσεως είτε την παράλειψη αναγραφής των παραπάνω στοιχείων στο νέο δελτίο ταυτότητας που θα τους χορηγηθεί μελλοντικά είτε την κανονιστική υπουργική απόφαση που θα καθορίζει, βάσει της εξουσιοδοτήσεως του άρθρου 4 του ν.δ. 127/1969, τα αναγραφόμενα στο δελτίο ταυτότητας στοιχεία. Κατά το δεύτερο σκέλος του διατακτικού της η πράξη της Αρχής αναφέρεται στη μελλοντική και χρονικά απροσδιόριστη εφαρμογή του ν. 1599/86, με τον οποίον καθιερώνεται ο νέος τύπος δελτίων ταυτότητας. Συνεπώς κατά το σκέλος της αυτό η πράξη της Αρχής αποτελεί απλή σύσταση στερούμενη εκτελεστού χαρακτήρα και για το λόγο αυτό, προεχόντως,

απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. (Αντίθετη μειοψηφία). Έννομο συμφέρον των αιτούντων.

Κείμενο Απόφασης

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 1 Δεκεμβρίου 2000, με την εξής σύνθεση: Χρ. Γεραρής, Πρόεδρος, Ν. Παπαδημητρίου, Φ. Στεργιόπουλος, Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδροι, Αθ. Τσαμπάση, Θ. Χατζηπαύλου, Γ. Παναγιωτόπουλος, Ν. Ντούβας, Σ. Καραλής, Ε. Γαλανού, Γ. Ανεμογιάννης, Π.Ν. Φλώρος, Φ. Αρναούτογλου, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Π. Πικραμμένος, Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Ν. Σακελλαρίου, Θ. Παπαευαγγέλου, Εμ. Δαρζέντας, Δ. Πετρούλιας, Ν. Ρόζος, Α. Γκότσης, Αθ. Ράντος, Δ. Μπριόλας, Ελ. Δανδουλάκη. Ειρ. Σάρπ, Χρ. Ράμμος, Ν. Μαρκουλάκης, Δ. Μαρινάκης, Στ. Χαραλάμπους, Π. Κοτσώνης, Γ. Παπαγεωργίου, Μ. Καραμανώφ, Ι. Μαντζουράνης, Αικ. Σακελλαροπούλου, Σύμβουλοι, Δ. Αλεξανδρής, Θ. Καμπίτση, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Μ. Καλαντζής.

Για να δικάσει την από 5 Ιουλίου 2000 αίτηση:

Των: 1) Γ.Μ., Πρωτοπρεσβυτέρου και Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατοίκου Ν. Ψυχικού Αττικής, οδός Π. αριθμός ..., 2) Χ.Β., Κοσμήτορος της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατοίκου Χαλανδρίου Αττικής, οδός Ε. αριθμός ..., 3) Κ.Σ., Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατοίκου Εκάλης, οδός Χ. αριθμός ... και 4) Σ.Κ., Επίκουρου Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατοίκου Ζωγράφου Αττικής, οδός Φ. αριθμός ..., οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Ιωάννη Δρακουλάκο (Α.Μ. 1605), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, ο οποίος διόρισε στο ακροατήριο και τον δικηγόρο Διον. Πελέκη (Α.Μ. 2014), μετά του οποίου συμπαρίσταται,

κατά των: 1) Πρωθυπουργού, 2) Υπουργού Δικαιοσύνης, οι οποίοι παρέστησαν με τους: Α) Ν. Μαυρίκα, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, Β) Ν. Δασκαλαντωνάκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 3) Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η οποία παρέστη με τον δικηγόρο Νικ. Αλιβιζάτο (Α.Μ. 6976), που τον διόρισε με απόφασή της.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 18 Αυγούστου 2000 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 2 εδάφ. α' του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθούν: 1) η υπ' αριθμ. 510/17/15.5.2000 απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 2) η από 23.5.2000 προφορική δήλωση του Πρωθυπουργού ενώπιον της Βουλής των Ελλήνων σχετικά με την εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης της Αρχής και κάθε άλλη συναφής πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου, Θ. Χατζηπαύλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους των αιτούντων, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση, τον πληρεξούσιο της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τους αντιπροσώπους των Υπουργών, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης, η οποία εισάγεται στην

Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν της από 18.8.2000 πράξης του Προέδρου του Δικαστηρίου, λόγω της σπουδαιότητάς της (άρθ. 14 παρ. 2α' π.δ. 18/1989 φ. Α' 8), έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη και το παράβολο (διπλότυπο 1033889/2000 ΔΟΥ Ενήμων και Δικαστικών Εισπράξεων Αθηνών, ειδικό έντυπο παραβόλου Α. 1939612/2000).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, όπως έχει συμπληρωθεί με το από 1.11.2000 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση α) της απόφασης 510/17/15.5.2000 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα κατά το μέρος που αφορά την απαγόρευση συλλογής και επεξεργασίας του προσωπικού δεδομένου του θρησκευματος και της αναγραφής του στα δελτία ταυτότητας και β) της από 24.5.2000 (και όχι 23.5.2000, όπως από παραδρομή αναφέρεται στο δικόγραφο) προφορικής δήλωσης του Πρωθυπουργού ενώπιον της Βουλής των Ελλήνων σχετικά με την εφαρμογή της πιο πάνω απόφασης της Αρχής.

3. Επειδή, ο ν. 2472/1997 "Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα" (φ. Α' 50), ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτού, έχει ως αντικείμενο τη "θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής" ορίζει στο άρθρο 15 ότι: "1. Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. 2. Η Αρχή αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια αρχή. έχει δικό της προϋπολογισμό και εξυπηρετείται από δική της γραμματεία. Η Αρχή δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε διοικητικό έλεγχο. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους τα μέλη της Αρχής απολαύουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Η Αρχή υπάγεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης και εδρεύει στην Αθήνα. 3. Τον προϋπολογισμό της Αρχής εισηγείται ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση της Αρχής. Ποσοστό των κάθε είδους εσόδων του Δημοσίου από την εφαρμογή του παρόντος νόμου, συμπεριλαμβανομένων των παραβόλων και προστίμων που επιβάλλει η Αρχή, διατίθεται για τις ανάγκες της Αρχής. Το ποσοστό αυτό καθορίζεται κάθε φορά με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης". Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις η Αρχή προστασίας δεδομένων είναι μεν ανεξάρτητη δημόσια αρχή και οι πράξεις της δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε διοικητικό έλεγχο, αλλά τα μέλη της υπέχουν για κάθε παράβαση των υποχρεώσεών τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του ίδιου νόμου, πειθαρχική ευθύνη, τη σχετική δε πειθαρχική αγωγή ασκεί ενώπιον ειδικώς συνιστωμένου πειθαρχικού συμβουλίου ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Στο ίδιο άρθρο προβλέπονται και αυστηρές ποινικές κυρώσεις για τα μέλη της Αρχής τα οποία γνωστοποιούν παρανόμως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι προσिता σε αυτά λόγω της υπηρεσίας τους ή αφήνουν άλλους να λάβουν γνώση αυτών. Περαιτέρω, στο άρθρο 17 προβλέπονται κωλύματα και ασυμβίβαστα για τα μέλη της Αρχής, που συνεπάγονται αυτοδικαία έκπτωσή τους, στη διαπίστωση των οποίων προβαίνει η Αρχή μετά από διαδικασία που κινεί είτε ο Πρόεδρος της Αρχής είτε ο Υπουργός της Δικαιοσύνης. Περαιτέρω, στο άρθρο 19 αφού ορίζονται ενδεικτικώς οι αρμοδιότητες της Αρχής (παρ. 1), προβλέπεται ότι η Αρχή καταρτίζει τον κανονισμό λειτουργίας της (παρ. 3) ότι ο Πρόεδρος εκπροσωπεί την Αρχή ενώπιον κάθε άλλης αρχής (παρ. 6), ότι οι κανονιστικές αποφάσεις της Αρχής δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι δε λοιπές αποφάσεις της ισχύουν από την έκδοση ή κοινοποίησή τους (παρ. 8) και ότι κατά των αποφάσεων της Αρχής μπορεί να ασκηθούν ένδικα

μέσα από τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό (παρ. 9). Εξάλλου, ως προς τη συγκρότηση της Αρχής προβλέπεται στο άρθρο 16 του νόμου, ότι αυτή απαρτίζεται από ένα δικαστικό λειτουργό με βαθμό Συμβούλου της Επικρατείας ή αντίστοιχου και άνω, εν ενεργεία ή μη, ως Πρόεδρο και έξι μέλη, ήτοι τρεις καθηγητές Πανεπιστημίου και τρία πρόσωπα κύρους και εμπειρίας στον τομέα της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ότι ο μὲν Πρόεδρος διορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Δικαιοσύνης και σε περίπτωση δικαστικού λειτουργού εν ενεργεία απαιτείται απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου, τα δε λοιπά έξι μέλη διορίζονται κατόπιν ειδικού κοινοβουλευτικού ελέγχου κατά τη διαδικασία που ορίζεται ειδικότερα στην παρ. 3 του εν λόγω άρθρου. Με τα δεδομένα αυτά η σύσταση της Αρχής και η συγκρότησή της δεν αντίκειται σε καμιά συνταγματική διάταξη ή αρχή, δοθέντος άλλωστε ότι ως εκ του ειδικού κοινοβουλευτικού ελέγχου για την επιλογή των μελών της Αρχής (πλην του Προέδρου) υπάρχει αναγωγή της συγκροτήσεώς της στην αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Μειοψήφησαν οι Σύμβουλοι Ν. Ντούβας και Ν. Σακελλαρίου, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 2 και 9 του Συντάγματος αλλά και των διατάξεων της οδηγίας 95/46 (ιδίως άρθρο 28), συνάγεται ότι η προστασία του ατόμου, από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρος, πρέπει, ως εκ της μείζονος σπουδαιότητος την οποία έχει, για το άτομο, στην σύγχρονη εποχή, η διαφύλαξη του απορρήτου της προσωπικής του ζωής να ανατίθεται από τον κοινό νομοθέτη, σε ειδικό όργανο, το οποίο να παρέχει εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, υπό την έννοια ότι, αυτό, πρέπει να συγκροτείται από πρόσωπα αδιαμφισβητήτου κύρους, τα οποία να διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις, ήθος και εμπειρία και να επιλέγονται με διαφανή και αντικειμενική διαδικασία, όχι από την εκάστοτε Κυβέρνηση, τις πράξεις των οργάνων της οποίας αυτά ελέγχουν, ή από άλλο αμέσως ή εμμέσως ελεγχόμενο, από αυτήν όργανο, αλλά από όργανο που διαθέτει την ευρύτερη δυνατή αποδοχή σε μία δημοκρατική κοινωνία, όπως π.χ. η Βουλή. Με τα δεδομένα αυτά η προβλεπόμενη κατά τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 2472/1997 διαδικασία συγκροτήσεως της εκδούσης την προσβαλλομένη πράξη Αρχής δεν συνάδει προς το Σύνταγμα και την κοινοτική νομοθεσία, δεδομένου ότι όλα τα μέλη της Αρχής αυτής, όχι μόνον προτείνονται από την Κυβέρνηση (τον Υπ. της Δικαιοσύνης), αλλά επιλέγονται από την Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής, δηλαδή από όργανο το οποίο ως εκ της συγκροτήσεώς του και του τρόπου αναδείξεως των μελών του (βλ. άρθρο 13 του Κανονισμού της Βουλής), τελεί υπό την άμεση ή έμμεση επιρροή της εκάστοτε Κυβερνητικής πλειοψηφίας, με αποτέλεσμα να γείρονται σοβαρές αμφιβολίες δια το αμερόληπτον της κρίσεως των προσώπων, τα οποία επιλέγονται από το όργανο αυτό. Συνεπώς, δια τον λόγο αυτό, ο οποίος εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο, ως αναγόμενος εις την νομιμότητα της συγκροτήσεως του οργάνου το οποίο εξέδωσε την προσβαλλομένη πράξη, αυτή πρέπει να ακυρωθεί.

4. Επειδή, εξ άλλου, το π.δ. 18/1989 "Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας" (φ. Α' 8) ορίζει στο άρθρο 21 Ν παρ. 2α' ότι "Σε περίπτωση αίτησης ακυρώσεως κατά πράξης διοικητικής αρχής, η κοινοποίηση (δηλαδή αντιγράφου του δικογράφου του ενδίκου μέσου με μνεία της χρονολογίας κατάθεσης και αντιγράφου της πράξης του Προέδρου που ορίζει εισηγητή της υπόθεσης και δικάσιμο) γίνεται προς τον αρμόδιο υπουργό, ο οποίος επέχει θέση διαδίκου είτε η πράξη εκδόθηκε από τον ίδιο, είτε από αρχή που υπόκειται σε αυτόν" και στο άρθρο:26 παρ. 3 ότι κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο "η Διοίκηση παρίσταται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τη δικαστική εκπροσώπησή της".

Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, που πρέπει να ερμηνευθούν σε συνδυασμό με τις διατάξεις, οι οποίες παρατέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ενόψει και της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (σε συμμόρφωσή προς την οποία εκδόθηκε ο ν. 2472/97), η οποία στο μεν άρθρο 28 παρ. 3 ορίζει ότι κάθε αρχή ελέγχου διαθέτει, μεταξύ άλλων, αποτελεσματικές εξουσίες παρέμβασης, καθώς και την εξουσία να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου σε περίπτωση παράβασης των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί κατ' εφαρμογή της οδηγίας αυτής ή να επισημαίνει τις παραβάσεις αυτές στις δικαστικές αρχές, στο δε προοίμιό της (σκέψη 63) ότι οι ανεξάρτητες αρχές πρέπει να διαθέτουν και την ικανότητα του παρίστασθαι ενώπιον του δικαστηρίου, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, όταν προσβάλλεται πράξη της, νομίμως παρίσταται εκπροσωπώντας μόνη αυτή το Δημόσιο αντί του Υπουργού Δικαιοσύνης. Συνεπώς νομίμως παρέστη στην προκειμένη δίκη η Αρχή για να εκπροσωπήσει το Δημόσιο, όχι όμως και ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Κατά τη γνώμη όμως του Προέδρου, του Αντιπροέδρου Γ. Σταυρόπουλου και των Συμβούλων Α. Τσαμπάση, Ν. Ντούβα, Φ. Αρναούτογλου, Γ. Παπαμεντζελόπουλου, Π. Πικραμμένου, Ν. Σακελλαρίου, Θ. Παπαευαγγέλου, Δ. Μπριόλα, Ε. Σάρπ, Δ. Μαρινάκη και Μ. Καραμανώφ, προς τους οποίους συντάχθηκαν και οι δύο Πάρεδροι, ο ν. 2472/1997, που ίδρυσε την Αρχή Προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, απονέμει σε αυτή την ικανότητα να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό της όνομα και όχι ως εκπρόσωπος του Δημοσίου. Τούτο προβλέπεται και από την κοινοτική οδηγία, διακηρύσσεται δε ρητώς στην παράγραφο 9 του άρθρου 19 του νόμου που επιτρέπει την άσκηση ένδικων μέσων από το Δημόσιο κατά της Αρχής.

5. Επειδή, η προσβαλλόμενη προφορική δήλωση του Πρωθυπουργού, κατά την οποία "δεν πρέπει να συλλέγονται εφεξής και να γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας από τις κρατικές αρχές" ορισμένα στοιχεία, μεταξύ των οποίων και το θρήσκευμα έγινε σε απάντηση επίκαιρης ερώτησης βουλευτή, στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου της Κυβέρνησης, κατατέθηκε δε συγχρόνως στη Βουλή από τον Πρωθυπουργό και το κείμενο της προσβαλλόμενης πράξης της Αρχής (βλ. Πρακτικά Βουλής ΙΖ' συνεδριάσεως 24.5.2000 σελ. 343 επ.). Συνεπώς η δήλωση αυτή του Πρωθυπουργού εντάσσεται στα πλαίσια των σχέσεων Βουλής και Κυβέρνησης και του διαλόγου των πολιτικών κομμάτων που διεξάγεται στη Βουλή και ως εκ τούτου δεν συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη και απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση (ΣΕ 286/95 Ολ.). Αν και, κατά τη γνώμη των Συμβούλων Ν. Σακελλαρίου και Θ. Παπαευαγγέλου, η δήλωση αυτή, η οποία διατυπώνεται υπό μορφή θέσεως σχετικού κανόνα δικαίου και η πραγματοποίησή της δεν αμφισβητείται, συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη παραδεκτώς προσβαλλόμενη με την κρινόμενη αίτηση (πρβλ. ΣΤΕ Ολομ. 1288/1992).

6. Επειδή, ο ν. 2472/97 στο άρθρο 19 παρ. 1 ορίζει ότι "Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: α) ... γ) Απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή τους τυχόν εκπροσώπους τους... στ) Επιβάλλει τις κατά το άρθρο 21 του παρόντος νόμου διοικητικές κυρώσεις. ζ) ... ιδ) ...". Εξάλλου στο άρθρο 21 του νόμου ορίζονται τα εξής: "1. Η Αρχή επιβάλλει στους υπεύθυνους επεξεργασίας ή στους τυχόν εκπροσώπους τους τις ακόλουθες διοικητικές κυρώσεις, για παράβαση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τον παρόντα νόμο και από κάθε άλλη ρύθμιση που αφορά την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: α) Προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης. β) Πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.080) δραχμές. γ) Προσωρινή ανάκληση άδειας. δ) Οριστική ανάκληση άδειας. ε) Καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή

των σχετικών δεδομένων. 2. Οι υπό στοιχεία β', γ', δ' και ε' διοικητικές κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται πάντοτε ύστερα από ακρόαση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκπροσώπου του. Είναι ανάλογες προς τη βαρύτητα της παράβασης που καταλογίζεται. Οι υπό στοιχεία γ', δ' και ε' διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σε περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρής ή καθ' υποτροπήν παράβασης. Πρόστιμο μπορεί να επιβληθεί σωρευτικά και με τις υπό στοιχεία γ', δ' και ε' κυρώσεις. Εάν επιβληθεί η κύρωση της καταστροφής αρχείου, για την καταστροφή ευθύνεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας αρχείου, στον οποίο μπορεί να επιβληθεί και πρόστιμο για μη συμμόρφωση. 3. ... 4. ..."

7. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, η Αρχή, με την προσβαλλόμενη απόφασή της, αφού έκρινε, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του ν. 2472/97, ότι δεν είναι πλέον επιτρεπτή η αναγραφή στα δελτία ταυτότητας, μεταξύ άλλων στοιχείων, του θρησκευματος, της ιθαγένειας και του ονοματεπωνύμου του (της) συζύγου, που προβλέπονται στο ν.δ. 127/1969 και το ν. 1599/1986 (όπως τροποποιήθηκε), κατέληξε ως εξής: "Για τους λόγους αυτούς Α) Εως ότου καθιερωθεί το νέου τύπου δελτίο ταυτότητας του ν. 1599/1986 η Αρχή απευθύνει σύσταση, προειδοποιεί και καλεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και κάθε άλλο συναρμόδιο, εντός ευλόγου χρόνου και πάντως όχι περισσοτέρου απ' όσο είναι απολύτως αναγκαίος για την προσαρμογή των σχετικών διαδικασιών, να συμμορφωθούν προς το περιεχόμενο της παρούσας απόφασης, εκδίδοντας τις αναγκαίες οδηγίες προς τις οικείες αρχές και υπηρεσίες και εφεξής κατά την έκδοση των νέων δελτίων αστυνομικής ταυτότητας ή τυχόν αντικατάσταση των παλαιών να μη συλλέγουν (δηλαδή να μην ερωτούν, ούτε να επιτρέπουν την αναγραφή) και να μην επεξεργάζονται τα ακόλουθα στοιχεία: 1. δακτυλικό αποτύπωμα, 2. όνομα και επώνυμο συζύγου, 3. γένος, 4. επάγγελμα, 5. διεύθυνση κατοικίας, 6. υπηκοότητα, 7. θρήσκευμα. Η Αρχή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εντός του κατά τα ανωτέρω αναγκαίου εύλογου χρόνου θα επανέλθει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 και 22 που προβλέπει ο ν. 2472/97. Β) Με την καθιέρωση των νέων τύπου δελτίων ταυτότητας (ν. 1599/86 όπως τροποποιηθείς ισχύει) να μη συλλέγουν (δηλαδή να μην ερωτούν, ούτε να επιτρέπουν την αναγραφή) και να μην επεξεργάζονται τα ακόλουθα στοιχεία 1. Επώνυμο και όνομα συζύγου, 2. Ιθαγένεια, 3. Θρήσκευμα". Οπως προκύπτει από το όλο περιεχόμενο της προσβαλλόμενης πράξης της η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, η οποία έχει ως αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του νόμου αυτού, διαπιστώνει παράβαση των διατάξεων του ν. 2472/97. και ειδικότερα του άρθρου 4 παρ. 1, ως προς τη συλλογή, επεξεργασία και αναγραφή στα δελτία ταυτότητας των ανωτέρω στοιχείων, και με το πρώτο σκέλος του διατακτικού της προσβαλλόμενης πράξης, αφενός μεν επιβάλλει σε βάρος του υπεύθυνου επεξεργασίας του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης τη διοικητική κύρωση της προειδοποίησης, αφετέρου δε επιτάσσει τον εν λόγω υπεύθυνο επεξεργασίας να άρει την παράβαση μέσα σε εύλογο χρόνο και εφεξής να μη συλλέγει και να μη επεξεργάζεται τα στοιχεία αυτά κατά την έκδοση νέων δελτίων ταυτότητας ή τυχόν αντικατάσταση των παλαιών. Παράλληλα επισημαίνεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης η Αρχή θα επανέλθει για την επιβολή πρόσθετων διοικητικών κυρώσεων κατά το άρθρο 21 του νόμου, καθώς και ποινικών κατά το άρθρο 22. Τον εκτελεστό χαρακτήρα αυτής, ως κύρωσης, δεν αναιρεί ούτε η επισήμανση που διατυπώνεται στην απόφαση, ότι αν δεν υπάρξει συμμόρφωση, μέσα σε εύλογο χρόνο, η Αρχή θα επανέλθει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 21 και 22 του Ν. 2472/1997, ούτε το γεγονός ότι δεν τάσσεται προθεσμία με ορισμένη χρονολογία για την άρση της παράβασης. Και τούτο διότι η μεν επισήμανση αυτή έχει την έννοια, ότι η Αρχή θα επανέλθει στην υπόθεση, όχι για να

επανεξετάσει το ζήτημα αν υπάρχει παράβαση του Ν. 2472/1997, αλλά για την επιβολή των λοιπών κυρώσεων που αναφέρονται στα άρθρα 21 και 22, ενώ η διάταξη της περίπτ. α' της παραγρ. 1 του άρθρου 21, που προβλέπει ως κύρωση την "προειδοποίηση με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβαση", έχει την έννοια ότι, εντός της τασσομένης προθεσμίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να συμμορφωθεί και ότι η Αρχή έχει ευχέρεια, εκτιμώντας τις περιστάσεις, να τάξει εύλογο χρόνο για την άρση της παράβασης. Εν όψει των ανωτέρω η προσβαλλόμενη πράξη της Αρχής, κατά το πρώτο σκέλος του διατακτικού της, αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη ατομικού χαρακτήρα, η οποία συνεπάγεται άμεσες έννομες συνέπειες μόνο για τον υπεύθυνο επεξεργασίας προς τον οποίο και απευθύνεται, όχι δε και για τους τρίτους. Συνεπώς, οι αιτούντες στερούνται αμέσου εννόμου συμφέροντος για να προσβάλουν την πράξη της Αρχής κατά το ανωτέρω πρώτο σκέλος της. Πάντως οι αιτούντες δεν στερούνται δικαστικής προστασίας, αφού μπορούν να προσβάλουν με αίτηση ακυρώσεως είτε την παράλειψη αναγραφής των παραπάνω στοιχείων στο νέο δελτίο ταυτότητας που θα τους χορηγηθεί μελλοντικά είτε την κανονιστική υπουργική απόφαση που θα καθορίζει, βάσει της εξουσιοδότησεως του άρθρου 4 του ν.δ. 127/1969, τα αναγραφόμενα στο δελτίο ταυτότητας στοιχεία. Εξάλλου, η πράξη της Αρχής, κατά το δεύτερο σκέλος του διατακτικού της αναφέρεται στη μελλοντική και χρονικά απροσδιόριστη εφαρμογή του ν. 1599/86, με τον οποίον καθιερώνεται ο νέος τύπος δελτίων ταυτότητας. Συνεπώς κατά το σκέλος της αυτό η πράξη της Αρχής αποτελεί απλή σύσταση στερούμενη εκτελεστού χαρακτήρα και για το λόγο αυτό, προεχόντως, απαραδέκτως προσβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. Μειοψήφησαν, ως προς τον εκτελεστό χαρακτήρα της προσβαλλόμενης οι Σύμβουλοι Α. Τσαμπάση, Ν. Ντούβας, Ε. Γαλανού, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Π. Πικραμμένος, Ν. Σακελλαρίου, Θ. Παπαευαγγέλου, Α. Ράντος, Δ. Μαρινάκης, Σ. Χαραλάμπους, Γ. Παπαγεωργίου και Μ. Καραμανώφ. προς τη γνώμη των οποίων συντάχθηκαν και οι δύο Πάρεδροι οι οποίοι έχουν την ακόλουθη γνώμη: Με την απόφαση αυτή η Αρχή, η οποία επικαλείται άλλωστε στο προοίμιο της πράξεως την περ. γ' της παρ. 1 του άρθ. 19 του Ν. 2472/1997 και χρησιμοποιεί ως πρώτη στο διατακτικό της την φράση "απευθύνει σύσταση", περιορίζεται να υποδείξει στην διοίκηση, κατά τρόπο μη δεσμευτικό, το κατά την αντίληψή της επιβαλλόμενο περιεχόμενο των δελτίων αστυνομικής ταυτότητας, επιφυλασσόμενη ρητώς να επανέλθει κατά τις διατάξεις των άρθ. 21 και 22 του νόμου, προς επιβολή τυχόν απαιτούμενων διοικητικών και ποινικών κυρώσεων, μετά τήρηση εννοείται της προσήκουσας σε κάθε περίπτωση νόμιμης διαδικασίας. Εν όψει δε του γεγονότος ότι η κείμενη νομοθεσία (ν.δ. 127/1969 και ν. 1599/1986, όπως τροποποιήθηκε) προσδιορίζει επακριβώς το περιεχόμενο του δελτίου ταυτότητας, η Αρχή, ως διοικητικό όργανο, δεν θα μπορούσε, υπό το κρατούν συνταγματικό καθεστώς οργανώσεως της δημοσίας διοικήσεως που διέπεται, εν όψει και της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας, από την αρχή της νομιμότητος των διοικητικών πράξεων και τους κανόνες αρμοδιότητας, ιεραρχικής υπαγωγής και πειθαρχικής ευθύνης των υπαλλήλων, να επιβάλει δεσμευτικώς σε άλλο όργανο της διοικήσεως, είτε με την έκδοση κανονιστικής πράξεως είτε με την επιβολή διοικητικής κυρώσεως, την μη τήρηση της κείμενης νομοθεσίας. Το μόνο το οποίο θα μπορούσε, ενδεχομένως, κατά την περ. ια' της αυτής παρ. 1 του άρθ. 19, να κάμει είναι να προβεί σε σχετική ανακοίνωση προς τη Βουλή. Επομένως, κατά την γνώμη αυτή, η ως άνω πράξη δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα. Οι εκ των ως άνω μειοψηφούντων μελών Σύμβουλοι Γ. Παπαγεωργίου και Μ. Καραμανώφ, υποστήριξαν ότι καμιά αρχή κειμένη εκτός της διοικητικής ιεραρχίας αυτής δύναται να ελέγξει τη νομιμότητα πράξεων ετέρας ή να αποφαινεται αυθεντικώς περί της εννοίας νόμου, η

εφαρμογή του οποίου ανήκει εις την αρμοδιότητα ετέρας αρχής, (εξουσία οποία ανήκει μόνον στα δικαστήρια), πολλώ δε μάλλον να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις εις βάρος αρχών οι οποίες ενεργούν αντίθετα προς την ερμηνεία αυτή. Διότι τούτο αντιβαίνει στη συνταγματικώς κατοχυρωμένη δομή της Διοικήσεως, η οποία στηρίζεται στις θεμελιώδεις αρχές της αρμοδιότητος, της ιεραρχίας και της κατά κλάδους οργανώσεως σε Υπουργεία που προβλέπει το Σύνταγμα. Το αντίθετο θα αποτελούσε σύγχυση αρμοδιοτήτων ασυμβίβαστη προς τις αρχές του Κράτους Δικαίου. Συνεπώς, κατά την σύμφωνη προς το Σύνταγμα ερμηνεία του άρθρου 21, η επιβολή των υπ' αυτού προβλεπομένων κυρώσεων αφορά μόνο τους ιδιώτες, τους οποίους αστυνομεύει η Αρχή ως προς την τήρηση των ιδιωτικών αρχείων. Αντιθέτως, οι διοικητικές αρχές, οι οποίες τηρούν δημόσια αρχεία, έλκουν την αρμοδιότητά τους από τους ειδικούς περί αυτών νόμους και είναι αδιανόητο σε κράτος Δικαίου η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, δηλ. μία ισότιμη διοικητική αρχή κειμένη εκτός της ιεραρχίας αυτών, να επιβάλλει σ' αυτές κυρώσεις διότι άσκησαν την αρμοδιότητά τους επί τη βάσει του νόμου που τις διέπει. Περαιτέρω οι Σύμβουλοι Ν. Σακελλαρίου και Γ. Παπαγεωργίου υποστήριξαν ότι η αναγνώριση εκτελεστότητας στην προσβαλλόμενη πράξη έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, αφού με την πράξη αυτή η άσκηση της αρμοδιότητος διοικητικών οργάνων, για τις πράξεις των οποίων ασκεί έλεγχο, μέσω του πολιτικώς υπευθύνου Υπουργού, η Βουλή, υπόκειται σε δεσμεύσεις επιβαλλόμενες από ένα πολιτικώς ανεύθυνο όργανο, το οποίο, μάλιστα, ως εντεταγμένο στα πλαίσια της εκτελεστικής εξουσίας, στερείται των εγγυήσεων που το Σύνταγμα αναγνωρίζει στην άσκηση της δικαστικής εξουσίας. Εξάλλου, υπό την εκδοχή ότι η πράξη της Αρχής είναι εκτελεστή, όπως δέχθηκε η κρατήσασα γνώμη, οι Σύμβουλοι Α. Τσαμπάση, Ν. Ντούβας, Φ. Αρναούτογλου, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Π. Πικραμμένος, Ν. Σακελλαρίου, Θ. Παπαευαγγελου, Α. Γκότσης, Α. Ράντος, Δ. Μαρινάκης, Σ. Χαραλάμπους, Γ. Παπαγεωργίου και Μ. Καραμανώφ και οι δύο Πάρεδροι έχουν τη γνώμη ότι η πράξη της Αρχής είναι κανονιστική. Ειδικότερα δέχθηκαν ότι οι εκτιθέμενες στην προσβαλλόμενη πράξη αντιλήψεις της Αρχής έχουν γενικό και αφηρημένο χαρακτήρα, συνιστούν κατ' ουσία θέσπιση νέου κανόνα δικαίου και μάλιστα κατ' ανατροπή ήδη κείμενου κανόνα δικαίου που ρυθμίζει το αυτό αντικείμενο, απευθύνονται σε αόριστο κύκλο προσώπων, δηλαδή σε κάθε συναρμόδιο για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και αφορούν τη νομική κατάσταση όλων των Ελλήνων πολιτών. Εξ άλλου και η εκδούσα Αρχή εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη τελούσα υπό την αντίληψη ότι ασκεί κανονιστική αρμοδιότητα όπως αυτό συνάγεται τόσο από την διατύπωση της πράξεως στην οποία απαριθμούνται συγκεκριμένα στοιχεία τα οποία πρέπει, κατά την Αρχή, να μην αναγράφονται στο δελτίο ταυτότητας όσο και από το ενώπιον του Δικαστηρίου, υπόμνημά της (σελ. 14, 15) όπου ρητώς εκτίθεται ότι η Αρχή "δεν κλήθηκε να ασκήσει κυρωτική δικαιοδοτική αρμοδιότητα αλλ' αρμοδιότητα με κανονιστικό πρωτίστως προσανατολισμό". Υπό την εκδοχή αυτή η πράξη, ως κανονιστική, είναι ακυρωτέα τόσο λόγω παντελούς ελλείψεως νομοθετικού ερείσματος όσο και διότι δεν δημοσιεύθηκε όπως προβλέπεται στο Σύνταγμα. Περαιτέρω, με την πράξη δεν επιβάλλεται διοικητική κύρωση, και μάλιστα αυτή της προειδοποιήσεως με αποκλειστική προθεσμία, εκτός από τους ήδη αναφερθέντες λόγους και διότι, κατά το ρητό γράμμα της πράξεως, η, κατά την άποψη της πλειοψηφίας, προειδοποίηση δεν περικλείεται από προθεσμία και μάλιστα αποκλειστική, η δε πράξη εκδόθηκε χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων και διαδικασιών που κατά το Σύνταγμα και τον νόμο προσιδιάζουν στην πειθαρχική κυρωτική διαδικασία. Ούτε εξ άλλου είναι νοητή επιβολή κυρώσεων χωρίς συντετελεσμένα παραπτώματα και συγκεκριμένους

υπευθύνους αλλ' αορίστως, για ενδεχόμενα παραπτώματα αδήλων προσώπων. Τέλος, ως προς το έννομο συμφέρον των αιτούντων, μειοψήφησαν ο Αντιπρόεδρος Ν. Παπαδημητρίου και οι Σύμβουλοι Α. Τσαμπάση, Γ. Παναγιωτόπουλος, Ν. Ντούβας, Φ. Αρναούτογλου, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Π. Πικραμμένος, Ν. Σακελλαρίου, Θ. Παπαευαγγέλου, Ε. Δαρζέντας, Α. Γκότσης, Α. Ράντος, Ε. Σάρπ, Δ. Μαρινάκης, Σ. Χαραλάμπους, Γ. Παπαγεωργίου και Μ. Καραμανώφ, με τη γνώμη των οποίων συντάχθηκαν και οι δύο Πάρεδροι. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, υπό την εκδοχή ότι με την πράξη επιβάλλεται κύρωση σε διοικητικό όργανο, η πράξη αυτή έχει άμεσες έννομες συνέπειες στους ιδιώτες αιτούντες, επηρεάζει την νομική τους κατάσταση και βλάπτει την προσωπικότητά τους ως Ελλήνων πολιτών με ελληνορθόδοξη πολιτιστική ταυτότητα αφού με αυτήν εξαναγκάζεται η διοίκηση να διαμορφώσει συγκεκριμένο περιεχόμενο σε δημόσιο έγγραφο που περιγράφει τα στοιχεία τους αυτά. Συνεπώς η πράξη, ακόμη και υπό την μορφή της διοικητικής κυρώσεως, τους αφορά άμεσα και ως εκ τούτου με έννομο συμφέρον αυτοί ζητούν την ακύρωσή της. Η αντίθετη εκδοχή καταλείπει χωρίς έννομη προστασία πρόσωπα αμέσως θιγόμενα από συγκεκριμένη διοικητική πράξη στην προσωπική τους κατάσταση, δεν μπορεί δε να συναρτάται η κατάφαση του εννόμου συμφέροντος με το ενδεχόμενο της δυνατότητας προσβολής από αυτούς άλλης διοικητικής πράξεως με άλλες πλημμέλειες, οι οποίες εξ άλλου εν προκειμένω προβάλλονται.

8. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στους αιτούντες τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, η οποία ανέρχεται στο ποσό των εκατόν τριάντα χιλιάδων (130.000).

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 25 και 26 Ιανουαρίου, 9 και 19 Φεβρουαρίου, 9, 16 και 20 Μαρτίου 2001 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 27 Ιουνίου 2001.

Πρόεδρος: Χρ. Γεραρής

Εισηγητές: Θ. Χατζηπαύλου

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 2280

Έτος: 2001

Περίληψη Στοιχεία δελτίου ταυτότητας - Ιθαγένεια - Θρήσκευμα - Δικαίωμα θρησκευτικής ελευθερίας - Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα -. Με τη

νέα ρύθμιση του ν. 1988/1991 καθίσταται και πάλι υποχρεωτική η αναγραφή του θρησκευματος στο δελτίο ταυτότητας, προβλέπεται δε η αναγραφή της ιθαγένειας του κατόχου του δελτίου, ενώ, η αρχική αντικατασταθείσα διάταξη, προέβλεπε την προαιρετική αναγραφή του θρησκευματος ("εφ' όσον ζητηθεί από τον ενδιαφερόμενο") και δεν περιελάμβανε μεταξύ των αναγραφόμενων στοιχείων την ιθαγένεια του κατόχου. Ως προς το θέμα της εκδόσεως των δελτίων ταυτότητας, οι σχετικές διατάξεις του ν. 1599/86 δεν είναι εφαρμοστέες, η δε προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε βάσει της εξουσιοδοτήσεως του άρθρου 4 του ν.δ. 127/69 με σύμπραξη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης είναι νόμιμη. Αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται ότι ήταν εφαρμοστέα η εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. 1599/86 και συνεπώς, αρμόδιος να συμπράξει στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν ο Υπουργός Εσωτερικών και όχι ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης. (Αντίθετη μειοψηφία). Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης οφείλει να προβαίνει, με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 4 Ν.Δ. 127/1969, η οποία είναι σύμφωνη με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, αφού παρέχεται για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων, σε νέο νόμιμο καθορισμό των περιλαμβανομένων στο δελτίο ταυτότητας στοιχείων. (Αντίθετη μειοψηφία). Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με απόφασή της, έκρινε ότι δεν είναι πλέον επιτρεπτή η αναγραφή στα δελτία ταυτότητας, μεταξύ άλλων στοιχείων, του θρησκευματος, της ιθαγένειας και του ονοματεπώνυμου του (της) συζύγου. Αβάσιμοι όλοι οι λόγοι ακυρώσεως που αναφέρονται σε διάφορες πλημμέλειες της πράξης της Αρχής, συνεπαγόμενες ακυρότητα της προσβαλλόμενης απόφασης. (Αντίθετη μειοψηφία). Η υποχρεωτική αναγραφή του θρησκευματος στα δελτία ταυτότητας, την οποία επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 2 περίπτ. 20 του Ν.Δ. 127/1969, που εξακολουθεί, σύμφωνα με το άρθρο 25 παραγρ. 4 του Ν. 1599/1986, να εφαρμόζεται, συνιστά παραβίαση του άρθρου 13 του Συντάγματος. (Αντίθετη μειοψηφία). Η αναγραφή του θρησκευματος στα δελτία ταυτότητας, έστω και αν αυτή είναι προαιρετική, έστω δηλαδή και αν γίνεται με τη συγκατάθεση του προσώπου, συνιστά παραβίαση του άρθρου του 13 του Συντάγματος. (Αντίθετη μειοψηφία). Όταν εκτελείται από δημόσια αρχή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει αυτή να προβλέπεται ειδικώς από διάταξη νόμου, σύμφωνη με το Σύνταγμα, άλλως η επεξεργασία είναι μη νόμιμη και επιβάλλεται η διακοπή της, ανεξάρτητα από τυχόν παρέμβαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ειδικώς όσον αφορά την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όπως το θρήσκευμα, απαιτείται επιπλέον και η προηγούμενη άδεια της Αρχής. Εφ' όσον όπως έγινε από την κρατήσασα γνώμη δεκτό σε προηγούμενη σκέψη, η διάταξη της περίπτ. 20 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 127/1969, που προβλέπει την αναγραφή του θρησκευματος στα δελτία ταυτότητας, αντίκειται στο Σύνταγμα, η επεξεργασία του ευαίσθητου αυτού δεδομένου ήταν, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του Ν. 2472/1997, μη νόμιμη. Ως εκ τούτου ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης προβαίνοντας, με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 4 του ν.δ. 127/1969, σε νέο καθορισμό του τύπου (υποδείγματος) του δελτίου ταυτότητας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, νομίμως δεν περιέλαβε, μεταξύ των ενδείξεων των αναγραφόμενων σε αυτόν στοιχείων, την ένδειξη του θρησκευματος, προκειμένου να διακοπεί η μη νόμιμη επεξεργασία του ευαίσθητου αυτού δεδομένου, όπως επιβάλλει ο Ν. 2472/1997. Συνεπώς η υπουργική αυτή απόφαση, στην έκδοση της οποίας αρμοδίως συμπράττει ο Υπουργός Οικονομικών, είναι, κατά το μέρος της αυτό, νόμιμη. (Αντίθετη μειοψηφία).

ΥΠΟΘΕΣΗ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 2281

Έτος: 2001

Περίληψη Στοιχεία δελτίου ταυτότητας - Ιθαγένεια - Θρήσκευμα - Δικαίωμα θρησκευτικής ελευθερίας - Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών - Ταξιδιωτικό έγγραφο -. Με τη νέα ρύθμιση του Ν. 1988/1991 καθίσταται και πάλι υποχρεωτική η αναγραφή του θρησκευόμενου στο δελτίο ταυτότητας, προβλέπεται δε η αναγραφή της ιθαγένειας του κατόχου του δελτίου, ενώ, η αρχική αντικατασταθείσα διάταξη, προέβλεπε την προαιρετική αναγραφή του θρησκευόμενου ("εφ' όσον ζητηθεί από τον ενδιαφερόμενο") και δεν περιελάμβανε μεταξύ των αναγραφόμενων στοιχείων την ιθαγένεια του κατόχου. Ως προς το θέμα της εκδόσεως των δελτίων ταυτότητας, οι σχετικές διατάξεις του Ν. 1599/86 δεν είναι εφαρμοστέες, η δε προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε βάσει της εξουσιοδοτήσεως του άρθρου 4 του Ν.Δ. 127/69 με σύμπραξη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης είναι νόμιμη. Αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίον προβάλλεται ότι ήταν εφαρμοστέα η εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 3 του Ν. 1599/86 και συνεπώς, αρμόδιος να συμπράξει στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν ο Υπουργός Εσωτερικών και όχι ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης. (Αντίθετη μειοψηφία). Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης οφείλει να προβαίνει, με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 4 Ν.Δ. 127/1969, η οποία είναι σύμφωνη με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, αφού παρέχεται για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων, σε νέο νόμιμο καθορισμό των περιλαμβανομένων στο δελτίο ταυτότητας στοιχείων. (Αντίθετη μειοψηφία). Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με απόφασή της, έκρινε ότι δεν είναι πλέον επιτρεπτή η αναγραφή στα δελτία ταυτότητας, μεταξύ άλλων στοιχείων, του θρησκευόμενου, της ιθαγένειας και του ονοματεπώνυμου του (της) συζύγου. Αβάσιμοι όλοι οι λόγοι ακυρώσεως που αναφέρονται σε διάφορες πλημμέλειες της πράξης της Αρχής, συνεπαγόμενες ακυρότητα της προσβαλλόμενης απόφασης. (Αντίθετη μειοψηφία). Η υποχρεωτική αναγραφή του θρησκευόμενου στα δελτία ταυτότητας, την οποία επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 2 περίπτ. 20 του Ν.Δ. 127/1969, που εξακολουθεί, σύμφωνα με το άρθρο 25 παραγρ. 4 του Ν. 1599/1986, να εφαρμόζεται, συνιστά παραβίαση του άρθρου 13 του Συντάγματος. (Αντίθετη μειοψηφία). Η αναγραφή του θρησκευόμενου στα δελτία ταυτότητας, έστω και αν αυτή είναι προαιρετική, έστω δηλαδή και αν γίνεται με τη συγκατάθεση του προσώπου, συνιστά παραβίαση του άρθρου του 13 του Συντάγματος. (Αντίθετη μειοψηφία). Όταν εκτελείται από δημόσια αρχή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει αυτή να προβλέπεται ειδικώς από διάταξη νόμου, σύμφωνα με το Σύνταγμα, άλλως η επεξεργασία είναι μη νόμιμη και επιβάλλεται η διακοπή της, ανεξάρτητα από τυχόν παρέμβαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ειδικώς όσον αφορά την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όπως το θρήσκευμα, απαιτείται επιπλέον και η προηγούμενη άδεια της Αρχής. Εφ' όσον όπως έγινε από την κρατήσασα γνώμη δεκτό σε προηγούμενη σκέψη, η διάταξη της περίπτ. 20 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 127/1969, που προβλέπει την αναγραφή του θρησκευόμενου στα δελτία ταυτότητας, αντίκειται στο Σύνταγμα, η επεξεργασία του ευαίσθητου αυτού δεδομένου ήταν, σύμφωνα με

τις ειδικές διατάξεις του Ν. 2472/1997, μη νόμιμη. Ως εκ τούτου ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης προβαίνοντας, με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 4 του Ν.Δ. 127/1969, σε νέο καθορισμό του τύπου (υποδείγματος) του δελτίου ταυτότητας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, νομίμως δεν περιέλαβε, μεταξύ των ενδείξεων των αναγραφόμενων σε αυτόν στοιχείων, την ένδειξη του θρησκειώματος, προκειμένου να διακοπεί η μη νόμιμη επεξεργασία του ευαίσθητου αυτού δεδομένου, όπως επιβάλλει ο Ν. 2472/1997. Συνεπώς η υπουργική αυτή απόφαση, στην έκδοση της οποίας αρμοδίως συμπράττει ο Υπουργός Οικονομικών, είναι, κατά το μέρος της αυτό, νόμιμη. (Αντίθετη μειοψηφία). Εν όψει του ότι, όπως γίνεται δεκτό σε προηγούμενες σκέψεις, η αναγραφή του θρησκειώματος στα δελτία ταυτότητας αντίκειται στο άρθρο 13 του Συντάγματος, ο λόγος ακυρώσεως σύμφωνα με τον οποίο η απαγόρευση της αναγραφής του θρησκειώματος στα δελτία ταυτότητας παραβιάζει το άρθρο 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 53/1974, είναι απορριπτέος προεχόντως ως αλυσιτελής, δεδομένου ότι οι διεθνείς συμβάσεις, που έχουν επικυρωθεί με νόμο, υπερισχύουν, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου, όχι όμως και των διατάξεων του Συντάγματος. (Αντίθετη μειοψηφία). συλλογή του προσωπικού δεδομένου της ιθαγένειας και η αναγραφή της στο δελτίο ταυτότητας εξυπηρετεί τον σκοπό του δελτίου ταυτότητας ως ταξιδιωτικού εγγράφου, κατά ρητή επιταγή διατάξεων του κοινοτικού δικαίου που έχουν εισαχθεί και στην εσωτερική έννομη τάξη. Συνεπώς η επεξεργασία του προσωπικού αυτού δεδομένου είναι σύμφωνη με τις αρχές του νόμιμου σκοπού της αναλογικότητας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 276

Έτος: 2000

Περίληψη ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ - ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ - ΕΝΤΟΛΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΧΕ - ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ - ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΕΛΛΕΙΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΧΕ - ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ - ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ -. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ανακαλεί την άδεια λειτουργίας χρηματιστηριακής εταιρίας, αν διαπιστώσει ότι συντρέχει, έστω και ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ.5 Ν. 1806/1988, όπως ισχύει. Συγκεκριμένα, λόγοι ανάκλησης της άδειας λειτουργίας χρηματιστηριακής εταιρίας μπορεί να αποτελέσει τόσο η μη ύπαρξη αποτελεσματικού εσωτερικού ελέγχου και επαρκούς συστήματος λογιστικής καταχώρισης των πράξεων που διενεργούν τα όργανα της εταιρίας όσο και η μη ύπαρξη οργάνωσης και μηχανισμών που διασφαλίζουν την προστασία των τίτλων και των χρημάτων που ανήκουν σε επενδυτές καθώς και οι σοβαρές και επανειλημμένες παραβάσεις της χρηματιστηριακής νομοθεσίας που καθιστούν τη λειτουργία της επικίνδυνη για τους

επενδυτές και την εύρυθμη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς οφείλει πριν ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας της ΑΧΕ να την ενημερώσει κοινοποιώντας της σχετικό έγγραφο για τις ελλείψεις ή παραβάσεις που έχουν διαπιστωθεί και να της τάξει προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός προκειμένου η ΑΧΕ να εκθέσει τις απόψεις της και να λάβει τα κατάλληλα μέτρα (με δική της πρωτοβουλία ή με υπόδειξη της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς) έτσι ώστε να συμμορφωθεί με τη χρηματιστηριακή νομοθεσία.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 7959

Έτος: 1998

Περίληψη Χρηματιστήριο - Προσυνεννοημένες συναλλαγές - Στήριξη μετοχής - Κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών - Επιτροπή κεφαλαιαγοράς - Επιβολή προστίμου - Άσκηση δικαιώματος ακρόασης - Ανακοπή -. Η προσυνεννοημένη συναλλαγή μετοχών αποτελεί εμπιστευτική πληροφόρηση, την οποία κατέχει ο συναλλασσόμενος της προσυνεννοημένης συναλλαγής αλλά αγνοούν οι άλλοι πιθανοί συναλλασσόμενοι (το ευρύ επενδυτικό κοινό). Η άσκηση ανακοπής κατά απόφασης επιβολής προστίμου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων εμποδίζει την άσκηση αίτησης ακύρωσης. Ως άσκηση του δικαιώματος ακρόασης ενώπιον της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς θεωρείται και η απάντηση του ανακόπτοντα με υπόμνημα στις επιστολές της επιτροπής στις οποίες αναφέρονται οι παραβάσεις του.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 1395

Έτος: 2001

Περίληψη Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς - Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ) - Μετοχές - Αρμοδιότητα ΣτΕ -. Στην αρμοδιότητα του ΣτΕ υπάγεται η διαφορά που ανακύπτει από την αμφισβήτηση της νομιμότητας της πράξεως επιβολής του προστίμου, που επιβάλλεται βάσει διατάξεων που αποσκοπούν σε δημόσιο σκοπό, δηλαδή στην ακριβή συμμόρφωση προς τις διατάξεις που διέπουν την κεφαλαιαγορά, διότι με την κατ' αυτής ανακοπή, δεν ακυρώνεται ο νόμιμος τίτλος, αλλά καθίσταται απλώς ανενεργός, με αποτέλεσμα να διατηρείται η αναφερθείσα διοικητικής φύσεως συνέπεια της σχετικής παράβασης. Κατά την διαδικασία εισαγωγής μετοχών στο Χ.Α.Α., ο εκδότης οφείλει, δεσμευόμενος από το σχετικό περιεχόμενο της δημοσιεύσεως του ενημερωτικού δελτίου, να προβαίνει με επιμέλεια σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες που τον αφορούν, για να διασφαλισθεί η έγκαιρη παράδοση των αποθετηρίων εγγράφων σε όλους τους δικαιούχους, ώστε να καταστεί δυνατή η άσκηση των δικαιωμάτων τους. Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων του ,

επιβάλλεται σε βάρος του από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και αυτεπάγγελτα, η προβλεπόμενη κύρωση του προστίμου, ανεξαρτήτως της υπάρξεως θιγομένων ή ζημίας.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΕΦΕΤΕΙΟ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 976

Έτος: 2001

Περίληψη Εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών - Διασπορά ψευδών πληροφοριών - Χρηματιστήριο - Επιτροπή κεφαλαιαγοράς - Απαράδεκτη παράσταση πολιτικής αγωγής - Πολιτική αγωγή -. Η επιτροπή κεφαλαιαγοράς δεν έχει δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής στις περιπτώσεις τέλεσης των αδικημάτων του αρ. 30 του ν. 1806/88 (εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών) και 72 παρ. 1 του ν. 1969/91 (διασπορά ψευδών πληροφοριών). Στοιχεία των παραπάνω αδικημάτων. Συνιστά διασπορά ψευδών και ανακριβών πληροφοριών μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος η πληκτρολόγηση εντολής αγοράς μετοχών, η οποία δεν γίνεται σε υλοποίηση σχετικής παραγγελίας του φερόμενου στο πινακίδιο ως εντολέα. Εν προκειμένω πρέπει να κηρυχθούν αθώοι οι κατηγορούμενοι του αδικήματος του αρ. 30 του ν. 1806/88, διότι δεν αποδείχθηκε ότι ο κατηγορούμενος Α.Π. προέβη στην εξαγορά της εταιρίας Λ. για να κερδοσκοπήσει μέσω της μετοχής της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ούτε και οι άλλοι κατηγορούμενοι αποδείχθηκε ότι είχαν πρόθεση να κερδοσκοπήσουν μέσω της μετοχής της Λ. Κηρύσσεται ένοχος διασποράς ψευδών πληροφοριών ο κατηγορούμενος χρηματιστής Σ.Β., ο οποίος έχοντας ως σκοπό να αναζωογονήσει την πτωτική μετοχή της εταιρίας Λ., και να διασπείρει ψευδείς πληροφορίες στο επενδυτικό κοινό για τη μετοχή αυτή, ότι τάχα είχε μεγάλη ζήτηση, προέβη μέσω του αυτόματου συστήματος ηλεκτρονικών συναλλαγών σε πληκτρολόγηση διαδοχικών εντολών αγοράς συνολικά 660.000 μετοχών της Λ. στο όνομα του Κ.Κ., πελάτη της χρηματιστηριακής Β.Ε., ο οποίος δεν είχε δώσει εντολή στον κατηγορούμενο για αγορά μετοχών ούτε και η Β.Ε. γνώριζε τίποτε για την εντολή αυτή, η οποία ακυρώθηκε στη συνέχεια ως εικονική.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 110

Έτος: 1998

Περίληψη Αθέμιτος ανταγωνισμός - Συγχώνευση αλλοδαπών επιχειρήσεων - Συγκέντρωση επιχειρήσεων - Επιτροπή ανταγωνισμού - Προθεσμία γνωστοποίησης - Επιβολή προστίμου -. Αν η συγκέντρωση επιχειρήσεων δεν περιορίζει ή δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό ούτε το δυνητικό ανταγωνισμό, η Επιτροπή ανταγωνισμού στην οποία γνωστοποιήθηκε η συγχώνευση δεν διατάσσει το χωρισμό των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο, που ανέρχεται σε ποσό μέχρι 15% του συνολικού κύκλου εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων αν οι επιχειρήσεις πραγματοποίησαν τη συγκέντρωση πριν λάβουν την έγκριση της Επιτροπής.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 176

Έτος: 2001

Όροι θησαυρού: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Περίληψη Συγκέντρωση επιχειρήσεων - Αλυσίδες σούπερ μάρκετ - Ενίσχυση θέσης εξαγοράζουσας - Δραστηριοποίηση άλλων ισχυρών αλυσίδων σούπερ μάρκετ - Μη περιορισμός ανταγωνισμού -. Στις σχετικές γεωγραφικές αγορές (νομούς) στις οποίες δραστηριοποιούνται και οι δύο συμμετέχουσες στη συγκέντρωση αλυσίδες σούπερ μάρκετ, το συνολικό μερίδιο αγοράς τους ανέρχεται στους Νομούς Αττικής, Ευβοίας, Κορινθίας και Αχαΐας σε ποσοστά που είναι μεν υψηλά αλλά δεν κρίνονται ως εξαιρετικά υψηλά, ενώ στις υπόλοιπες επιμέρους σχετικές αγορές όπου έχει παρουσία μόνο η εξαγοραζόμενη το μερίδιο της δεν ξεπερνά το 20%. Στις ανωτέρω σχετικές γεωγραφικές αγορές, η εξαγοράζουσα εταιρεία θα ενισχύσει τη θέση του, λαμβάνοντας όμως υπόψη, ότι στις ίδιες αγορές δραστηριοποιούνται μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ, οι οποίες διαθέτουν μεγάλο αριθμό καταστημάτων και έχουν μεγάλη διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών τους, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν θα έχει ως αποτέλεσμα το σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις εν λόγω σχετικές γεωγραφικές αγορές.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 177

Έτος: 2001

Όροι θησαυρού: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Περίληψη Συγκέντρωση επιχειρήσεων - Αγορά παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας - Αναπτυσσόμενος οικονομικός κλάδος - Μικρό μερίδιο αγοράς υπό συγκέντρωση επιχειρήσεων - Μη περιορισμός ανταγωνισμού -. Δεδομένου ότι η αγορά παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας στην χώρα μας αποτελεί έναν ραγδαία αναπτυσσόμενο οικονομικό κλάδο, του μικρού συνολικά μεριδίου αγοράς των συμμετέχουσων στην συγκέντρωση επιχειρήσεων και του γεγονότος ότι δεν υπάρχουν νομικά ή πραγματικά εμπόδια εισόδου για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να συνεργασθούν ως εμπορικοί συνεργάτες με τις εταιρίες δικτύων, εκτιμάται ότι η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση δεν θα περιορίσει ή θα νοθεύσει τον ήδη υπάρχοντα ανταγωνισμό.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 396

Έτος: 2002

Περίληψη Δεσπόζουσα θέση - Ελεύθερος ανταγωνισμός - Συμπράξεις - Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου -. Τραπεζικές και χρηματιστηριακές εταιρείες ενεργώντας ως ανάδοχοι για την αύξηση με δημόσια εγγραφή του μετοχικού κεφαλαίου διαφόρων ανωνύμων εταιρειών, συμφώνησαν και επέβαλαν στις αιτήσεις εγγραφής με εγγυητικές επιστολές, προμήθεια 0,4% επί της αξίας των εγγυητικών επιστολών για την αποδοχή των αιτήσεων. Η είσπραξη της άνω προμήθειας δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης που κατείχαν οι ανάδοχοι εταιρείες στη σχετική αγορά, ή ως προϊόν κοινής συμφωνίας ή εναρμονισμένης μεταξύ τους πρακτικής, αλλά ως παράλληλη ορθολογική και θεμιτή επιχειρηματική συμπεριφορά.

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 2056

Έτος: 2000

Περίληψη ΑΣΕΠ Προσλήψεις διάταξη του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 2247/1994, κατά το μέρος που προβλέπει ότι οι υποψηφίοι κάθε ημερολογιακής πενταετίας καταλαμβάνουν από το σύνολο των θέσεων που προκηρύχθηκαν αριθμό θέσεων που αντιστοιχεί στο ποσοστό που αντιπροσωπεύει ο αριθμός των υποψηφίων της συγκεκριμένης πενταετίας στο σύνολο των υποψηφίων όλων των πενταετιών, οδηγεί σε κατάταξη των υποψηφίων με βάση αποκλειστικά το καθαρά τυχαίο κριτήριο "των περισσότερων υποψηφίων", κριτήριο, το οποίο είναι συμπτωματικό και απρόσφορο

για την κατάταξη υποψηφίων στα πλαίσια ενός συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα, που πρέπει να βασίζεται στην αρχή της αξιοκρατίας. Επομένως η πιο πάνω διάταξη είναι αντισυνταγματική και δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής, εφαρμόζεται δε αντ' αυτής η προϊσχύσασα διάταξη του άρθρου 18 παρ. 6 του ν. 2190/1994.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 5

Έτος: 2003

Όροι θησαυρού: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ (ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)

Περίληψη Εκπαιδευτικοί - Πίνακες διοριστέων - Αρχή προστατευόμενης εμπιστοσύνης διοικουμένου -. Με την έκδοση της προβαλλόμενης προκήρυξης (12/2Π/2000) δεν παραβιάστηκε η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης των αιτούντων, οι οποίοι είχαν περιληφθεί στους πίνακες διοριστέων εκπαιδευτικών του διαγωνισμού του έτους 1998, εφόσον τόσο η περιορισμένη χρονική ισχύς των πινάκων αυτών, όσο και η υποχρέωση της Διοίκησης να πληρώσει από τους εν λόγω πίνακες μόνο τον αριθμό των θέσεων που καθορίζονται ετησίως από τον Υπουργό Παιδείας, ανάλογα με τις ανάγκες των σχολείων της Χώρας, προεβλέποντο από την ισχύουσα νομοθεσία και από την προκήρυξη του διαγωνισμού του έτους 1998 και συνεπώς ήσαν γνωστά στους αιτούντες πριν από τη συμμετοχή τους στον εν λόγω διαγωνισμό, ούτε εκώλυτο η Διοίκηση, κατά νόμο, να προκηρύξει νέο διαγωνισμό για την κατάρτιση πινάκων διοριστέων εκπαιδευτικών για το χρόνο μετά τη λήξη της ισχύος του πίνακα διοριστέων του διαγωνισμού του έτους 1998, από το γεγονός ότι δεν είχε εξαντληθεί ο πίνακας αυτός.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο:

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 32

Έτος: 1999

Όροι θησαυρού: ΠΡΟΣΛΗΨΗ-ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ (ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ)

Περίληψη Πρόσληψη δημοσίων υπαλλήλων - Ευνοικές διατάξεις για πολύτεκνους - Εφαρμογή σε όλα τα τέκνα - Συναρίθμηση αποβιωσάντων μελών οικογένειας -. Των προστατευτικών διατάξεων του Ν. 2190/1994 απολαμβάνουν όχι μόνον οι ισοβίως διατηρούντες την ιδιότητα του πολυτέκνου γονείς, αλλά και όλα ανεξαιρέτως τα τέκνα αυτών. Δηλαδή όχι μόνο εκείνα, η γέννηση των οποίων προσέδωσε την

ιδιότητα του πολυτέκνου στους γονείς τους. Στο σύνολο των τέκνων της πολύτεκνης οικογένειας συναριθμούνται και τα αποβιώσαντα για να κριθεί εάν παρέχεται η προστασία της πολυτεκνίας στα επιζώντα μέλη της οικογένειας (γονείς και τέκνα)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο:

ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Τόπος: ΑΘΗΝΑ

Αριθ. Απόφασης: 52

Ετος: 2002

Όροι θησαυρού: ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Περίληψη Πρόσληψη δημοσίων υπαλλήλων - Γραπτοί διαγωνισμοί - Υποψήφιοι με φυσικές ελλείψεις - Αδυναμία συμμετοχής σε γραπτό διαγωνισμό -. Οι υποψήφιοι προς πρόσληψη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, των οποίων οι φυσικές σωματικές ελλείψεις δεν επιτρέπουν τη συμμετοχή τους σε γραπτή διαδικασία διαγωνισμού για την πλήρωση θέσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου 17 Ν. 2190/1994, εξετάζονται συγχρόνως με όλους τους άλλους υποψηφίους, στα ίδια θέματα, ώστε να τηρείται η αρχή της αντικειμενικότητας, σε ειδικές, αναλόγως του είδους των ελλείψεών τους, αίθουσες εξεταστικού κέντρου, υπό την επίβλεψη επιτηρητών και με την παρουσία μελών της ειδικής κεντρικής επιτροπής

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο:

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΕΠ.ΑΝΑΣΤΟΛΩΝ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 94

Ετος: 1999

Περίληψη Αίτηση αναστολής - Αίτηση αναστολής κατά αρνητικής διοικητικής πράξης - ΑΣΕΠ -. Παράλειψη της διοίκησης να συμπεριλάβει τον αιτούντα σε πίνακα διοριστέων. Απορρίπτεται η αίτηση αναστολής που στρέφεται κατά αρνητικής πράξης της Διοίκησης, διότι η τυχόν αποδοχή της και η χορήγηση της ζητούμενης αναστολής θα ισοδυναμούσε με έκδοση θετικής διοικητικής πράξης (την κατάταξη της αιτούσας στον επίδικο πίνακα).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Δικαστήριο: ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Τόπος: Αθήνα

Αριθ. Απόφασης: 7

Ετος: 1999

Περίληψη Εκπαίδευση - Δημοτική εκπαίδευση - Μέση εκπαίδευση - Εκπαιδευτικοί - Διαγωνισμός - Σύνταγμα - Αρχή της ισότητας - Η ενίσχυση της βαθμολογίας των εκπαιδευτικών που έχουν διατελέσει επί δύο τουλάχιστον έτη προσωρινοί αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι με πλήρες ή, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με μειωμένο ωράριο, δεν αντίκειται στην αρχή της ισότητας διότι υπόκειται σε αντικειμενικές προϋποθέσεις. Ο διορισμός των εκπαιδευτικών της Μέσης εκπαίδευσης μέσω διαγωνισμού δεν επιτείνει τις ανισότητες μεταξύ δασκάλων που αποφοίτησαν από τις παιδαγωγικές ακαδημίες και δασκάλων που αποφοίτησαν από τα παιδαγωγικά τμήματα των ΑΕΙ. Ο διορισμός των πτυχιούχων ΑΕΙ ως εκπαιδευτικών μέσω διαγωνισμού δεν υποβαθμίζει την αξία των πτυχίων που παρέχουν τα ΑΕΙ, τα οποία παραμένουν τυπικό προσόν διορισμού στις θέσεις αυτές. Υπουργική απόφαση με την οποία ορίζεται ότι οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί εξετάζονται, μεταξύ άλλων, ως προς τις πρακτικές πλευρές του γνωστικού αντικείμενου της ψυχοπαιδαγωγικής επιστήμης, είναι σύμφωνη με την αρχή της ισότητας διότι οι ανωτέρω πλευρές μπορούν να προσδιοριστούν με αντικειμενικό τρόπο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

— ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΝΩΛΗΣ Γ. : «Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές»
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 1995

ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ Π. Δ. : «Ραδιοτηλεόραση και Σύνταγμα»—
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 1986

ΔΑΓΤΟΓΛΟΥ Π. Δ. : «Γενικό Διοικητικό— Δίκαιο», σελ.539-540
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 1997

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ— ΠΟΛΙΤΕΙΑ , ΜΕΛΕΤΕΣ – 30 : «Ο Συνήγορος Του Πολίτη Και Η
Ενδυνάμωση Της Προστασίας Των Δικαιωμάτων»
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003

ΖΕΡΗ— ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ : «Θεσμοί Εποπτείας Στο Ραδιοτηλεοπτικό Σύστημα: Στόχοι,
διαδικασίες, δυνατότητες δράσης»
Εκδόσεις Οδυσσέας

ΙΓΓΛΕΖΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. :- «Ευαίσθητα Προσωπικά Δεδομένα»
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα

ΚΕΝΤΡΟ- ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
« Ανεξαρτησία Των Ανεξάρτητων Αρχών. Προβληματισμοί Και Ελπίδες Ενός Νέου
Θεσμού.» Πρακτικά Ημερίδας 29 Οκτωβρίου 2002
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2003

ΜΟΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ :- «Τεχνολογία Και Συνταγματικά Δικαιώματα»
No 79 από www.Greeklaws.com.pubs

ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ Π. : «Εγχειρίδιο- Διοικητικού Δικαίου
1» Ενδέκατη έκδοση, σελ. 294- 297
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2002

«Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου 2», σελ.400-402
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2002

ΤΑΧΟΣ Α. Ι. : «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο» Έκτη- έκδοση, σελ.299- 301,Σελ.689-
692.
Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2000

- ΤΕΤΑΚΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ : « Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές»
No 84 από www.greeklaws.com.pubs

Οι αποφάσεις της νομολογίας είναι από το www.dsa.gr